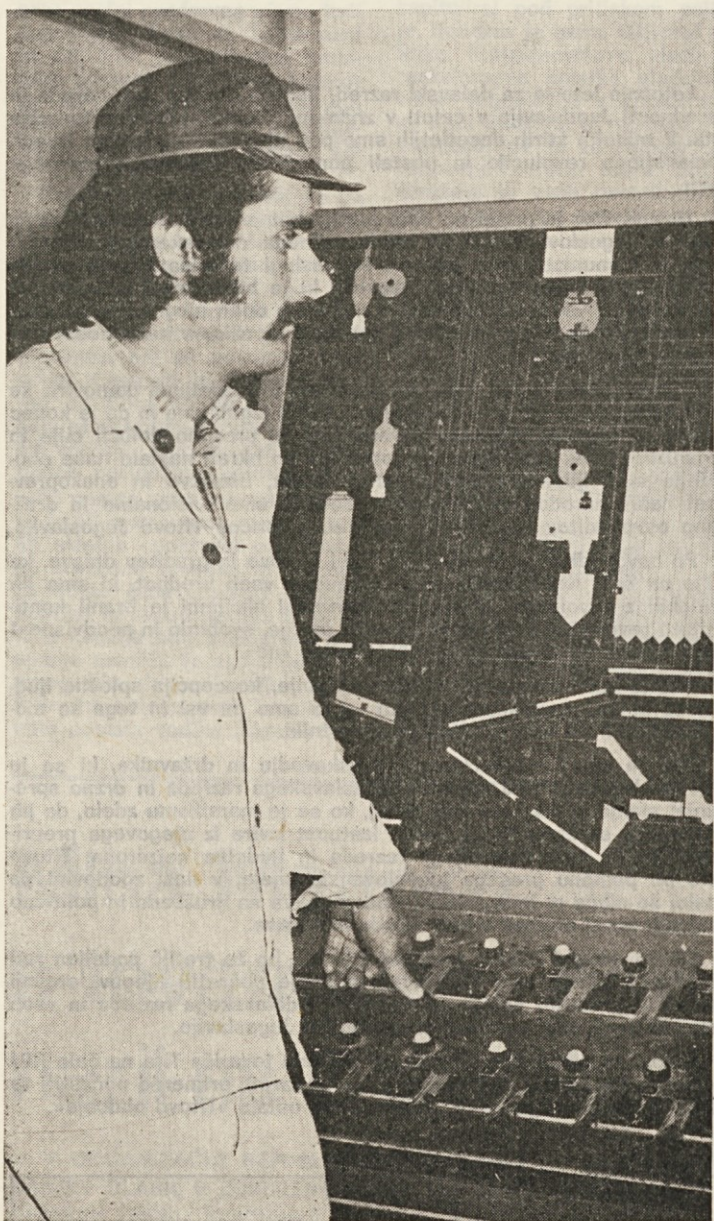


Ob 1. maju - prazniku dela



Strojniki v silosih

1. maj — mednarodni dan proletariata so že od nekdaj slavili z aktualnimi gesli, v katerih so izražali borbenost delavskega razreda. Eno zadnjih gesel pred drugo svetovno vojno je bilo — kruh in svoboda. Dobili smo oboje. Po vojni smo govorili delu čast in oblast, pred dobrimi dvajsetimi leti pa je postalo osrednje geslo — tovarne delavcem.

Danes 1. maj ne pomeni samo spomin na preteklost, temveč je pomemben mobilizator mednarodnega delavskega razreda. Jugoslovanski delavski razred se mora ob 1. maju resnično zavedati svoje naloge in odgovornosti v mednarodnem delavskem gibanju. Z utrjevanjem in razvijanjem samoupravljanja bomo prispevali pomemben delež k uveljavljanju zahtev po samoupravnih odnosih. Premagovanje naših lastnih protislovij v boju za samoupravne odnose bo pripomoglo k spoznanju, da je osvoboditev človeka zagrizen boj, ki se šele začne z razlastitvijo kapitalistične lastnine.

1. maj je tako najprimernejši dan, ko nam naj bo še bolj prisotno spoznanje, da ima naš boj za samoupravo pomembne mednarodne razsežnosti.

Ko praznujemo 1. maj, smo ponosni na to, kaj vse je bilo storjenega v zadnjem letu in zadovoljni zaradi jasne perspektive, ki se nam odpira v nastopajočem obdobju. Delavski razred postaja neposredni nosilec družbenih odločitev v vsej družbi. Pokazalo se je, kako je samoupravljanje globoko vkoreninjeno in kolikšna je odločnost delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, da vztrajajo v ustvarjanju samoupravne družbe, utrdijo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti naše skupnosti in zavračajo vse napade na samoupravljanje s katerekoli strani. Delovni ljudje so pripravljeni, da v vsakem trenutku ohranijo pridobitve svoje revolucionarne poti.

**OB MEDNARODNEM PRAZNIKU — 1. MAJU
ŽELIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
VELIKO USPEHOV**

**SAMOUPRAVNI ORGANI IN
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE**



TITO, Jugoslavija in mi

Leto naše revolucije je za delavski razred, ljudi in občane, vse narode in narodnosti Jugoslavije v celoti v znamenju velikih jubilejev tovariša Tita. V minulih štirih desetletjih smo pod njegovim vodstvom izvedli socialistično revolucijo in postali pomemben dejavnik svetovnega miru.

Tovariš Tito je prišel na čelo partije kot prekaljen borec in revolucionar jugoslovanskega in mednarodnega delavskega socialističnega in komunističnega gibanja. Po zaslugi tovariša Tita je partija postala samostojen politični dejavnik, ki je bil zmogen prevzeti odgovornost za usodo države tudi v najhujših dneh njegove zgodovine, edina sila, ki je bila pripravljena popeljati množice v narodnoosvobodilni boj in revolucijo.

Tovariš Tito je tedaj dojel, da zasedena in razdeljena domovina še ne pomeni, da je ljudstvo zasluženo, vojna izgubljena in da je konec odpora in boja za svobodo. Tovariš Tito je pravilno določil cilje in organiziral ljudi. Pod njegovim vodstvom so hkrati nastale naše oborožene sile, ljudska revolucionarna oblast, bratstvo in enakopravnost naših narodov in narodnosti, dosegli smo nacionalno in družbeno osvoboditev in ustvarili novo socialistično Titovo Jugoslavijo.

Po osvoboditvi je tovariš Tito vodil obnovo in graditev države, ko si je na čelu KPJ prizadeval za ohranitev vseh vrednot, ki smo jih pridobili z revolucijo. S svojimi številnimi akcijami je branil kontinuiteto revolucije, samostojnost naše partije, svobodo in neodvisnost naše države. Bil je prvi, ki je rekel Stalinu »ne«.

Tito je naša revolucija, samoupravljanje, koncepcija splošne ljudske obrambe, neuvrčenosti. Tito — to smo mi vsi in tega se morajo zavedati vsi naši prijatelji in sovražniki.

Tito je zgled revolucionarja, vojskovodje in državnika, ki se je oprl na dejavnost KPJ, ljudstva in delavskega razreda in drzno spreminjal stanje in razmere tudi tedaj, ko se je marsikomu zdelo, da jih ni mogoče spremeniti. Ta Titova lastnost izvira iz njegovega prepričanja, da je moč delavskega razreda in ljudstva neizčrpna. Titovo delo po pomenu presega jugoslovanske meje, v naši zgodovini pa doslej še nihče ni imel tako močnega vpliva na družbeno in politično življenje ter si pridobil toliko ugleda in veljave.

Ob 85. letnici rojstva tovariša Tita mu bo že tretjič podeljen red narodnega heroja in s tem bomo najbolje počastili njegov letošnji jubilej, ki je hkrati jubilej vsega našega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Letos, ko praznujemo 40 let od prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in njegov 85. rojstni dan, želijo ljudje in narodi primerno počastiti to veliko obdobje v zgodovini, ki bo zmeraj ostalo »Titovo obdobje«.

O zgodovinskem pomenu praznovanja 1. maja

Prvi maj je mednarodni praznik dela, borbeni dan solidarnosti proletariata in delovnih ljudi vsega sveta.

Proslava 1. maja je zgodovinsko povezana z velikim stavkovnim gibanjem, ki se je razvilo v ZDA v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Gibanje je doseglo največji razmah 1. maja 1886. leta, ko je v Chikagu stavkalo 40.000 delavcev. Na mitingu, kjer so delavski voditelji postavili zahteve, simbolizirane v treh osmih (osemurnik delavnik, osem ur počitka in osem ur kulturnega življenja), je prišlo do oboroženega napada na stavkajoče in policija je ubila šest, ranila pa okrog 50 delavcev. Veliko število demonstrantov je bilo zaprtih, voditelji stavke pa so bili postavljeni pred sodišče. Štiri je sodišče obsodilo na smrt z obešenjem. »Če je smrt kazen za mojo ognjevitost ljubezen do svobode in človečanstva, vam glasno povem — razpolagajte z mojim življenjem... Da bi se nas obtožilo, so kupljene lažne priče. Lahko nas obsodite na smrt, vendar ta odločitev predstavlja žalitev za svobodo tiska, misli in besede ter izraza. Narod si bo to zapisal«, so bile dostojanstvene besede na smrt obsojenega organi-

zatorja. V lepo okrašeni dvorani v Parizu, pod rdečimi zastavami in transparenti, so se 14. julija 1889, na dan stote obletnice zavzetja Bastilije sestali predstavniki delavskih organizacij iz doma in Evrope in Amerike. To je bil ustanovni kongres II. internacionale, ki je na predlog francoske delegacije sprejelo resolucijo o mednarodni proslavi 1. maja.

Prvega maja 1890. leta je prvič v svetu proslavljen dan mednarodne solidarnosti delavstva in buržoazija je že takrat, kakor tudi v kasnejših letih mobilizirala vso svojo moč, vojsko, žandarmerijo in policijo, da bi preprečila manifestacije. Zakaj to ni bilo več samo gibanje za izboljšanje življenjskih pogojev, to ni bila več sindikalna borba, temveč prvenstveno razredna in politična borba.

V naši državi so 1. maj proslavljali že od leta 1890, takoj po kongresu II. internacionale, slavili so ga slovenski in hrvaški delavci, ki so prav tako zahtevali tri osmice. V Srbiji so delavski praznik začeli slaviti že leta 1893, v Bosni leta 1906 in v Makedoniji 1909. leta.

PRVOMAJSKA PROSLAVA V PTUJSKIH TOPLICAH

30. aprila ob 15. uri bo na prostoru Ptujskih toplic prvomajska proslava, posvečena letošnjim jubilejem. Na slovesnosti bo govoril podpredsednik RS ZS Slovenije Emil Tomažič. Sledil bo kulturni program, ki ga bo pripravil Klub mladih iz Ptuja, pod naslovom: »Bratje le k soncu svobodi...« Na slovesnosti bodo podelili srebrni znak sindikata trem osnovnim organizacijam sindikata. V večernih urah bo zagorelo 85 kresov, s katerimi bodo počastili 85. rojstni dan tovariša TITA.

ČEBINE LETA 1937

V noči od 17. na 18. april 1937. leta je bil v Barličevi kmetiji na Čebinah nad Trbovljem ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije, ki predstavlja prelomnico v zgodovini delavskega gibanja in slovenskega naroda sploh. Kongres je realistično ocenil tedanji politični položaj ter hkrati nedvoumno izpovedal, da je edini izhod v odločilnem boju zoper naraščajočo fašistično nevarnost. Poleg temeljnega dokumenta — manifesta je kongres poslal pozdravna pisma tudi španskemu ljudstvu, kominterni in CK KPJ. Komunistični manifest pomeni izhodiščni kačipot za vse nadaljnje delo slovenskih komunistov in njihovih somišljenikov. Manifest je napisal Edvard Kardelj.

Kongres je bil v času, ko je pričel naraščajoči val imperialističnega fašizma ogrožati mir v svetu, zlasti pa neodvisnost mnogih evropskih narodov, med njimi tudi slovenskega in vseh jugoslovanskih. Kongres je pozval Slovence, naj se pobratijo med seboj. Opozoril je delavski razred, da mora biti ne le faktor v boju za vsakdanje zahteve delovnih množic, marveč tudi vodilni faktor nacionalne politike. Največji pomen ustanovnega kongresa je bil prav v tem, da je v svojih sklepih upošteval porajajoče se družbene procese in z njimi za dolgo časa uskladil celotno politiko in akcije partije, ki si je tako čedalje bolj pridobivala zaupanje množic. To zaupanje ji je omogočilo, da se je kljub svoji formalni nelegalnosti krepila in nato postala vodilni faktor v po-

litičnem življenju slovenske družbe.

Dokumenti ustanovnega kongresa KPS so imeli takrat močan odmev, čeprav je bila partijska organizacija v Sloveniji precej maloštevilna. To je razumljivo, saj je član partije v tistih razmerah moral biti ne le idejno in politično marksistično organiziran in politično aktiven, temveč je moral imeti tudi osebne lastnosti, ki so jamčile, da ne bo kapituliral pod pritiskom policije. Kongres je ostro kritiziral politiko Stojadinovičeve vlade in reakcionarne spletke vladajočih vrhov Jugoslavije v demokratični vladi ljudstva. V manifestu je zapisano, da je za rešitev slovenskega naroda edina pot v združevanju vseh demokratičnih sil, ki jim je pri srcu usoda slo-



Soba v Barličevi hiši, kjer je bil kongres



Barličeva hiša na Čebinah, kjer se je zbralo na kongresu okrog 11 delegatov iz Slovenije

venskega naroda, da je slovenski delavski razred kot najbolj zaveden, napreden in organiziran del slovenskega naroda odgovoren za njegovo prihodnost in da si slovenski narod lahko zagotovi svoj obstoj le v skupni borbi enakopravnih narodov Jugoslavije.

Ustanovni kongres KPS bo zapisan v zgodovini slovenskega naroda kot eno največjih dejanj v njegovem več kot tisočletnem razvoju.

Z ustanovnim kongresom ZKS se je slovenski narod odločil, da raje stoji umre kot kleče živi. S tem geslom se je za vedno poslovil od hlapčevanja tuji in domači gospodi. V najtežjih dneh svoje zgodovine je začel sam odločati o svoji prihodnosti.

Miha Marinko s tovarniškimi novinarji na Čebinah

V ORGANIZACIJI REPUBLIŠKIH SINDIKATOV IN AKTIVA NOVINARJEV GLASIL V ZDRUŽENEM DELU SO SE 24. MARCA 1977 NA ČEBINAH ZBRALI NOVINARJI GLASIL V ZDRUŽENEM DELU IZ VSE SLOVENIJE. PRED TEM SO OBISKALI REVIRSKI MUZEJ V TRBOVLJAH, NA ČEBINAH PRED BARLIČEVO HIŠO, KJER SO PRED ŠTIRIMI DESETLETJI USTANOVILO SLOVENSKO KOMUNISTIČNO PARTIJO, PA SO SE SREČALI Z REVOLUCIONARJEM IN NARODNIM HEROJEM MIHOM MARINKOM.

Na srečanje, na Čebinah je prišlo kar 74 tovarniških novinarjev, izjemno priložnost pa so izkoristili tudi novinarji večjih slovenskih glasil in dopisniki nekaterih drugih jugoslovanskih časnikov v naši republici.

V prisrčnem in iskrenem dvogovoru, ki se je razvil med tovarniškimi novinarji, so mnogi prosili gosta, da jim za njihov list pove še kaj posebej.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Srečanje urednikov glasil na Čebinah



MIHA MARINKO S TOVARNIŠKIMI NOVINARJI NA ČEBINAH

(Nadaljevanje s 3. str.)

Čebine, ta lepi kraj, ki s svojim zgodovinskim izročilom sega v sedanost, so bile prvo takšno organizirano srečanje urednikov tovarniških glasil, vsi, tudi Miha Marinko, pa so obljubili, da na takšna in podobna srečanja še pridejo.

S srečanja na Čebinah so novinarji v združenem delu poslali tovarišu Titu pozdravno brzojavko naslednje vsebine:

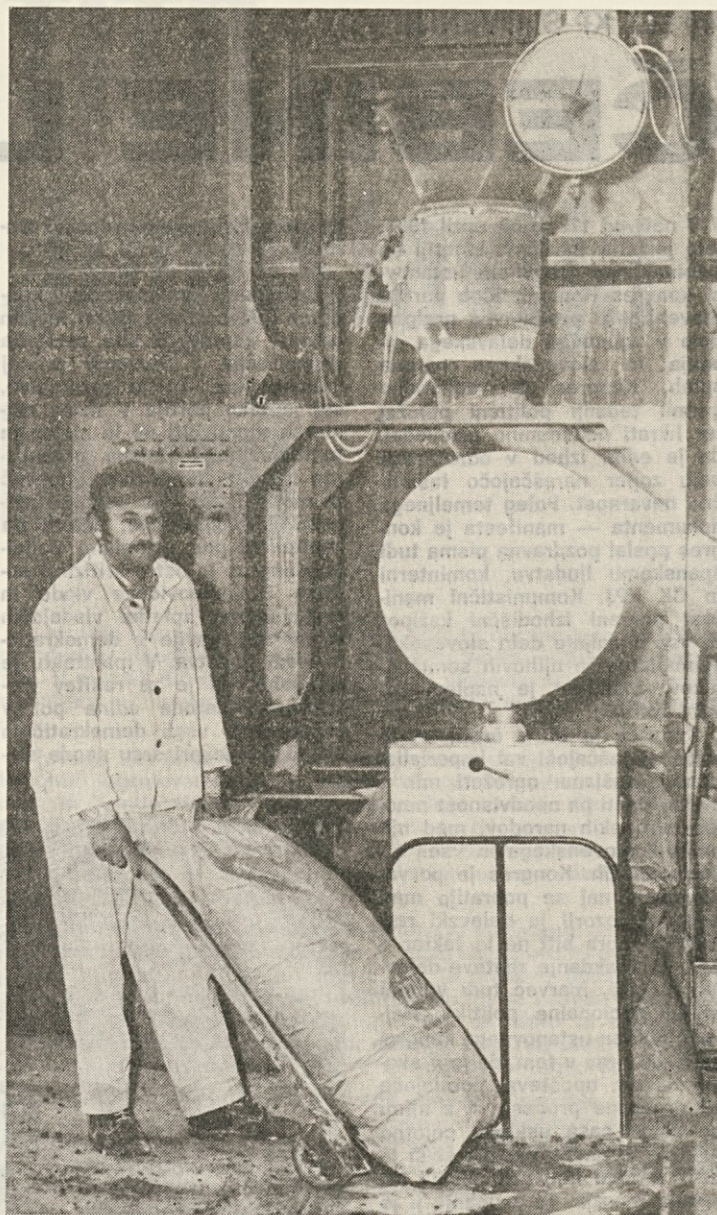
DRAGI TOVARIŠ TITO!

NOVINARJI TOVARNIŠKIH ČASNIKOV, ZDRUŽENI V AKTIVU NOVINARJEV GLASIL V ZDRUŽENEM DELU PRI DRUŠTVU NOVINARJEV SLOVENIJE, SMO V ORGANIZACIJI AKTIVA IN REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE TER V SODELOVANJU REVIRSKEGA ODBORA ZA PRIPRAVO PROSLAVE OB 40. OBLETNICI USTANOVITVE KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE OBISKALI ČEBINE, KJER SMO SE SREČALI Z ENIM USTANOVITELJEM SLOVENSKE KOMUNISTIČNE PARTIJE, ČLANOM SVETA FEDERACIJE MIHOM MARINKOM. V PRISRČNEM POMENKU NAM JE TOVARIŠ MIHA MARINKO PRIBLIŽAL DELO SLOVENSkih IN DRUGIH JUGOSLOVANSKIH PREDVOJNIH REVOLUCIONARJEV, KI SO V NAJTEŽJIH POGOJIH BOJA PROTI REAKCIONARNI VLADAVINI IZKORIŠČEVALCEV DELAVSKEGA RAZREDA, USPELI POVEZATI NAJNAPREDNEJŠE IN RAZREDNO OSVEŠČENE DELAVCE V AVANTGARDO DELAVSKEGA RAZREDA, KOMUNISTIČNO PARTIJO.

OB TEJ PRILožNOSTI, OB 40. OBLETNICI USTANOVITVE KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE IN TVOJEM OSEBNEM PRAZNIKU, 85. OBLETNICI ROJSTVA, TI NOVINARJI V ZDRUŽENEM DELU IZRAŽAMO SVOJE OBČUDOVANJE, TOPLO HVALEŽNOST IN ISKRENE ČESTITKE.

NOVINARJI GLASIL V ZDRUŽENEM DELU, ZBRANI NA SREČANJU NA ČEBINAH.

ČEBINE, 24. MARCA 1977



Jože Iskra odtehta surovine v TOZD TMK Ptuj

Povezovanje v agroživilski kompleks

Zaradi popolne obveščenosti delavcev sestavljene organizacije združenega dela KPK objavljamo članek iz časopisa TIMA, ki je bil objavljen marca letos, s vprašanjem:

ALI JE POVEZOVANJE V SKLADU S SPREJETIMI SAMOUPRAVNIMI SPORAZUMI

SOZD KPK, KI SO GA PODPISALE IN SPREJELE: AGROKOMBINAT MARIBOR, AGROKOMBINAT LENART, »KOŠAKI« TMI MARIBOR

Že ob združitvi v SOZD »TIMA« leta 1974 smo se delavci OZD »Koloniale«, »Intes«, »VEMA« in »Povrtnina« opredelili za povezovanje z agroživilskim kompleksom. Tako se je vključila OZD Intes, na zborih delovnih ljudi pa smo se tudi že opredelili za vključitev Kmetijskega kombinata Bistrica v sestav naše SOZD.

Zaradi stališč, da se na območju podravske regije najprej poveže kmetijstvo in se nato kot celota na podlagi dohodkovnih

odnosov povezuje s predelavo oziroma trgovino, do parcialnega vključevanja kmetijstva v sestav SOZD »TIMA«, vse doslej ni prišlo.

V letu 1976 pa se je na pobudo medobčinskega sindikalnega sveta in SZDL ponovno pričela močnejša aktivnost za povezovanje v agroživilski kompleks. Ker je bila ta aktivnost usklajena z našim konceptom nadaljnega povezovanja, smo se aktivno vključili v snovanje reprodukcijske celote. Čeprav so družbenopolitične organizacije imenovale komisije za pripravo izhodišč nadaljnega povezovanja, smo tudi kot SOZD TIMA pripravili svoj program nadaljnega povezo-

nja, ki je bil zaradi kompleksnosti in smelosti pozitivno ocenjen.

Tako je na pobudo naše SOZD prišlo v času od 9. novembra 1976 pa do 15. decembra 1976 do nekaj sestankov med predstavniki zainteresiranih OZD, katerih plod so bila »skupno izoblikovana stališča«, s katerimi smo se potem tudi vključevali v problemske razprave za preoblikovanje v agroživilski kompleks.

Ta skupna stališča so:

1. Podpiramo aktivnost Medobčinskega sindikalnega sveta in SZDL, da se na območju regije organizira SOZD reprodukcijska celota, ki bo na podlagi ustavnih izhodišč in izhodišč zakona o združenem delu povezovala združeno delo na področju kmetijske proizvodnje, predelave, transporta, skladiščenja, trgovine, gostinstva in turizma s ciljem, doseči kvalitetnejšo stopnjo organiziranosti, po katerih bomo lahko potrošnike učinkoviteje oskrbovali s prehranbenim blagom.

2. Nova asociacija mora biti odprtega značaja, tako da se bodo vanje lahko vključevale vse OZD, ki bodo v njej videli svoje skupne interese. Med člani asociacije se oblikujejo dohodkovni

odnosi, po katerih bodo članice SOZD skupno ugotavljale dohodek in ga tudi spozumno delile na podlagi vloženega dela in sredstev.

3. Oblika povezovanja v SOZD mora biti elastična, tako da bo omogočala vse oblike povezovanja od direktnih vključitev v SOZD pa do trajnih oblik poslovnega sodelovanja na podlagi dohodkovnih odnosov.

4. Glede organiziranosti kmetijstva smo mnenja, naj bi se to povezovalo v dveh smereh in to horizontalno v SOZD kmetijstvo, po dohodkovnih odnosih pa vertikalno (ob ustreznih oblikah organiziranosti) v SOZD TIMA. Kmetijske organizacije, se ne bi vključevale v SOZD kmetijstvo pa tudi direktno v SOZD TIMA.

Kljub nakazani elastičnosti povezovanja v SOZD smo udeleženci sestankov bili mnenja, da je najkvalitetnejša oblika povezovanja možna le v sestavu ene SOZD, v kateri bi svoje delo in sredstva združevali kmetijstvo, predelava, transport, skladiščenje, trgovina ter gostinstvo in turizem. Povezava v SOZD bi morala biti čvrsta, saj bi edino tako uspeli enakopravno in na bazi

dohodkovnih odnosov trajno urediti svoja medsebojna razmerja.

Na problemskih razpravah, ki so se vršile v Mariboru, Ormožu in Ptuj, v katerih so poleg predstavnikov gospodarstva, zbornice in združbe sodelovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, pa je vedno bolj prevladalo spoznanje, da je najkvalitetnejša oblika organiziranosti v sestavu ene SOZD. Ostalo je odprto le vprašanje sedeža te nove asociacije.

Predstavniki Ptuja so predlagali, naj bo sedež agrokomplesa v Ptuj, medtem ko smo predstavniki naše SOZD glede na že doseženo stopnjo organiziranosti SOZD »TIMA« ugotavljali, da obstajajo realni pogoji za povezovanje agroživilskega kompleksa le v sestav SOZD »TIMA«.

Sočasno z razpravami za povezovanje v agroživilski kompleks pa so potekale tudi razprave v zvezi s snovanjem oskrbovalnega centra. Razprave so bile vsebinsko povezane in predvsem za našo asociacijo izredno pomembne. Na zadnji razpravi v Mariboru pa je le prevladalo stališče, da postane nosilec povezovanja na področju naše regije SOZD »TIMA«, v katere sestav naj bi se vključil tudi novo ustanovljeni oskrbovalni center kot OZD posebnega družbenega pomena. Te odločitve so bile pogojene s takojšnjim pristopom k reorganizaciji posameznih OZD v sestav SOZD »TIMA« in z oblikovanjem novih dohodkovnih odnosov med proizvodnjo, predelavo in trgovino, na podlagi združevanja dela in sredstev.

Da bi zadevo v zvezi s povezovanjem v agroživilski kompleks pospešili, smo 15. marca 1977 sklicali sestanek predstavnikov OZD, ki so se že v predhodnih razpravah smelo opredeljevale za vključitev v sestav SOZD »TIMA«.

Na tem sestanku so poleg predstavnikov naše SOZD sodelovali še predstavniki:

Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica,

Agrokombinat Maribor,

Kmetijski kombinat Lenart
Kmetijske zadruge v okolici Maribora

»Košaki« TMI Maribor

TALIS Maribor

VINAG Maribor

STTC Maribor

Špedtrans Maribor

Tovarna olja Slovenska Bistrica

Prisotni smo ugotavljali, da je mariborsko gospodarstvo, predvsem živilske stroke, slabo organizirano in nepovezano, zaradi česar vedno bolj zaostaja za drugimi področji naše republike. Prišli smo do ugotovitve, da je potrebno povezovanje pospešiti in smo tako skupno sprejeli terminski plan aktivnosti, povezovanja in naslednje zaključke:

1. Imenuje se delegacija v sestavu: tov. Peče, Kamenik, Šrah, Vraz, Šmirmaul in Bauman, ki naj seznanijo predstavnike družbenopolitičnih organizacij, s skupno sprejetimi stališči in zaključkom, da bodo navedene OZD takoj pričele z aktivnostjo za vključitev v SOZD »TIMA«.

2. Predstavniki OZD menijo, da je zaključek v zvezi s takojšnjim pristopom k povezovanju v sestav SOZD »TIMA«, v skladu z izhodišnimi materiali SZDL, problemskimi razpravami, ki sta jih organizirala medobčinski sindikalni svet in SZDL, ter interesi gospodarstva in potrošnikov, da se takoj pristopi k organiziranosti enovite SOZD na območju severovzhodne Slovenije, v kateri bodo navedene organizacije na podlagi dohodkovnih odnosov, vzpostavljale trajne oblike sodelovanja (skupno ugotavljanje in delitev dohodka in rizikov po vložnem delu in sredstvih).

3. Zaradi uresničitve predhodnega zaključka je potrebno, da se takoj imenujejo naslednja telesa:

a) odbor za pripravo izhodišnih stališč, v katerem bo vsaka delovna organizacija zastopana z enim predstavnikom, po možnosti poslovodnim organom;

b) komisijo za organizacijske in pravne zadeve, ki bo takoj pristopila k izdelavi modela nove oblike organiziranosti in pripravila predosnutek samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD;

c) komisijo za ekonomiko in razvoj, ki bo takoj pristopila k izdelavi elaboratov o ekonomski

upravičenosti povezovanja posameznih delovnih organizacij v sestav SOZD »TIMA«.

4. Za realizacijo teh zaključkov je bil skupno sprejet naslednji terminski plan aktivnosti:

a) organi upravljanja navedenih delovnih organizacij bodo do 25. marca 1977 imenovali svoje predstavnike v odbor in v obe komisije in bodo imena svojih predstavnikov takoj sporočili skupnim službam SOZD »TIMA«.

b) Strokovne službe TIMA bodo do 21. marca 1977 dostavile delovnim organizacijam dispozicijo za pripravo kazalcev, ki jih bosta navedeni komisiji potrebovali pri pripravi osnutkov skupnih aktov ter elaborata o ekonomski upravičenosti.

c) Komisiji pričneta s svojim delom takoj, s tem da morajo biti izhodišča obdelana do 22. aprila 1977. Po izdelavi izhodiščnih materialov bodo ti dani v razpravo delovnim ljudem v OZD.

d) Izhodiščni materiali bodo v delovnih organizacijah v razpravi do 20. maja 1977.

e) V času od 20. do 25. maja 1977 bo potekalo usklajevanje izhodiščnih materialov in bodo ta-

ko izoblikovani skupni predlogi samoupravnega sporazuma in ostalih aktov.

f) Po 25. maju 1977 gredo usklajeni akti v ponovno razpravo v delovne skupnosti in se bodo potem o vključitvi v sestav SOZD TIMA opredelili delovni ljudje navedenih OZD v času od 10. do 20. junija 1977.

Kot je iz sprejetega programa razvidno, so pred nami velike naloge, ki jih bomo lahko realizirali le s sodelovanjem vseh naših OZD.

Kljub temu pa smo prepričani, da odločitev za povezovanje v agroživilski kompleks ne bo težka, posebej še, če se zavedamo, da imajo perspektivno in boljše bodočnost le velike organizacijske tvorbe, z ustrežno obliko organiziranosti in optimalno delitvijo dela ter seveda sodelovanja na vseh ravneh od proizvodnje, predelave, transporta pa do trgovine in potrošnikov. Le takšen zaključen delovni proces lahko najučinkoviteje vzpostavlja dohodkovne odnose, kar je predpogoj za boljši materialni položaj vseh delavcev v našem združenem delu.

LJUBO PEČE

Kakšna je škoda po pozebi?

Nepričakovane ohladitve in snežne padavine, ki jih je povzročil prodor hladnega zraka nad Balkan, so po prvih podatkih povzročile največ škode v slovenskem sadjarstvu in vinogradništvu.

Ker smo želeli izvedeti, kakšna je škoda v vinogradništvu in sadjarstvu sestavljene organizacije združenega dela Kmetijsko prehranbenega kombinata, smo zaprosili posamezne delavce, ki delajo na področju sadjarstva in vinogradništva, da nam povedo, kolikšna je škoda pozebe.

Škoda po pozebi v vinogradništvu in sadjarstvu KK Ptuj

Zgodnja spomlad, ki jo je pokazala narava, je v letošnjem letu prehitela koledarsko. Visoke temperature v mesecu februarju, posebno pa v marcu so povzročile prebujanje narave. Že v februarju so začeli nabrekati brsti v vseh sadnih vrstah. V sredini marca smo že lahko občudovali razcvetele češnje, breskve in deloma tudi hruške. Cvetenje se je nadaljevalo ter doseglo maksimum prav v času, ko je v dneh 29. in 30. marca padla temperatura močno pod ničlo. V teh dneh je tudi močno snežilo, pihal je močan severni veter, ki je povzročal pravi zimski snežni metež, kar pa je imelo za posledico padec temperature. Kljub nizki temperaturi in snežnemu metežu, mraz ni povzročil občutne škode, ker je nasade pokrivala 8 do 9 centimetrov debela snežna odeja in zaščitila nasade pred mrazom.

V noči med 1. in 2. aprilom se je zjasnilo in temperatura je padla tudi do $-3,5^{\circ}\text{C}$. Ker pa nasadi niso bili več pod snežno odejo, je prišlo do katastrofalne pozebe, ki bo imela daljnosežne posledice, posebno v vinogradništvu.

Brstenje vinske trte je v normalnih letinah od 22. aprila do 5. maja. V letošnjem letu pa je bil pričetek v tretji dekadi meseca marca, kar je za celi mesec prezgodaj. Visoke temperature, brez

močnih ohladitev, ki so presegle 20°C v senci, so še pospešile brstenje.

Brsteti so začele brez izjeme vse sorte na prisojnih in plitki zemlji Haloz in Slovenskih goric. V redkih izjemah in še to na globoki, težki in mrzli zemlji, je bil odstotek pozebe manjši, predvsem pri laškem rizlingu ter slabše razvita očesa na osnovi šparovita, katera sploh ne bi pogrnala v normalnih letinah ali pa

bi imela slabe krzljave poganjke.

Kakšna bo letos trgategv je težko reči, ker so poleg glavnih oces, nosilcev grozdja pozebe tudi nadomestna očesa, ki pa so praviloma nerodna ali pa imajo male grozde.

Že tako veliki stroški v normalnih letinah se bodo povečali, saj bo treba posvetiti prizadetim vinogradom in sadovnjakom večjo skrb, glede nege in oskrbe. Potrebna bo pletev (ena ali dve), če želimo, da bo v naslednjem letu vsaj 70 do 80 odstotkov normalnega pridelka. Zaščiti in dognojevanju bo potrebno dati v pravem času posebno mesto, da bo rožje, ki bo ostalo po pletju na trsih dobro dozorelo.

Strokovna komisija, ki jo je imenovala Skupščina občine Ptuj, je 5. aprila pregledala območje občine in ugotovila naslednji odstotek pozebe:

	odstotkov
— vinogradi	85—90
— breskve	60
— višnje	40
— hruške	70
— jabolke	30—35
— češnje rane	95
— češnje pozne	60
— orehi	100
— lešniki	10
— marelice	100
— ribez	50
— slive	100

Ker so še po pregledu komisije nastopile močne ohladitve, je sadje ponovno prizadel mraz, tako da bo odstotek pozebe, posebno pri jabolkah, breskvah in višnjah večji.

Ivan SKOČIR



Pozeba je močno prizadela tudi hruške

Pozeba na sadnem drevju in vinski trti v Agrokombinatu Lenart

KOT JE SPLOŠNO ZNANO ZA CELOTNO OBMOČJE JE ZA OSREDNJE SLOVENSKE GORICE POTREBNA GOSPODARSKA IN PROIZVODNA PANOJA SADJARSTVO IN VINOGRADNIŠTVO. ZRAVEN ŽIVINOREJE PREDSTAVLJA DOHODEK IZ SADJARSTVA IN VINOGRADNIŠTVA OSNOVO ZA ŽIVLJENJSKI OBSTOJ MNOGIH KMEČKIH DRUŽIN INDIVIDUALNEGA PROIZVAJALCA, TAKO KOT TUDI ZA DRUŽINO DELAVCA V DRUŽBENEM KMEČKEM GOSPODARSTVU.

Narava se le redkokdaj tako usodno poigra z uspehom proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu, kot je bilo to od 3. do konca aprila letošnjega leta.

Le redko se primeri, da bi tako močno držal stari ljudski pregovor — toča gospodarsko oslabi posamezne kmete — slana naredi slabo letino. Z ozirom na nadpoprečno visoko temperaturo v mesecu marcu, se je vegetacija pospešila tako, da so se sadna drevesa marelic, breskev in

češenj, orehov, sliv in večina sort hrušk že popolnoma razcvetela in delno že osipala venčne liste, medtem ko so bile jabolane v začetku razcvetanja. Temu primeru so bili tudi vinogradi močno razviti.

Zaradi zelo ugodnih vremenskih razmer je bilo že opaziti uspešno brstenje zlasti pri marelicah, breskvah, slivah in pri večini sort hrušk in češenj, tako, da so sadjarji kot vinogradniki pričakovali izredno ugodno sad-

jarsko-vinogradniško letino. Enako velja za jabolane v primeru, če bi vremenske razmere ostale ugodne v mesecu aprilu in seveda v mesecu maju.

Vendar pride največkrat do izraza pregovor, ki pravi, kar kar marec ozeleni, april osuši.

Z nastopom hladnega vremena s padavinami v zadnjih dnevih meseca marca in pada temperatura pod nič stopinj po 4. aprilu, kar se je pojavljalo v časovnih presledkih 3 do 4 dni je v posameznih nočeh padla temperatura do -5° v srednje visokih legah.

Dokončno nastale škode in posledic še ni mogoče ugotoviti in oceniti.

Po trenutnih opažanjih je gotovo, da so uničeni pridelki marelic, breskev, črnega ribeza (popolnoma, z izjemo posameznih plodov) ter večina pridelka hrušk. Kakšna je škoda na pridelku jabol in v vinogradništvu pa je še preuranjeno govoriti.

Jasno je, da smo sadjarji kot vinogradniki doživeli zaradi vremenskih nepravil v mesecu aprilu občutno uničenje pridelkov za leto 1977, z nepredvidenimi posledicami za leto 1978. Seveda smo s tem tudi že vnaprej obsojeni na ekonomsko katastrofo v finančnih rezultatih ob zaključnih bilancah za leto 1977 v družbenem sektorju ter se pojavljajo življenjske in finančne težave individualnih sadjarjev in vinogradnikov.

Zaradi pozebe in njenih posledic bo potrebno izvesti širšo solidarnostno akcijo celotne družbe in na ta način prebroditi težave, ki bodo nastopile zaradi pozebe.

Jože Čeh

Neustrezni sanacijski program

Na seji predsedstva gospodarske zbornice Slovenije je bilo ugotovljeno, da bo kljub prestavljenemu roku za sprejem sanacijskih programov do 1. julija, potrebno začeti s takojšnjo akcijo sprejemanja učinkovitih sanacijskih programov, saj se je pokazalo, da so v delovnih organizacijah sprejemali le ukrepe za pokrivanje izgub in zagotovitev minimalnih osebnih dohodkov, nikjer pa niso iskali dolgoročnih rešitev v morebitni preusmeritvi proizvodnje.

Ugotovljeno je bilo, da so na slabo poslovanje bistveno vplivali tudi neurejeni medsebojni odnosi in pomanjkanje sposobnih kadrov. Da se bodo te stvari lahko primerno rešile, bo potrebno urediti sistem informiranja, saj bo na ta način gospodarska zbornica seznanjena z dogajanji v delovnih organizacijah.

Poleg sprejemanja sanacijskih programov pa bo potrebno stalno spremljati stanje sanacijskih programov ter sproti spremljati ustrezne rešitve za kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno obdobje. Zlasti bo potrebno razmisliti pri novih investicijah in se odločiti za gradnjo novih objektov oziroma s temi sredstvi preusmeriti proizvodnjo v tistih delovnih organizacijah, ki že več let poslujejo z izgubo.

Naloga ne bo lahka, saj bodo delovne organizacije morale poiskati vzroke za slabo gospodarjenje v sami delovni organizaciji.

Zagotavljanje možnosti za hitrejši razvoj kmetijstva

Na konferenci SZDL Maribor, ki je bila aprila letos, je bilo sprejetih 26 stališč in sklepov o razvoju in nalogah v kmetijstvu in gozdarstvu mariborske občine.

Na konferenci so se izoblikovala mnenja, da bi morali nekatera vprašanja v kmetijstvu občine hitreje urediti. Konferenca

je opozorila na razdrobljenost kmetijstva v občini, poudarila soodgovornost širše družbene skupnosti za kmetijsko strokovno pospeševalno službo, se zavzela za to, da bodo čimprej pripravljene predlogi samoupravnih sporazumov za združitev temeljnih zadržnih organizacij v kmetijsko zadrugo Maribor. Na kon-

ferenci je bilo poudarjeno, da je treba hitreje povezovati kmetijstvo, predelavo in trgovino v regiji in zunaj nje.

Med javno razpravo je dobila podporo dolgoročno usmeritev in odprtost pri samoupravnem organiziranju skupnosti za preskrbo prebivalstva.

Sanacijski program TOZD Kmetijstvo Agrokombinata Maribor

PREDMET SANACIJE IN POVZETEK SANACIJSKIH UKREPOV

TEMELJNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA KMETIJSTVO SE JE FORMIRALA LETA 1973. TOZD ZDRUŽUJE CELOTNO DRUŽBENO KMETIJSKO PROIZVODNJO TER SLUŽBOSTNE DEJAVNOSTI. S 1. MARCEM 1977 SE TOZD KMETIJSTVO REORGANIZIRA V TRI TOZD PO PANOGAH:

- SADJARSTVO-VINOGRADNIŠTVO
- POLJEDELSTVO-ŽIVINOREJA
- STROJNA POSTAJA

Z reorganizacijo Agrokombinata Maribor leta 1973 je TOZD Kmetijstvo prevzela vse posledice leta 1962 ustanovljenega Agrokombinata Maribor, ki je nastal z združitvijo takratnih 7 kmetijskih posestev in Vinaga. Že otvoritvena bilanca novoustanovljenega podjetja je izkazovala izgubo. Prvotni koncept Agrokombinata Maribor je bil, da sledi prvi fazi, v kateri se je združila kmetijska proizvodnja, druga faza — integracija s predelovalno industrijo in trgovino, s čimer bi bili dani pogoji za rentabilno poslovanje. Da bi sledil temu konceptu, je Agrokombinat Maribor investirjal izključno v osnovno kmetijsko proizvodnjo. Ker do predvidene vertikalne integracije ni prišlo, je ta usmeritev imela hude posledice, saj je vsa finalizacija ostala zunaj Agrokombinata, ki je nosil vse rizike, od naravnih katastrof da neurejenega trga in neuskajenih cen. V takih okoliščinah delovna organizacija ni mogla sproti posodabljanju proizvodnje in je v šestnajstih letih obstoja izkazala v enajstih zaključnih računih izgubo. Ob tem pa so bili osebni dohodki zaposlenih v Agrokombinatu dosledno najnižji v občini Maribor. Skupno so znašale izgube v šestnajstih letih 26.408.346,11 din, skupni pozitivni finančni rezultat pa 3.641.177,21 din. TOZD Kmetijstvo je v zadnjih dveh letih imela 9.089.981 din izgube, leto 1974 pa je zaključila s 735.814 din ostanka dohodka.

V letu 1976 izkazana izguba pa izvira pretežno iz živinoreje, sadjarstva in vinogradništva ter proizvodnje krapov, z manjšo izgubo je zaključila mešalnica,

ljubljska tržnica, silosi, trgovina in reja postrvi.

V letu 1976 je vse pridelke, razen pšenice, prizadela suša. Količinsko manjšo proizvodnjo ugotavljamo pri vinu, pri koruzi-zrnje, pri koruzi-silaža, pri senu, pri paši in pri hmelju. Pri sadju je proizvodni plan količinsko presežen za 38 odstotkov, vendar kvaliteto izjemno odstopa od dosežene kvalitete v dosedaj najslabših letinah. Prvorazrednih jabolk je bilo je približno 45 odstotkov.

VZROKI POSLOVNE IZGUBE

Neposredni vzroki za poslovno izgubo v letu 1976 so:

— katastrofalna suša, ki je prizadela proizvodnjo skoraj vseh kultur; škoda pa je ocenjena na več kot 15 milijonov dinarjev;

— vrednotenje zalog v skladu z zakonom o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v TOZD, pri katerem je nastala negativna razlika preko 6 milijonov dinarjev;

— velike zaloge glavnih pridelkov kot je razvidno iz preglednice:

Proizvod	Enota mere	Količina	Vredn. zalog din
Vino	l	800.767	9,79
Koruzna	kg	3.310.093	2,05
Sadje:			
I. razr.	kg	2.126.153	3,64
II. razred	kg	949.822	1,46
III. razr.	kg	62.089	0,73
Sadje skup.	kg	3.138.064	

PROGRAM SANACIJE

- Pokritje poslovne izgube TOZD Kmetijstvo za leto 1976 v znesku 8.712.414,30 din;
- reorganizacija TOZD Kmetijstvo v specializirane TOZD;
- investicijski krediti za nove TOZD;
- krediti za trajna obratna sredstva za nove TOZD;
- integracija delovne organizacije Agrokombinata Maribor s predelovalno industrijo in trgovino.

POVZETEK

— Analiza trga: trg s kmetijskimi pridelki (surovine za predelovalno industrijo, živež) ne nudi zanesljivega kazalca za proizvodno usmeritev. Znano je, da kmetijskih pridelkov pri nas ni preveč, da se odvisno od letine in izvožno-uvoznih aranžmajev pojavljajo občasni viški ali manjki posameznih živil. Sedaj proizvajamo žito in mleko za znane kupce, ki zagotavljajo odkup po garantiranih cenah, medtem ko prodajamo vino po sporazumski ceni, v odvisnosti od dosežene prodajne cene. Tudi za ceno sadja se sporazumavamo v okviru Poslovne skupnosti za sadjarstvo, vendar nimamo zagotovljene nega odkupa. Trgovina sklepa le enoletne pogodbe in za manjše količine, tako da je prodaja sadja odvisna od slučajnih kupcev.

— Proizvodni program:

- a) usmeritev za kapitalno intenzivno proizvodnjo;
 - b) pospešena izgradnja objektov in trajnih nasadov, predvidenih v srednjeročnem obdobju in v tem programu;
 - c) delitev dela z združenimi kmeti, predelovalno industrijo in s trgovino;
 - d) prodaja sadja in vina na drobno;
- Tehnološki proces:
- a) posodabljanje tehnologije pri spravi, hlajenju in pakiranju sadja;

b) surovinska baza: oskrba kmetijstva s kvalitetnim semenom in sadikami je zadovoljiva, prav tako ne primanjkuje tudi reprodukcijskega materiala, mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev, če si jih pravočasno zagotovimo s pogodbami. Le razmerja cen med reprodukcijskim materialom in kmetijskimi proizvodi so neugodna;

c) delovna sila: fluktuacija delovne sile je posebno pereča pri delavcih z visoko strokovno izobrazbo, predvsem agronomske smeri. Ta kader praviloma odhaja po nekaj letih prakse na Kmetijski zavod ali kmetijske šole.

NALOŽBE V OSNOVNA IN OB-RATNA SREDSTVA TER REZULTATI NALOŽB

V sanacijskem obdobju 1977/80 predvidevajo novoustanovljene temeljne organizacije skupne naložbe v višini 142.531.000 din.

Največja vlaganja so predvidena v glavni panogi našega območja, to sta vinogradništvo in sadjarstvo. Efekti navedenih vlaganj so vidni iz finančnih rezultatov TOZD Sadjarstvo-vinogradništvo, saj ostanek dohodka pri konstantnih cenah iz leta v leto bistveno narašča. Ugodne rezultate kažejo tudi naložbe v težko mehanizacijo, v hidromelioracije in opremo poljedelske proizvodnje, medtem ko je naložba v pitališče za govedo še neobdelana in je odvisna od ekonomskih pogojev, ki bodo narekovali upravičenost te naložbe v letu 1979. V skladu z republiškim srednjeročnim programom je predvidena tudi izgradnja mešalnice za močna krmila z zmogljivostjo 20.000 ton letno. Obstoječa mešalnica z zmogljivostjo 7.000 ton je v celoti dotrajana.

Kakor je razvidno iz finančnih rezultatov po letih, do leta 1980 se ostanek dohodka v vseh panogah oziroma TOZD povečuje. Dejstvo pa je, da smo pri vseh dosedanjih programih, pri konstantnih stroških in cenah proizvodov prihajali do enakih efektov. Analize dejanskega stanja pa kažejo, da se stroški iz leta v leto zvišujejo, cene pridelkom stagnirajo ali celo padajo. Razlika med cenami se povečuje in tako kljub doseženim proizvodnim rezultatom ne dosegamo tudi finančnih.

PRIDELOVALCI RIBEZA IŠČEJO POMOČ

Dinar bi veliko pomagal

Posledice nedavnih pozeb so v osrednjih in severnih Slovenskih gorah dosti huje, kot pa so se prvotno bali. Močna večkratna slana je popolnoma uničila poganjke vinske trte. Na območju vinogradniške skupnosti za zahodne Slovenske gorice so posebno prizadete rane sorte,

posmojeni pa so tudi poganjki poznejših.

Pridelovalci ribeza v okolici Pecnice in Šentilja ter na območju proizvodne skupnosti za ribez na Tratah so letos računali na najmanj 50 ton pridelka, pa je zaradi pozebe povsem uničen. Poleg črnega je pozebel tudi rdeči ri-

bez, ki je že cvetel, razen tam, kjer so ga zaščitili s folijo.

Pridelovalci ribeza so se pred kratkim obrnili na predelovalno industrijo in slovensko skupnost za sadjarstvo v Celju, naj bi jim popravili nizko lansko ceno. Ta je znašala 11 dinarjev za kilogram, čeprav so se stroški za re-

produkcijski material in obiranje povečali. Letos pridelka ne bo, stroški pa bodo ostali, kajti ribez bo treba škropiti enako kot v normalnih rodnih letinah. Pridelovalci predlagajo, da bi jim k lanski ceni priznali še po dinar za kilogram prodanega ribeza; to bi olajšalo letošnje stroške.

Podobno so seveda prizadeti vinogradniki, saj bodo morali, kljub temu da ne bo pridelka, vinograde enako škropiti oziroma uporabiti še več umetnih gnojil, da si bo trta opomogla.

J. R. (Večer)

Sanacija v „Košakah” TMI Maribor

IZGUBE V ZNESKU DIN 9.001.000 DIN, KI SO JO »KOŠAKI« UTRPELI V PRETEKLEM LETU ZARADI NEUSKLAJENIH CEN MESA IN MESNIH IZDELKOV Z ODKUPNIMI CENAMI ŽIVINE (ALI OBRATNO), JE PODJETJE SANIRALO TAKOLE:

Izguba 9.001.000 din
Pokritje iz rezervnega sklada 1.193.000 din
Pokritje iz sklada skupne porabe-stanovanjski del 920.000 din
Nepokriti del izgube 6.888.000 din

Dolgoročni krediti:

— Sklad skupnih rezerv
Skupščine občine Maribor 3.000.000.—
— Sklad skupnih rezerv SR Slovenije 3.888.000.—

Z ozirom na izkazano izgubo v zaključnem računu 1976 je bil izdelan sanacijski program in istočasno z zaključnim računom predložen SDK in predviden sanatorjem. Sanacijski program vsebuje med drugim:

— način kritje izgube, kot je navedeno zgoraj;

— preventivno sanacijo, to je investiranje v obrat II. Predelava mesa zaradi pomanjkljivosti po odločbi veterinarski inšpekcije in za povečanje zmogljivosti v skupnem znesku 10.049.000 din, — ukrep za izboljšanje poslovanja.

Ker je vzrok izgube, kakor je znano v neusklajenih cenah, torej sistemske narave, podjetje ni moglo s svojim sanacijskim programom predvideti takih ukrepov, da v bodoče ne bi prišlo do izgub. Zaradi tega smo za leto 1977 programirali 35 odstotkov večjo proizvodnjo od realizacije v letu 1976. Na ta način je pri cenah, ki so veljale v decembru 1976, edino možno ustvariti dovolj dohodka za pokritje vseh stroškov. Da bi tako visok zastavljen gospodarski načrt lahko realizirali, je potrebno zagotoviti naslednje:

1. dovolj surovine, to je dovolj živine za zakol. Kakor nam je znano je živine dovolj, le iz ptujskega območja je malo dobimo za našo klavnico. Z ozirom na to, bodo potrebni določeni dogovori posameznikov komercialnih služb v SOZD;

2. asortiman proizvodnje je že s planom prilagojen ekonomskim in tržnim zahtevam, komercialna služba pa naj plasira čimveč takih izdelkov, kjer je ekonomičnost primerno visoka;

3. v zvezi s povečanjem proizvodnje je potrebno tudi primerno razširiti tržišče ter se povezati z velikimi trgovinskimi organizacijami;

4. izkoristiti je potrebno tudi vse notranje rezerve. V tej zvezi je izdelan posebni program za izboljšanje poslovanja, ki predvideva predvsem razširitev sistema nagrajevanja po učinku na tiste delovne enote, ki še do sedaj v to niso bile vključene.

Iz vsega povedanega je razvidno, da bo sanacija zelo težko iz-

vesti, posebno še zaradi tega, ker v SOZD KPK s sedežem v Ptujtu ni nobenih dohodkovnih odnosov, niti ni opaziti nobenih premikov v to smer. Zaradi tega smo pred dejstvom, da je treba v okviru SOZD zbrati potrebna sredstva za lastno udeležbo pri najetju kredita za izgradnjo nove klavnice in lahko upamo, da bo ob tej priliki zagotovo prišlo do trdnjših povezav med sedanjimi, OZD; v zvezi s tem pa tudi do dohodkovnih odnosov in do potrebne socialne varnosti delovnih ljudi.

Da bo pa do tega čimprej prišlo, so potrebna velika prizadevanja pri odrekanju določenih centralističnih oziroma lokalističnih tendenc. Vsaka od sedanjih delovnih organizacij ali TOZD se naj zaveda, da je za dosego skupnih interesov potrebno tudi nekaj žrtvovati.

IVAN ROTMAN

ROK ZA POKRITJE IZGUB PODALJŠAN

Rok za uveljavitev zakona o sanacijah je podaljšan od 15. aprila na 1. julij 1977.

Prvotno je določilo predsedstvo sveta ZSJ 15. april za uveljavitev zakona o sanacijah, nato pa rok podaljšalo do 1. julija.

Do tega roka bi naj kolektivi, ki so lani poslovali z izgubo, izoblikovali dobre sanacijske programe, ki jih ne bodo samo izkopali iz materialnih težav, v katere so zabredli, temveč jim bodo tudi zagotovili nadaljnje poslovanje brez izgub.

Prav zaradi tega je bil rok podaljšan, saj so do sedaj delovne organizacije preveč gledale na finančno pokritje izgub, manj pa na to, da bi enkrat za vselej odpravili vzroke izgub.

DOLOČEN MINIMALNI OSEBNI DOHODEK

Izvršni svet SRS Slovenije je na seji 14. aprila 1977 sprejel odločitev, da znaša minimalni osebni dohodek za leto 1977 2.162 dinarjev. Ta znesek velja tudi kot zajamčeni osebni dohodek, ki ga dobijo delavci na temelju zakona o pogojih in postopkih pri sanaciji.

Nova poslovna zgradba v Vidmu

20. aprila je bila slovesna otvoritev poslovne zgradbe v Vidmu, v kateri je sodobna kmetijska trgovina, skladišča, banča poslovalnica, sejna soba s 50 sedeži, prostori za krajevno skupnost, odkupni prostor za živino in druge kmetijske pridelke ter bife. Gradnjo poslovne stavbe so finančno omogočili obrat Kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj, ptujska podružnica Kreditne banke Maribor in krajski Vidma s samopriskevkom.

Investicijska vrednost objekta znaša 5 milijonov din, zgradili pa so ga delavci Stavbarja TOZD Drava iz Ptujta.

Otvoritveno slovesnost so s kulturnim sporedom popestrili učenci osnovne šole Videm, v imenu obrata Kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj je spregovoril predsednik delavskega sveta Janko Petrovič, v imenu

izvršilnega odbora Kreditne banke Maribor podružnice Ptuj njen predsednik Franc Lukman, v imenu Zadrugne zveze Slovenije pa predsednik Andrej Petelin.

Otvoritveno vrstico na vratih je prerezal Janko Petrovič ter izročil ključke prodajalne poslovodil Antonu Lenartu. Živahno je bilo tudi v bančni poslovalnici, ki je ob otvoritvi sprejela že prve

stranke. V imenu pionirske hranilnice osnovne šole Videm je bil prvi vlagatelj Tonček Sedlašek. Banka je mladim varčevalcem za nagrado pripisala k njihovi vlogi tisoč dinarjev.

V novi dvorani je bila nato seja upravnega odbora Zadrugne zveze Slovenije in delavskega sveta obrata Kooperacija. Seje se je v imenu republiške konference SZDL udeležil tudi Franček Simonič.

Ob koncu so se gostje zapeljali v Haloze in na Ptujsko polje ter si ogledali preusmerjeni kmetiji pri Emeršičevih v Gradišču in pri Rožmarinovih v Markovcih.

Slovesna otvoritev poslovne zgradbe v Vidmu

Foto: J. Slodnjak



Janko Petrovič je prerezal vrstico



Problemska konferenca o kmetijstvu v Lenartu

Na problemski konferenci o kmetijstvu v Lenartu je bil strnjen krog razprav o kmetijstvu in sprejeli so določena stališča, kako priti do večje produktivnosti v kmetijstvu. Ugotovljeno je bilo, da bodo lahko zagotovili dovolj kmetijskih pridelkov le z združevanjem dela, sredstev in zemlje, vse le v primeru, če bo lahko kmečki proizvajalec resnično odločal o rezultatih svojega dela. V občini Lenart se ukvarja s kmetijsko proizvodnjo nad 50 odstotkov vseh občanov. V kooperacijo je vključenih 400 kme-

tov, od teh v usmerjeno kmetijsko proizvodnjo 160 kmetov.

Po zaključenih razpravah s kmeti se je pokazalo, da bo potrebno pospešiti pospeševalno službo in bilo ugotovljeno, da je sedanj način kooperacije pri Agrokombinatu Lenart preveč oddaljen od neposrednega proizvajalca. Zaradi tega je potrebno po mnenju razpravljalcev ustanoviti zadružne organizacije, v katerih bodo prišli ti interesi do popolne veljave. Sedanji obrat za kooperacijo Agrokombinata Lenart bi se naj odcepil in se formiral v novo kmetijsko zadrugo.

Na problemski konferenci je razpravljalec kmet Franc Kozar iz Cerkvencjaka povedal, da kmetje podpirajo ustanovitev kmetijske zadruge, saj pomeni takšna organiziranost jamstvo za neposredno odločanje kmetov. Kmetje se zavzemajo za strokovno neodvisnost med pridelovalci, prodajo in proizvajalci kmetijskega reprodukcijskega materiala. Ne strinjajo pa se s sedanjim stanjem, ko mora kmet drago plačati gnojila in drugi reprodukcijski material in hkrati poceni prodajati svoje pridelke.

rilo veliko število kmetij v tržno proizvodnjo.

Doseženi proizvodni rezultati v zasebnem sektorju kmetijstva so solidna osnova in hkrati pogoj, da se ob preoblikovani samoupravni organiziranosti v združenem delu uresničuje naloge srednjeročnega programa.

6. Brez strokovnega kmetijskega izobraževanja ni možen napredek in vnesenje tehnološkega napredka v kmetijstvo. Zaradi tega je nujno tudi v okviru družbenopolitičnih organizacij, zlasti pa SZDL in ZSMS stalno z družbenopolitično akcijo opozarjati in USMERJATI MLADINO V KMETIJSKO ŠOLSTVO RAZLIČNIH STOPENJ, ZA POTREBE KMETIJSTVA NA SPLOH, ZLASTI ŠE ZASEBNEGA.

OBSTOJ KMETIJSKE ŠOLE V TURNIŠČU JE NUJNA potreba tega kmetijskega območja. Šole je treba usposobiti za vse oblike izobraževanja, od rednega šolanja, šolanja mladih kmetovalcev in usposabljanje kmetov, ki so v dolgoročnem proizvodnem sodelovanju in specializaciji, kar zahteva nove tehnološke rešitve.

ŠOLO V TURNIŠČU JE POTREBNO TUDI PROSTORSKO UREDITI, pri čemer je potrebno tudi sodelovanje posebne agroživilske samoupravne izobraževalne skupnosti Slovenije.

Pri programiranju izobraževanja v tej šoli razmišljati tudi o možnosti izobraževanja in izpopolnjevanja kmetijskih delavcev in sicer ob delu.

DELOVANJE KMEČKIH DELEGACIJ in njihovih konferenc je nujno bolj organizirati. Na zborih kmetov so opozarjali na težave, s katerimi se delegati srečujejo. PREOBREMENJENOST DELEGATOV, NJIHOVA RAZPRŠENOST IN ODDALJENOST EDEN OD DRUGEGA, LE TEŽKO OMOGOČA USKLAJEVANJE INTERESOV IN NJIHOVO PRENAŠANJE V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA OBČINSKE SKUPŠČINE in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Zato je nujno skrbeti za delovanje teh delegacij tudi pri krajevnih skupnostih, SZDL in organizacijah združenega dela kmetijstva.

8. Konferenca ugotavlja, da so bili na osnovi široke in vsestranske razprave na zborih kmetov o kmetijstvu, samoupravnih odnosih in organiziranosti kmetov poudarjeni še naslednji problemi:

a) ureditev kmetijske strokovne službe;

b) podpora ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva, h kateri naj pristopijo vse organizacije združenega dela v občini;

c) ne želijo širitve administrativnih služb;

d) kritično so ocenili nevdržno stanje cen med reprodukcijskim materialom in kmetijskimi pridelki; cene kmetijskih pridelkov ne sledijo proizvodnim stroškom;

e) zagotavljanje večje varnosti ostarelim kmetijam;

(Nadaljevanje na 10. strani)

Občinska konferenca SZDL v Ptujju je organizirala 23. 3. 1977 problemsko konferenco o kmetijstvu

SKLEPI

1. Predsedstvo Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in Predsedstvo republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije sta opredelili temeljne naloge v preobrazbi samoupravnih odnosov in organiziranosti kmetijstva, s posebnim poudarkom na organiziranosti kmetov.

MED TEMELJNIMI NALOGAMI V PTUJSKI OBČINI SO:

a) uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki temeljijo predvsem na združevanju dela, sredstev in zemlje;

b) uveljavljanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti kmetov;

c) povečevanje proizvodnje hrane in s tem stabiliziranje prehranske in surovinske bilance;

d) povečanje proizvodnosti, gospodarnosti in donosnosti v kmetijstvu;

2. V OBČINI IN ŠIRŠE S SAMOUPRAVNIM POVEZOVANJEM KMETIJSTVA NA OSNOVI DOHODKOVNIH ODNOSOV USTVARJATI POGOJE TUDI ZA POVEZOVANJE IN VKLJUČEVANJE KMETOV V DOHODKOVNE ODOSE.

To JE MOŽNO realizirati ŽE PREK SEDANJH OBLIK POVEZOVANOSTI in organiziranosti kmetijstva, od delovne organizacije Kmetijskega kombinata Ptuj, Mesokombinata Perutnina Ptuj in drugih organizacij združenega dela.

Kmetje se bodo prek oblik organiziranosti vključevali v svojo

proizvodnjo, z združevanjem dela, sredstev in zemlje na osnovi dohodkovnih odnosov v kmetijske organizacije, predelovalne organizacije združenega dela in trgovske organizacije združenega dela.

3. SREDNJEROČNI PLANI KMETIJSKIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA — Kmetijskega kombinata, Perutnine in drugih organizacij, KI VKLJUČUJEJO KMEČKO PROIZVODNJO, MORAJO VKLJUČEVATI V SVOJE PLANE KMEČKO SPECIALIZIRANO ALI MEŠANO PROIZVODNJO. ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA (KZ, TOK) morajo PRIPRAVITI POSEBNE SREDNJEROČNE PLANE RAZVOJA POSAMEZNIH PANOJ kmetijstva.

Pri tem morajo vključevati že specializacijo blagovnega kmeta in vse druge, ki imajo možnosti se VKLJUČITI TUDI Z MINIMALNO PROIZVODNJO. Cilj planiranja je zagotoviti tudi večjo varnost kmetov in perspektivo v razvoju. V planiranje so zajete vse kmetije, ne glede na to ali so čiste, zaščitene, mešane ali nezaščitene.

4. Družbenoekonomski in samoupravni položaj kmeta določata ustava in zakon o združenem delu. CILJ JE IZENAČITI KMETA Z DELAVCEM V TAKEM POLOŽAJU KOT GA OPREDELJUJE USTAVA. IZENAČEVANJE POLOŽAJA KMETA IN DELAVCA PA POMENI IZENAČEVANJE V USTVARJANJU IN DELITVI DOHODKA. To je kmetom možno doseči na osnovi ZDRUŽEVANJA DELA, SREDSTEV IN TUDI ZEMLJE. Združevanje

zemlje je na osnovi obojestranskega interesa kmeta in delavcev v organizaciji združenega dela, s katerimi združuje že delo, sredstva in končno še zemljo. Združevanje ima namen zlasti POSODABLJATI PROIZVODNJO, NE PA POSEGANJE V LASTNINSKE ODOSE (ZEMLJA JE KMETOVA), doseganje boljših proizvodnih in finančnih rezultatov. Na osnovi dohodkovnih odnosov pa je možen tudi večji dohodek za kmeta. Delitev je na osnovi dogovorjenih in samoupravno sprejetih meril in na osnovi vloženege dela, sredstev in zemlje.

5. Konferenca ugotavlja, da je V JAVNI RAZPRAVI BILO DANO USTREZNO MESTO OCENI NAPONA, ki je bil dosežen na področju proizvodne in samoupravne organiziranosti v kmetijstvu na območju ptujske občine. V integracijskih procesih in oblikovanju agroživilskega kompleksa v preteklosti so se osnovni cilji povezovala uspešno uresničevali. DRUŽBENI IN ZASEBNI SEKTOR KMETIJSTVA STA PRIMARNO PROIZVODNJO INTENZIVIRALA, POVEČALA SE JE PRODUKTIVNOST DELA IN V SKLADU S PROGRAMSKIMI NALOGAMI POVEČALA BLAGOVNO TRŽNA PROIZVODNJA. Kljub izredni razdrobljenosti in drobnolastniški posestniški strukturi zasebnega sektorja kmetijstva se je v enotno samoupravno organiziranem obratu Kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj s pomočjo DOBRO ORGANIZIRANE HRANILNO KREDITNE SLUŽBE, lastne prizadevnosti kmetov in ustrezne družbene intervencije preko kreditiranja, usposobilo in preusme-

OBČINSKA KONFERENCA SZDL V PTUJU JE ORGANIZIRALA 23. 3. 1977

PROBLEMSKO KONFERENCO O KMETIJSTVU

NADALJEVANJE SKLEPOV Z 9. STRANI

(Nadaljevanje z 9. strani)

f) nerazvite ali neurejene prometne povezave, zlasti slabe makadamske ceste in drugi neurejeni komunalni problemi v krajevnih skupnostih v Halozah in Slovenskih goricah, so močna zavora celotnega gospodarskega napredka, pa tudi kmetijstva;

g) opozarjajo na regulacijo Poljskave in Dravinje ter zahtevajo, da se pristopi k realizaciji;

h) v Slovenskih goricah so bile v ospredju razprave o melioraciji Pesniške doline. Za pospešitev problemov je treba formirati melioracijske skupnosti. Predlagajo preučitev pomoči širše družbene skupnosti pri financiranju melioracijskih del. Sedanja obremenitev po hektarju melioracij je za kmeta previsoka;

i) o organiziranosti kmetov so bila različna stališča; tako so se

na 18 ZBORIH KMETOV ZAVZELI ZA OBRAT KOOPERACIJO, kjer bi po mnenju kmetov morali dopolniti samoupravne in proizvodne okolišje. NA ŠTIRIH ZBORIH NA DRAVSKEM POLJU SO SE IZREKLI ZA OBSTOJ SAMOSTOJNE KMETIJSKE ZADRUGE LOVRENC NA DRAVSKEM POLJU. NA 13 ZBORIH SO SE KMETJE IZJASNILI ZA OBLIKOVANJE ENOTNE KMETIJSKE ZADRUGE V PTUJSKI OBČINI, v okviru katere se formirajo TZO. V Juršincih se zavzemajo TRSNIČARJI ZA SVOJO ZADRUGO, V CIRKULANAH IN ZAVRČU SE ZAVZEMAJO ZA OBLIKOVANJE VINOGRADNIŠKIH TEMELJNIH ORGANIZACIJ KMETOV. ZA PERUTNINARJE MENIJO, DA SO PRAVILNO ORGANIZIRANI V TOK.

Na osnovi razprave na zborih kmetov in razprave na problem-

ski konferenci občinske konference SZDL Ptuj, KONFERENCA UGOTAVLJA, DA NISO DOBILI PODPORE VSI PREDLOGI SVETA ZA DRUŽBENO EKONOMSKE ODNOSE V KMETIJSTVU PRI OBČINSKI KONFERENCI SZDL PTUJ.

Predlog, o katerem je bila razprava, je bil naslednji:

a) Obrat kooperacija Perutnine — Hajdina, se preoblikuje v TOK;

b) Gozdno gospodarstvo Maribor, obrat kooperacija se preoblikuje v TOK po proizvodnem načelu;

c) Kmetijski kombinat Ptuj — obrat kooperacija se preoblikuje v kmetijsko zadrugo z več temeljnimi združnimi organizacijami;

d) Kmetijska zadruga Lovrenc na Dravskem polju se preoblikuje v temeljno združno organizacijo in se vključi v enotno kmetijsko zadrugo Ptuj.

NA OSNOVI JAVNE RAZPRAVE NA ZBORIH KMETOV, GRADIVA IN UVODNEGA POROČILA TER RAZPRAVE NA KONFERENCI, KONFERENCA SPREJME SKLEP O ORGANIZIRANOSTI KMETOV, IN SICER:

a) Obrat kooperacija Perutnine Hajdina se oblikuje v temeljno organizacijo kooperantov po proizvodnem principu;

b) Obrat kooperacija Gozdnega gospodarstva Maribor-Ptuj se preoblikuje v temeljno organizacijo kmetov po proizvodnem principu;

c) Kmetijska zadruga Lovrenc se organizira kot temeljna kmetijska zadruga, v okviru nje pa temeljne združne organizacije;

d) Obrat kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj se preoblikuje v temeljno organizacijo kmetov, v okviru katerega se razvijejo proizvodne skupnosti in utrdijo samoupravni in dohodkovni odnosi po slednjih enotah, proizvodnih okolišjih. V okviru temeljne organizacije kmetov razvijati vse oblike in odnose, zlasti družbenoekonomske in samoupravne tako, kot je to predvideno za kmetijske zadruge. Postopoma se lahko oblikuje kmetijska zadruga.

Komisija za sklepe, izvoljena na seji problemske konference OK SZDL Ptuj

DELO IN USMERITEV KMETIJSKE POKLICNE ŠOLE SVEČINA TER POGOJI

VPISA

HITER RAZVOJ ZNANOSTI IN TEHNIKE PRINAŠATA NESLUTEN RAZVOJ IN NAPREDEK KMETIJSTVA

NOVI DRUŽBENOEKONOMSKI POGOJI SILIJO KMETIJSKA GOŠPODARSTVA IN KMETOVALCE V VEČJO BLAGOVNO IN TRŽNO PROIZVODNJO. POMANJKANJE DELOVNE SILE PA NAREKUJE POTREBO PO VSE VEČJI UPORABI STROJEV. SODOBNA KMETIJSKA PROIZVODNJA IN UPORABA STROJEV PA ZAHTEVATA POUČENEGA PROIZVAJALCA, DELAVCA IN KMETA, DA BO SPOSOBEN VEČ IN CENEJE PRIDELOVATI TER SI ZAGOTOVITI SREDSTVA ZA HITREJŠI NAPREDEK SVOJEGA GOSPODARSTVA IN IZBOLJŠANJE OSEBNEGA STANDARDA.

Kmetijske šole izobražujejo in vzgajajo delavsko in kmečko mladino za kmetijske poklice. Poklicna kmetijska šola usposablja mladino za tri kmetijske poklice:

1. sadjar — vinogradnik
2. kmetovalec
3. gospodinja — kmetovalka

Šolanje za poklic sadjar — vinogradnik traja dve leti, dvakrat po deset mesecev in en mesec počitniške prakse. Absolventi si pridobijo strokovno znanje za delo v specializirani proizvodnji, v nasadih in vinogradniških plantažah, vinskih kletih, predelovalnih obratih, drevesnicah in na specializiranih kmetijah.

Šolanje za poklic kmetovalec traja dvakrat po 7 zimskih mesecev, od 1. oktobra do 25. aprila in en mesec počitniške prakse. Absolventi se usposobijo za kmetovanje na kmetijah vinogradniško-sadjarjske smeri in živinorejsko — sadjarjsko — vinogradniške smeri. Naučijo se tudi uporabljati in vzdrževati kmetijske stroje, ko dopolnijo predpisano starost pa opravijo voziški izpit.

Šolanje za poklic gospodinja — kmetovalka traja dvakrat po 7 mesecev, od 1. oktobra do 25. aprila in en mesec počitniške prakse. Absolventke se usposobijo za kmečka gospodinjstva dela, naučijo se kuhati, šivati, voditi gospodinjstvo, pridelovati vrtnine in cvetje, vzrejati domače živali ter uporabljati gospodinjstvene stroje.

Po končani Poklicni kmetijski šole v Svečini lahko absolventi vseh poklicev nadaljujejo šolanje na Tehniški kmetijski šoli v Mariboru, če uspešno opravijo diferencialni izpit.

Za izobraževanje naštetih poklicev imajo na razpolago 60 učnih mest. V naslednjem šolskem letu 1977-78 bodo sprejeli:

20 novincev v vinogradniško-sadjarjski oddelek;

20 novincev v oddelek za kmetovalce in

20 novincev v gospodarski oddelek.

Pogoji za vpis so naslednji:

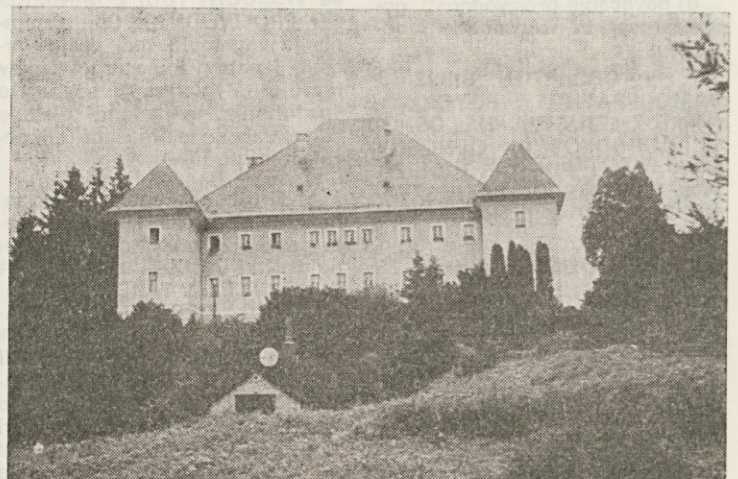
1. starost 15 do 18 let
2. uspešno zaključena osnovna šola

3. izjemoma sprejemajo tudi dijake z uspešno zaključenimi sedmimi razredi, ker lahko med šolanjem opravijo izpite za osmi razred osnovne šole.

Za vpis so potrebni naslednji dokumenti:

1. lastnoročno napisana prošnja, kolkovana z 2,00 din državne takse;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. zdravniško spričevalo;
4. izpisek iz rojstne matične knjige;
5. izjava štipenditorja, da bo poravnal oskrbo v dijaškem domu.

Poklicna kmetijska šola v Svečini



KADROVSKE SPREMEMBE

AGROKOMBINAT LENART

PRIŠLI SO V MARCHU 1977:
OBRAT KOOPERACIJA — KMETIJSKO TVORSTVO LENART: Milan Roška-rič

ODŠLI SO V MARCHU 1977:
TOZD TRANSPORT SERVIS LE-NART: Mirko Hebar

TOZD SADJARSTVO SELCE:
Srečko Košar
TOZD POLJEDELSTVO-ŽIVINO-REJA LENART:
Franc Vogrin

TOZD GOSTINSTVO IN TRGO-VINA LENART: Branko Kmetič

AGROKOMBINAT MARIBOR

PRIŠLI V APRILU 1977:
OBRAT MEŠALNICA: Stjepan Stubičar, Vrbanič Ivan, Habrun Josip;

OBRAT HLADILNICA: Brodnik Janez, Pavlovič Drago;

OBRAT TRŽNICA: Ribič Danica
TOZD STROJNA POSTAJA: Ci-glar Martin

OBRAT PEKRE: Trstenjak Mi-ljev, Štrucl Rozalija.

ODŠLI V APRILU 1977:
OBRAT MEŠALNICA: Kozar Marjan

OBRAT PESNICA-KUNGOTA:
Šekli Ivanka

OBRAT SVEČINA: Hribernik Jože

OBRAT RAČE: Milec Slavko

OBRAT JARENINA: Bjelič No-vak, Kovač Vinca

OBRAT KOŠAKI: Vezjak Mar-jan, Vudler Marija, Letonja Dra-gica

TOZD STROJNA POSTAJA: Bla-govič Dušan

OBRAT HLADILNICA: Dominko Franc, Bečič Zelfija

DSSS: Partlič Kamilo, Simonič Rozalija.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

PRIŠLI V MARCHU 1977:

TOZD MIZARSTVO
Branko Pilinger

TOZD TRGOVINA
Martin Ivančič

TOZD TEHNOSERVIS
Bojan Sitar

DE ZAVRČ
Stanko Skok
Marija Lazar

DE STARŠE
Blaž Leskovar
Franc Matjašič

DE PRAGERSKO
Franc Goričan

DE TRNOVSKA VAS
Franc Horvat

DE PODLEHNIK
Ana Vindiš

DE PTUJ
Ljubica Kramar
Vladimir Kramar

ODŠLI V MARCHU 1977:

TOZD MIZARSTVO
Branko Pilinger
Viktor Kukovec (upokojen)

OBRAT KOOPERACIJA
Mato Bilek
Franc Brus

TOZD GOZDARSTVO
Cvetko Rodošek

TOZD GRADB. REMONT
Jože Škerlovnik (upokojen)

SKUPNE SLUŽBE
Stanislav Brodnjak (JLA)
Irena Šegula

TOZD MLEKARNA
Danilo Drevenšek

TOZD TRGOVINA
Mira Vasin

TOZD GOSTINSTVO »BREG«
Božica Ber

TOZD TEHNOSERVIS
Anica Šijanec

DE PODLEHNIK
Ivan Cafuta (upokojen)
Jožica Lozinšek
Franc Hvalec (umrlj)
Anton Skela

POKLICNO USMERJANJE

Poklic naj bo tudi zadovoljstvo

Z VZRAŠANJEM POKLICNEGA USMERJANJA SE PRI NAS UKVARJAMO ŽE DOBRI DVE DESETLETJI, SE POSEBNO PA SE TO PODROČJE DELA UVELJAVLJA V ZADNJEM ČASU, KO SI POSPEŠENO PRIZADEVAMO ZA REFORMO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA OZIROMA UVELJAVITEV SI-STEMA USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA.

Usmerjeno izobraževanje temelji na vzgojnoizobraževalnih programih in bo imelo dve fazi. Prva, ki naj bi zagotovila višjo vzgojnoizobražbeno raven in izenačila pogoje za nadaljnje usmerjeno izobraževanje, vsebuje skupno programsko osnovo, primarne programe. Izobraževanje druge faze pa vsebuje programske usmeritve in oblikuje različne profile poklicev glede na potrebe združenega dela ter daje poklicno izobrazbo v obsegu sedanjega srednjega, višjega in visokega šolstva. Trajanje te faze je odvisno od programskih zahtev posameznih profilov poklicev.

Večina delovnih organizacij še vedno nima izdelanih dolgoročnih načrtov, glede potreb delavcev, ki jih bodo potrebovali v svojem nadaljnjem razvoju. Zaradi tega ne more zaživeti poklicno usmerjanje.

Nihče ni sposoben le za en poklic in prav zato je možno uskladiti interes posameznika z interesi družbe oziroma združenega dela. Gospodarstvu so potrebni predvsem proizvodno usmerjeni poklici. V vsaki delovni organizaciji bodo morali v prihodnje načrtovati ekonomsko tehnični razvoj, skupaj z izdelavo kadrovskih načrtov po sestavi in vrstah kadrov, ki jih bodo potrebovali.

Možnosti šolanja

Glede na številne želje bralcev in glede na možnosti nadaljnega šolanja zaposlenih, smo se odločili, da v tej številki Naše poti predstavimo našim bralcem delo in usmeritev Poklicne živilske šole v Mariboru in pa Poklicne kmetijske šole v Svečini.

DELO IN USMERITEV POKLICNE ŠOLE V MARIBORU

Živilski šolski center v Mariboru je edina specializirana šola v Sloveniji za izobraževanje živilskih kadrov naslednjih poklicev:

a) širokega profila:

mesar prodajalec,
mesar proizvajalec,
slašičičar,
pek;

b) ozkega profila:

predelovalec mesa
klavničar.

Učna doba za izobraževanje poklicev širokega profila traja 3 leta, razen za peka, ki traja 2 leti. V tem času so učenci dolžni obiskovati teoretični pouk v šoli, in sicer trikrat po štiri mesece in pol oziroma dvakrat po štiri mesece in pol. Preostali čas so učenci pri praktičnem pouku v gospodarski organizaciji, s katero so sklenili učno pogodbo.

Učna doba za izobraževanje poklicev ozkega profila traja 18 mesecev, od tega so učenci štiri mesece in pol pri teoretičnem pouku v šoli.

c) profili tehnika — živilski tehnik

Šolanje živilskega tehnika traja 4 leta za absolvente osemletk in 2 leti za absolvente poklicne živilske šole, po posebno prilagojenem učnem programu. V tem času se učenci usposobijo za neposredno organiziranje in kreativno vodenje proizvodnega procesa, bodisi animalne ali vegetabilne smeri. Perspektivnost profila živilskega tehnika zagotavlja ekspanziven razvoj tehnike in tehnologije na živilskem področju.

d) profil delovodja:

mesarski poslovodja,
mesarski delovodja,
pekarski delovodja,
slašičičarski delovodja.

Šolanje delovodjev traja 2 leti in je organizirano v konzultativni obliki ob sobotah in nedeljah. Šolanje je zaključeno z zaključnim izpitom. To je nova, verifikirana oblika izobraževanja kadrov, ki obvladajo vsa potrebna funkcionalna znanja za vodenje delovnega procesa v proizvodnji oziroma prodaji živil in z njo je bila ukinjena dosedanja oblika izobraževanja s tečaji.

Kidričeva nagrada za Jaromira Jeřabeka

V mesecu aprilu so bile podeljene Kidričeve nagrade za študente na mariborski univerzi. Med Kidričevimi nagrajenci je tudi Jaromir Jeřabek iz Agrokombinata Maribor, katerega smo našim bralcem predstavili v februarški številki Naše poti kot pripravnika, ki je zaposlen v upravi Agrokombinata Maribor. Jaromir Jeřabek je sprejel Kidričevo nagrado prve stopnje za diplomsko delo »Škropljenje s šobo TEE JEET« na Višji agronomski šoli v Mariboru.

K tako pomembnemu uspehu mu v imenu celotnega kolektiva sestavljene organizacije združenega dela iskreno čestitamo in mu želimo še pri nadaljnjem delu veliko uspehov.

Program aktivnosti sekretariata konference ZKS KK Ptuj

Program aktivnosti v temeljnih organizacijah združenega dela in obratu Kooperacija Kmetijskega kombinata Ptuj pri uveljavljanju stališč in ocen IK Predsedstva CK ZKJ o aktualnih idejnih vprašanih gospodarskih gibanj so obravnavale osnovne organizacije ZKS in konferenca ZKS Kmetijskega kombinata Ptuj. Program aktivnosti za vezuje vse TOZD, obrat Kooperacijo, samoupravne organe, vodstva TOZD in obrata, delovno skupnost skupnih služb, strokovne delavce v TOZD in družbenopolitične organizacije.

SEDANJE STANJE

a) Investicijska vlaganja so bila pospešena in zato amortizacija ne bo pokrivala anuitet. Delež lastne udeležbe pri investicijah je še vedno visok. Previsoke so tudi obrestne mere in prekratki odplačilni roki, zlasti za gradbene objekte in za pridobivanje zemljišč z melioracijami. Za obresti je bilo za 32 odstotkov več stroškov kot v letu 1975.

b) Pogodbene in zakonske obveznosti in cene reprodukcijskim materialom so močno porasle.

c) V poslovni sklad je vloženo le 1.236.000 din ali le 63 odstotkov lanskega zneska.

d) V sklad skupne porabe je vloženo le 66 odstotkov lanskega zneska. Regresov za dopuste v letošnjem letu ni moč izplačati.

e) Prispevki za družbeno dejavnost so večji za 70 odstotkov, za zakonske obveznosti 59 odstotkov, pogodbene za 35 odstotkov.

f) Izguba v TOZD Petovii je 6.104.000 din, ki je nepokrita. V TOZD Kmetijstvu je bila izguba, ki je deloma pokrita z rezervnim skladom, deloma s prispevki drugih TOZD v Kmetijskem kombinatu Ptuj. Kmetijske panoge, ki izkazuje izgubo so:

vinogradništvo, živinoreja, poljedelstvo (vendar ne v vseh delovnih enotah).

UKREPI V DELOVNI ORGANIZACIJI IN TOZD

a) navedite analizo vzrokov za tako stanje posebno še tistih, na katere lahko vplivamo znotraj delovne organizacije;

b) organizacijo dela izpopolniti;

c) pospešiti izdelavo sistemizacije delovnih mest v TOZD;

d) zmanjšati stroške poslovanja;

e) zmanjšati zaloge;

f) varčevati pri materialih in s tem zniževati stroške;

g) izvršiti nekatere organizacijske dopolnitve in pristopiti k izdelavi sistema in kriterijev za nagrajevanje po delu;

h) varčevati pri reklamah in propagandi;

i) zaživeti informativne samoupravne skupine in s tem izboljšati informiranje;

j) pregledati programe razvoja in jih uskladiti z družbenim planom oziroma planom Kmetijstva in živilske industrije Slovenije;

k) pregledati izvajanje programa delovne organizacije in uskladiti z razvojem TOZD (Farma prašičev, Kletarstvo Slovenske gorice, Petovia, Tehnoservis, Gostinstvo, Kmetijstvo);

l) pri TOZD z izgubo — Petovii in Kmetijstvu še posebej za jeti v sanacijskih programih odpravo tistih proizvodnih pomanjkljivosti, ki so vzrok za tako stanje. Skupno s sanacijskim programom se pripravlja tudi proizvodni program za rekonstrukcijo proizvodnih zmogljivosti in prostorov, zlasti za predelavo vrtnin. V kmetijstvu že izvajajo delne organizacijske dopolnitve. Pripravljajo pa tudi programe za modernizacijo nekaterih panog (vinogradništvo in poljedelstvo — vrtnine, sladkorna pesa).

V obeh TOZD in tudi drugih so sestavni del programov tudi kadri;

m) ukrepati za rast proizvodnosti;

n) zmanjšati izostanke z dela (stalež bolnih), pripraviti temeljito posamezne sestanke, da bodo le-ti lahko krajši in se zaključevali s konkretnimi sklepi oziroma zadolžitvami;

o) pospešitev izgradnje investicij v teku;

p) pri aktivnostih in programih še posebej upoštevati možnosti sanacij katastrofe povzročene po snežnem viharju in pozebi vinogradov, sadovnjakov in nekaterih poljščin.

UVELJAVLJANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

a) v delovni organizaciji je imenovana posebna komisija. Vključeni so predstavniki vseh TOZD, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in strokovni delavci;

b) program pripravlja komisija. Osnovni elementi programa so:

— pregled dosedanje organiziranosti in medsebojne dohodkovne povezanosti med TOZD v Kmetijskem kombinatu Ptuj;

— pregled in analiza notranje organiziranosti v TOZD;

— pregled drugih najpomembnejših proizvodnih in poslovnih povezav izven TOZD in delovne organizacije;

— pregled samoupravnih aktov v TOZD in delovni organizaciji in pripraviti pregled dopolniter ter nove akte;

— pregled in analiza delitve dohodka in osebnih dohodkov

— preučitev načrtov in oblik nagrajevanja;

— izdelava samoupravnih splošnih aktov za to področje;

— pregled in analiza ter model samoupravnih delegatskih odnosov znotraj TOZD, med TOZD in delovno organizacijo;

— pripraviti pregled možnosti vključevanja delovne organizacije v poslovni skupnosti in druge oblike organiziranosti;

c) — organiziranost kmetov na osnovi odnosov, ki jih postavlja zakon o združenem delu;

— oblike povezanosti kmetov;

— priprava samoupravnih aktov;

— priprava na referendum kmetov;

d) sestavljena organizacija združenega dela KPK:

— proizvodno — predelovalna usmeritev SOZD;

— vzpostavitev dohodkovnih linij za:

— meso (goveje, svinjsko, pe-

rutnina) — od živine, predelave in delnega plasmata,

— blagovna skupina — vino (od proizvodnje, predelave, priprave za trg)

— blagovna skupina — sadje (od proizvodnje, skladiščenja in priprave za trg)

— blagovna skupina — zelenjava (proizvodnja, konserviranja, priprava za trg)

— druge možne povezave v PS za proizvodnjo ali prodajo posameznih proizvodov (naročena in dogovorjena proizvodnja);

— koncept povezave delovnih organizacij, izdelava koncepta notranje organiziranosti SOZD, vprašanje združevanja dela in sredstev, programi SOZD, organizacije skupnih poslovnih in samoupravnih dejavnosti (razvoj, komerciala, finance, kadri);

— samoupravna organizacija, izdelava samoupravnih splošnih aktov, priprava na sprejem aktov;

— priprava na referendum.

SANACIJE

— priprave na izvajanje ukrepov sanacije v TOZD PETOVII Ptuj;

— seznaniti delavce s stanjem, vzroki, posledicami, programi za odpravo vzrokov in z ukrepi na področju osebnih dohodkov;

— pripraviti poročilo, v katerem prikazati dosedanje prizadevanje za odpravo vzrokov in hkrati vključiti v poročilo ukrepe, ki jih po zakonu o sanaciji moramo sprejeti oziroma vnesti.

SODELOVANJE MED DELAVCI TGA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO IN KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

Na iniciativo družbenopolitičnih organizacij Tovarne glinice in aluminija Kidričevo je bil v četrtek 7. aprila 1977 razgovor s predstavniki Kmetijskega kombinata Ptuj. Udeležili so se ga: predsednika sindikatov, sekretarja ZK, predsednika mladine, predsednika delavskega sveta, predsednika delegacije za zbor združenega dela in predsednika splošne delegacije obeh delovnih organizacij. Na sestanku so se dogovorili za naslednje skupno sodelovanje:

● izmenjava internih časopisov obeh delovnih organizacij in predstavitev delovnih organizacij v eni izmed naslednjih številčk časopisov;

● medsebojno sodelovanje samoupravnih organov, sindikalnih organizacij, organizacij ZK in mladinskih organizacij;

● skupno organiziranje političnih manifestacij;

● izmenjava počitniških zmogljivosti in skupna vlaganja v izgradnjo počitniških objektov;

● športna srečanja;

● sodelovanje na proslavi 1. maja, ki bo v ptujskih toplicah;

● organiziranje skupnih kulturnih prireditev;

● v obeh delovnih organizacijah se imenujeta po dva predstavnika, ki bosta skrbela za medsebojne stike med TGA »Boris Kidrič« Kidričevo in Kmetijskim kombinatom Ptuj in se preko teh predstavnikov kolektivno dogovarjajo za medsebojno sodelovanje.

Pred novo turistično sezono

Ko sem pred dvema letoma prišla v Ptuj in spoznala vso bogastvo kulturno zgodovinske znamenitosti tega lepega mesta, sem bila presenečena nad slabo turistično ponudbo in slabo turistično reklamo. Table, ki so postavljene za posamezne gostinske objekte ob cesti, so neokusne in zapuščene. Nimam namena pisati o sami turistični ponudbi, saj nam je več ali manj znano, kaj nam Ptuj na tem področju nudi. Očitno je, da razvoj napreduje, da obstajajo realne ambicije za razvoj turizma v Ptuj in okolici.

Vsi z nestrpnostjo pričakujejo otvoritev Ptujskih toplih. Začenja se tudi gradnja novega hotela. Vse to je za mesto, ki je kot spomenik, posebno pomembno. Z dobro in solidno turistično ponudbo, dobro reklamo in predvsem solidnimi uslugami se bodo v Ptujju ustavili mnogi turisti. Razlogov za to je več, od kulturno-zgodovinskih spomenikov do najrazličnejših manifestacij, ki bi jih lahko organizirali (npr. trgatve, pobiranje jabolk, ogled ptujskega karnevala). Z gradnjo športnih in rekreacijskih centrov, prostora za kempiranje in drugim, se prav tako doseže isti cilj, to je koncentracija turistov. Ker sem sama turistična delavka, sem zainteresirana za napredek tega mesta in prav zaradi tega pišem ta sestavek o turizmu, turistih in turističnih delavcih.

Prav o tem se lahko veliko napiše. Želim spomniti na to, da prihaja nova turistična sezona in da se bodo na poti do končnega cilja mnogi turisti ustavili v Ptujju. Kdo so ti turisti, kaj jih vodi na tako dolgo pot, kaj želijo in koliko se jim nudi?

RAZVOJ TURIZMA

Turizem je množičen družbeni pojav in organizirana dejavnost z določenim ekonomskim pomenom.

V drugi polovici 19. stoletja se ta pojav aktivneje preučuje in se poskuša opredeliti. Velikemu številu tedanjih in sedanjih opredelitev pojmov turizma je skupno to, da vsebujejo porabo kot karakterističen element turizma. Turistična poraba zadovoljuje osebne potrebe za storitvami gostinstva, trgovine, prometa in raznih drugih storitvenih dejavnosti.

Turizem je celota različnih dejavnosti na področju gospodarstva, pomembna komponenta splošnega gospodarskega razvoja.

NALOGE IN TEŽAVE TURISTIČNEGA DELAVCA

Turizem prevladuje storitveni značaj dejavnosti, se o mogoča zaposlovanje velikega števila delavcev različnih profilov in izobrazbe. To je veja gospodarstva, v kateri le pritisk na gumb ne more zamenjati človeka.

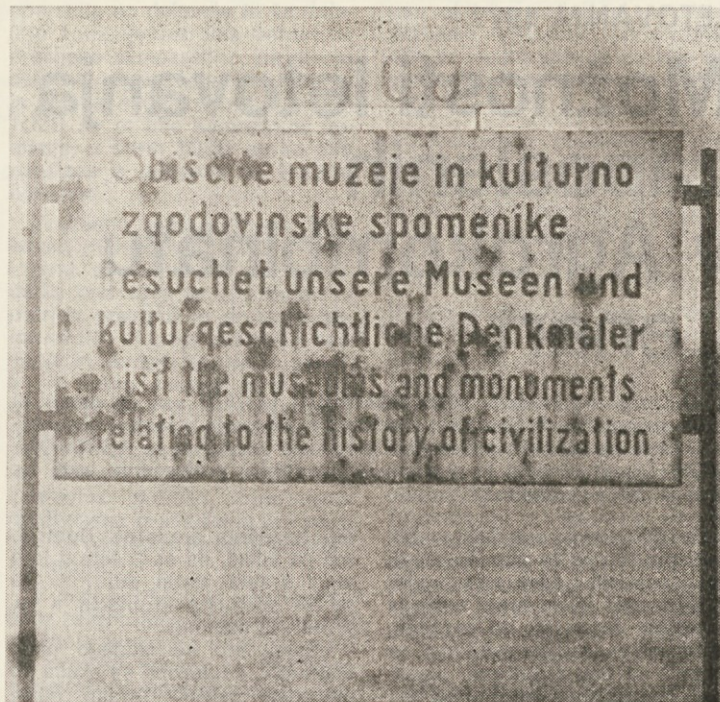
Turist — človek, ki občasno menja stalno mesto bivališča se želi sprostiti in želi čimveč izvedeti o mestih skozi katere potuje, želi se pogovarjati, večkrat pa potrebuje tudi pomoč. Vse to pa zahteva od turističnega delavca, da ima vrsto osebnih lastnosti (biti mora informiran o dogajanjih v državi in v tujini, poznati mora kulturo in zgodovino svojega mesta, biti mora iznajdljiv, poznati tuje jezike in drugo). Biti mora predvsem psiholog, saj se v kratkem razdobju sreča z najrazličnejšimi kategorijami ljudi.

Danes, ko se ljudje tako naglo menjajo, ko ljudje vse planirajo, prav tako tudi prosti čas, je naloga turističnega delavca, da pomaga in pripomore temu, da se prehodni gost dobro počuti v tistem objektu oziroma ambientu, da se želi ponovno vrniti in da pripoveduje o prijetno preživelih trenutkih tudi drugim. Vse to pa pomeni veliko odgovornost za turističnega delavca.

Čeprav je turistični delavec tudi človek, ki je včasih žalosten, mora biti potrpežljiv in dobro razpoložen. Za njega ni nedelje in praznika, ženam — materam ne koristijo jasli oziroma vrtilci, saj morajo delati v dveh oziroma treh izmenah ter predvsem ob nedeljah in praznikih.

Zaradi posebnosti te veje gospodarstva in zaradi posebnosti, ki se tu pojavljajo, je izrednega pomena organizacija dela ter izkušeni in napredni vodilni kader. V današnjem času, ko se vse tako hitro menja, je potrebno biti tudi v turizmu in gostinstvu sodoben in iti v korak s časom in željami turistov. Veliko lažje je zgraditi objekt kot poiskati dober kader, ki bo v njem delal.

Velikokrat se dogaja, da se ravno o človeku površno in brez resnosti razmišlja. Niti eden od turistov ne prihaja v objekt za to, da ga občuduje, temveč prihaja z mislijo in pričakovanjem, da bo zadovoljil svoje potrebe, da bo dobil to kar plača, predvsem, da bo dobro postrežen. Hitrost in kvaliteta uslug ter dobra gostinska ekipa turističnih delavcev lahko hitro ustvari ugled svojemu podjetju. V nasprotnem primeru je lahko le protireklama. Pomeni, da je potrebno v center pozornosti vseh nosilcev turistične ponudbe oziroma poslovne morale postaviti potrebe in želje današnjih, predvsem pa bodočih turistov.



Ena izmed dosluženih turističnih tabel

TURISTIČNO BLAGO

Za razliko od drugega blaga na tržišču je turistično blago nepremakljivo, saj se izrablja samo na mestu, kjer nastaja. Nemogoče ga je uskladiti, da bi se prodajalo samo v času ugodne priložnosti. Tako ostane neprodano turistično blago za proizvajalca za vedno izgubljeno. To blago pa je nemogoče ponuditi kupcem ali pa ga poslati kot vzorec. Ni samo potrošnja tega blaga vezana na mesto nastanka blaga, temveč posameznika — potrošnika na turističnem tržišču ne more zamenjati neka druga oseba. Znanca lahko prosimo, da nam kupi neko stvar (kruh, mleko) ampak, da za nas vidi neko mesto, spomenik, prireditev oziroma se zabava, kopa, smuča, to je popolnoma nemogoče. Človek je že od nekdaj želel videti in spoznati čimveč krajev in ljudi.

VPLIVI RAZVOJA TURIZMA

Razvoj turizma v zadnjem desetletju je rezultat povečanja

kupne moči in splošnega standarda prebivalstva velikega števila držav, modernizacije in napredka prevoznih sredstev, splošno pridobljeni pojavi in potrebe odhajanja na letne dopuste in drugo.

Turist želi biti vedno obveščen o posameznih podrobnostih določene turistične ponudbe, o pogojih potovanja in bivanja, o ceni ponudbe in drugem. V poslovnem svetu se zelo ceni mišljenje potrošnika, ne samo o nekem proizvodu ali o neki storitvi, temveč tudi o poslovnem ugledu proizvajalca, prodajalca, tistega, ki nudi uslugo in turističnega delavca. Zato je jasno, da ni vseeno (nasprotno zelo je pomembno), kakšen vtis bo pustil sprejemljiv gostinski in turistični kader.

Na pragu zopet nove turistične sezone bi bilo potrebno razmisliti o možnostih gostinsko — turistične ponudbe in o obstoječem gostinsko — turističnem kadru.

Končala bi z vprašanjem: »Ali je v tem pogledu Ptuj lahko zadovoljen?« Antonija Krajnc

MOŽNOSTI IN PERSPEKTIVE LETOVANJA NAŠIH ZAPOSLENIH

V MINULEM DRUŽBENOEKONOMSKEM RAZVOJU NAŠE SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBE SMO DOSEGLI ZAVIDLJIVE USPEHE GLEDE POVEČEVANJA PROSTEGA ČASA DELAVCEV. PRAVICA DO DNEVNEGA IN TEDENSKEGA ODMORA JE V NAŠI ZAKONODAJI ZELO IZPOSTAVLJENA, SAJ GRE ZA NEODTUJLJIVE PRAVICE DELAVCA IZ ZDRUŽENEGA DELA.

LETNI ODDIH JE PRI IZKORIŠČANJU PROSTEGA ČASA NEDVOMNO POSEBNO POMEMBEN. DELOVNEMU ČLOVEKU PA DOPUST VSE PREPOGOSTO POMENI LE PREPOTREBEN POČITEK. NE ZAVEDAMO PA SE POMEMBNEGA VPLIVA, KI GA IMA LETNI ODDIH TUDI NA HUMANIZACIJO MEDSEBOJNIH ODNOSOV. LETNI ODDIH POMENI SPOZNAVANJE NOVIH KRAJEV, LJUDI IN NAVAD TER TAKO BOGATENJE SAMEGA SEBE IN OBLIKOVANJE OSEBNOŠTI DELAVCA.

Možnosti letovanja zaposlenih v Agrokombinatu Lenart

Delovna organizacija AGROKOMBINAT LENART vse do danes ni imela razpoložljivih finančnih sredstev za vlaganje v lastni rekreacijski center za zaposlene. Temu je predvsem vzrok, da se AGROKOMBINAT Lenart ukvarja le s primarno kmetijsko proizvodnjo, zato ne dosega večje akumulacije.

Zaradi navedenega lahko ugotovljamo, da je le manjše število zaposlenih izkoristilo redni letni dopust izven kraja svojega bivališča. Jasno je, da to negativno vpliva na zadovoljstvo in delovni učinek zaposlenih delavcev. Za letovanje si posamezniki iščejo razne možnosti, kje bi si zagotovili prostor za letovanje. Do letošnjega leta se ni razmišljalo o tem, da bi preko sindikata organizirali proste zmogljivosti pri tistih, ki razpolagajo z njimi. Zaposleni si iščejo v glavnem možnost letovanja pri Zavodu za duševno in živčno bolne Hrastovec in pri Zvezi združenj borcev NOV, ki imata svoje rekreacijske centre v Puli. Če ugotovljamo, kdo je od zaposlenih izkoristil letni dopust za rekreacijo, ugotovimo, da je med temi le malo število delavcev iz neposredne proizvodnje. Vzrok temu je jasen, saj imajo v večini primerov ti delavci nižje dohodke, zato letovanju ne morejo nameniti potreb-

nih finančnih sredstev. Ugotovimo pa lahko, da se iz leta v leto večja število tistih delavcev, ki so del dopusta izkoristili v rekreativne namene.

Vsako leto se izdelajo plani dopustov, s katerimi se skuša po možnosti ustreči željam posameznikov, kdaj želijo izkoristiti dopust, predvsem pa tistim, ki gredo na letovanje. Seveda se pri tem mora upoštevati specifičnost proizvodnje in koriščenje dopustov razporediti tako, da delo normalno poteka.

Tudi v naši delovni organizaciji iskati vse možnosti, da se omogoči čim večjemu številu delavcev letovanje, saj le primerna sprostitev po napornem delu lahko zagotovi večji elan in učinek na delovnem mestu. V prihodnje bo treba izpopolnjevati regresiranje za dopuste glede na višino osebnih dohodkov in tako dati možnosti zaposlenim z nižjimi osebnimi dohodki.

Leopold Hameršak

Strokovni izlet v Prekmurje

PRVEGA APRILA JE ORGANIZIRALA PO SKLEPU POSLOVNEGA ODBORA ZA PROIZVODNJO, PREDDELAVO IN PROMET MLEKA IN MLEČNIH IZDELKOV TOZD MLEKARNA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ EKSKURZIJO ZA ZBIRALCE MLEKA Z NASLEDNJIM PROGRAMOM: OGLED MLEKARNE V MURSKI SOBOTI, ZBIRALNICE IN KMETIJE V ZENKOVCIH, ZBIRALNICE V STRUKOVCIH, USMERJENE KMETIJE V PROIZVODNJI MESA, KOMBINIRANE KMETIJE V LOMANOSIH, KOSILO V LASTOMERCIIH, KMEČKI TURIZEM IN OGLED USMERJENE KMETIJE V PROIZVODNJO MLEKA V DRSTELJI PRI KMETU-KOOPERANTU JANEZU MOHORICU.

Najprej smo si ogledali mlekarne v Murški Soboti. Sestavljeno organizacijo nam je predstavil tehnični direktor mlekarne. Skupaj s tehnologom sta nam razkazala mlekarne. Mleko odkupuje mlekarne neposredno od proizvajalcev. Imajo 9000 kooperantov in na vsakega odpade približno 2000 litrov oddanega mleka na leto, kar kaže na zelo razdrobljeno kmečko gospodarstvo. Na odkupnem območju imajo 155 zbiralnic, od teh jih je približno 100 opremljenih s hladilnimi na-

pravami. 79 odstotkov mleka dobijo v mlekarne ohlajenega. Ostale zbiralnice bodo opremlili do leta 1980. Imajo svojo servisno službo za popravilo hladilnikov in osem kontrolorjev, ki vsaj enkrat mesečno odvzamejo vsakemu proizvajalcu vzorce mleka, enkrat pa vzamejo vzorce mleka zbiralci. Kontrolorji opravljajo tudi hlevske kontrole za higieno hleva in za higieno molže. Pri ne higienski proizvodnji ali ponarejanju mleka so zelo strogi. Kmetu plačajo za ponarejeno mleko 0,005 din za



Udeleženci akcije pri gradnji kanalizacije

Foto: J. Slodnjak

Koristna akcija delavcev TOZD Gostinstvo „Haloški biser“ Ptuj

Delavci TOZD Gostinstvo »Haloški biser« Kmetijskega kombinata Ptuj so organizirali v četrtek 14. aprila in petek 15. aprila delovno akcijo gradnje kanalizacije iz grajske restavracije na ptujskem gradu.

Akcije se je udeležilo okrog 170 delavcev iz vseh gostinskih obratov Haloškega bisera. Izkopali in zasuli so približno 300 metrov jarka za kanalizacijo in po predvidevanjih s to prostovoljno akcijo prihranili 120 tisoč dinarjev.

Pri delovni akciji, zlasti pri polaganju kanalizacijskih cevi, so jim pomagali delavci Komunalnega podjetja Ptuj.

Pri tem velja vsem pohvala za prizadevnost in trud, hkrati pa naj bo to tudi spodbuda ostalim delavcem v drugih TOZD in delovnih enotah, da naj organizirajo podobne akcije in skupno prispevajo k dokončnemu razvoju svoje TOZD.

liter mleka za celi mesec, ko je bila ponaredba ugotovljena ter prepovejo oddajo mleka za šest mesecev. Mleko izplačujejo preko hranilnih knjižic, obračun pa opravljajo na računalniku. Dnevno sedaj odkupijo 80.000 litrov mleka, ki ga predelajo v evapirano in kondenzirano mleko ter mleko v prahu. Letos bodo vložili v modernizacijo proizvodnje deset milijonov dinarjev. Tehnični direktor nam je nato pokazal še dve zbiralnici. Zbiralnica v Zenkovcih je last mlekarne, je montažna, opremljena s hladilnikom zmogljivosti 1200 litrov. Mleko zbira bližnji kmet, ki ima 9 krav molznic. Leta 1976 je mlekarne oddal 28.000 litrov mleka s toliščo 3,5 do 3,6. Zbiralnica v Strukovcih je v privatni zgradbi, opremljena s hladilnikom in bojlerjem.

Nato smo si ogledali preusmerjeno kmetijo za proizvodnjo mesa. Kmetija ima 70 pitancev, pitajo pa teleta od 100 na 600 kilogramov.

V Radgoni nas je sprejel predstavnik Kmetijskega kombinata KZ Radgona. Njihova zadruga ima na terenu pet enot in deset trgovin z reprodukcijskim materialom ter zaposluje 38 ljudi. Največji njihov kooperant ima 14 molznic in je v lanskem letu oddal 45.000 litrov mleka. Količino mleka precej povečujejo z gradnjo silosov, zato jih letno zgradijo 70 do 80. Lani so odkupili 3 milijone

litrov mleka. V Lomanoših nam je pokazal kmetijo njihovega kooperanta, ki se ukvarja z molznicami in s pitanjem.

Na vseh kmetijah se je med zbiralci in kmeti razvil razgovor, ki je sigurno pustil v vsakem udeležencu ekskurzije ideje o spremembah na lastnih kmetijah in bodo o tem lahko razmišljali.

Kosilo smo imeli v Lastomercih na kmetiji, ki se ukvarja z kmečkim turizmom. Ker ni bil namen ekskurzije pospeševanje kmečkega turizma, ne bi opisovala kmetije, lahko pa rečem, da se bo verjetno vsak, ki se bo peljal kdaj mimo, ponovno ogledal, saj se lahko dobro, poceni in v lepem okolju okrepeča.

V poznih popoldanskih urah smo zapustili Lastomerce in se preko Lenarta odpravili domov. Ker smo želeli udeležencem ekskurzije pokazati, da je tudi področje mlečne proizvodnje precej napredovalo, smo se ogledali pri Janezu Mohoriču v Drstelji, kooperantu Kmetijskega kombinata Ptuj Obrata kooperacija. Leta 1975 je pričel z adaptacijo starega hleva za prosto rejo molznic. Čeprav še danes nima dokončno urejenega izmolžišča, priključnega molznega stroja in svoje zbiralnice, so vsi lahko videli, da to hlev prekaša vse, ki smo si jih na izletu ogledali.

Olga Meško

Ljudska obramba in družbena samozaščita

SKRB ZA VARNOST DRUŽBE PRED RAZDIRALNIMI DEJANJI IN PRIPRAVE DRUŽBE NA SPLOŠNO LJUDSKO OBRAMBO JE STALNA IN TRAJNA NALOGA VSEH DRUŽBENIH DEJAVNIKOV. TO JE USTAVNA PRAVICA IN DOLŽNOST VSEH DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV.

Če izhajamo iz takšne ustavne opredelitve, so obrambne priprave in aktivnosti na področju družbene samozaščite v Kmetijskem kombinatu Ptuj in njegovih TOZD tekle po zastavljenem programu. Z gotovostjo lahko trdimo in takšna je tudi ugotovitev pristojnih organov in služb, da je bil v letu 1976 dosežen bistven napredek na teh področjih.

a) NA PODROČJU LJUDSKE OBRAMBE:

1. Organiziranost

Na nivoju delovne organizacije Kmetijskega kombinata Ptuj je deloval in še deluje 18-članski odbor za ljudsko obrambo. V temeljnih organizacijah pa delujejo komisije ali odbori, ki so ponekod samostojni, v nekaterih TOZD pa enotni odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Skupni odbor na nivoju kombinata se je sestajal po potrebi, enako pa so ravnali tudi ustrezni odbori in komisije v TOZD. Odbor ima svoj poslovnik.

2. Obrambni načrti

V poslovnem letu 1976 so bili obrambni načrti TOZD, obrata za kooperacijo in skupni glavni obrambni načrt kombinata v celoti obnovljeni, z mnogimi spremembami in dopolnitvami. Za štiri temeljne organizacije (Gradbeni remont, »Haloški bisser«, Breg in Trgovina), ki še obrambnih načrtov niso imele, so bili izdelani novi načrti.

Pri izdelavi obrambnih — vojnih načrtov je prevladovalo težišče v izdelavi dobre evidence vojnih obveznikov z vojaškim razporedom in brez njega, postavitvi vojne organizacije, načrtovanju proizvodnih zmogljivosti, razvrstitvi ter načinu zavarovanja arhiva tehnične in druge dokumentacije, sistemu obveščanja in alarmiranja, z uvedbo novih alarmnih znakov, načrtom civilne zaščite in drugo.

3. Civilna zaščita

Tudi civilni zaščiti kot sestavni obrambnih priprav smo posvetili potrebno skrb, ki se kaže v organiziranem usposabljanju njenih obveznikov.

V maju 1976 sta se dva člana štaba udeležila seminarja za čla-

ne štaba, ki ga je organiziral občinski štab za civilno zaščito.

V počastitev 35. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov, 34. obletnice junaškega boja Lackove čete ter v počastitev praznika občine Ptuj, sta odbor za ljudsko obrambo in štab za civilno zaščito Krajevne skupnosti Ptuj v sodelovanju z občinskim štabom za civilno zaščito organizirala skupno vajo enot civilne zaščite. Na vaji je sodeloval Kmetijski kombinat Ptuj z osmimi ekipami, v katere je bilo vključenih 42 obveznikov civilne zaščite. Ekipe so dale TOZD Mlekarna, Petovia, Mizarstvo, Tehnoservis in Tovarna močnih krmil. Vaja je po splošni oceni dobro uspela. Namen vaje je bil usposabljanje in preverjanje znanja, fizične in psihične pripravljenosti obveznikov in štaba civilne zaščite.

Ker se zavedamo, da je materializacija predpogoj za uspešno delovanje enot civilne zaščite, smo v minulem letu za potrebe enot in štabov civilne zaščite nabavili opremo v skupni vrednosti 91.000 din. Za ostale splošne potrebe ljudske obrambe pa je bilo porabljenih še nadaljnjih 38.500 din, skupno torej 129.500 din.

V počastive dneva JLA, 22. decembra, smo v kombinatu privedli sprejem sedemčlanske vojaške delegacije garnizije Dušana Kvedra Ptuj. Delegacijo so sprejeli: glavni direktor, predsednik sindikata in upravitelj obrambnega načrta, ki so goste seznanili z uspehi in težavami kombinata na področju proizvodnje, organiziranosti in obrambnih priprav. Člani delegacije so si ogledali proizvodne obrate TOZD Mlekarna in TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice«. Obratno se je štiričlanska delegacija kombinata na dan JLA udeležila svečanosti v kasarni »Dušana Kvedra«. Na tej svečanosti je odbor za ljudsko obrambo pri KK Ptuj sprejel pismeno priznanje za uspešno delo na področju obrambnih priprav, ki ga je izdal republiški sekretariat za ljudsko obrambo SR Slovenije.

b) NA PODROČJU DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

Tudi na področju razvijanja koncepta družbene samozaščite smo v kombinatu dosegli viden napredek. To se kaže v relativno dobri organiziranosti, dobri formalno-pravni ureditvi in v dejanskem obnašanju ter ravnanju posameznih struktur.

V vseh TOZD in v obratu Kooperacija so delovale in še delujejo komisije oziroma odbori za družbeno samozaščito, na nivoju delovne organizacije KK Ptuj pa je deloval skupni odbor. V osmih TOZD so to bile samostojne komisije, v štirih TOZD pa so bile združene z odborom za ljudsko obrambo.

Družbeno samozaščito v kombinatu in njegovih TOZD urejajo interni samoupravni akti. V začetku leta 1976 je bil izdelan in potrjen pravilnik o družbeni samozaščiti, ki ureja postopke, ravnanja in ukrepe, ko gre za podatke in listine zaupne narave, komuniciranje s tujci, ravnanje z gotovino in vrednostnimi papirji, požarno varnost, varstvo pri delu, ukrepe zoper kriminaliteto, kadrovske politiko, zavarovanje družbenega premoženja in ravnanje, ko nastopijo izredne varnostne razmere.

V cilju boljšega in učinkovitejšega zavarovanja družbenega premoženja je skupni delavski svet, na predlog odbora za družbeno samozaščito sprejel oziroma potrdil in izdal začasno navodilo o opravljanju vratarsko-čuvajske službe v TOZD, obratu Kooperacija in v delovnih enotah. Navodilo ima značaj internega samoupravnega akta in velja vse do izdaje ustreznega pravilnika. Poleg tega je bil sprejet tudi pravilnik o določanju tajnih podatkov ljudske obrambe.

Pomembno vlogo za formalno-pravno urejanje tega področja imajo še: pravilnik o delu interne kontrole, pravilnik o samoupravnih delavski kontroli in ustreznega določila samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev TOZD v Kmetijski kombinat Ptuj.

Na podlagi odredbe izvršnega sveta Skupščine občine Ptuj (Ur. vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 15/75) so bili izdelani zaščitni načrti za primere izrednih varnostnih razmer za naslednje TOZD:

- Delovna skupnost za skupne zadeve,
- Farma prašičev,
- Tovarna močnih krmil,
- Gozdarstvo,
- Kletarstvo »Slovenske gorice«,
- Mizarstvo,
- Mlekarna,
- Obrat Kooperacija,
- Tehnoservis,
- Trgovina in
- Kmetijstvo za delovne enote:
- Turnišče,
- Zavrč,
- Starše,
- Podlehnik.

Za kmetijski kombinat kot celoto pa je bil izdelan skupni zaščitni načrt.

V izdelavi so še zaščitni načrti za delovne enote Sobotinci, Pragersko, Trnovsko vas, Osojnik in Dornavo.

V oktobru 1976 smo po svojem predstavniku podpisali družbeni dogovor o organiziranosti in uredničenju družbene samozaščite v občini Ptuj. Le-ta je podlaga za delo in akcije na tem področju.

Predstavniki kombinata je med letom aktivno sodeloval na vseh sklicanih sestankih, posvetovanjih in seminarjih, ki so bila organizirana v ta namen na nivoju občine.

Zavarovanju družbenega premoženja smo posvetili potrebno skrb, seveda v mejah materialnih in kadrovskih zmožnosti. Le-ta se kaže v organizirani stalni ali občasni in sezonsko organizirani službi fizičnega zavarovanja.

Stalno službo fizičnega zavarovanja imajo le tri temeljne organizacije, in to: Farma prašičev, Tehnoservis in Petovia. Nočno čuvajsko službo in čuvajsko službo v dela prostih dneh (praznikih) imajo organizirano v TOZD Tovarna močnih krmil, obratu Kooperacija, Mlekarna, Mizarstvo, Trgovina in v delovnih enotah Starše, Osojnik in Pragersko. Poleg tega ima TOZD Kmetijstvo organizirano vsakoletno sezonsko obliko zavarovanja kmetijskih pridelkov. V nekaterih TOZD so to oboženi zaščitniki.

Da bi zaščitniki bolje opravljali svoje naloge, smo v letu 1976 organizirali preizkus znanja v ravnanju, hrabi in vzdrževanju orožja. Preizkus je bil opravljen na Postaji milice Ptuj, udeležilo se ga je 13 zaščitnikov. Vsi so dobili predpisana pooblastila, da smejo nositi orožje v službi, kot to določata 21. in 22. člen zakona o orožju (Ur. list SR Slovenije, št. 34/73).

Mnenja smo, da bi morali v sleherni TOZD, obratu Kooperacija in v posameznih delovnih enotah ponovno preučiti organizacijo, način in učinkovitost delovanja službe fizičnega zavarovanja družbenega premoženja. V tistih TOZD, ki pa take službe sploh še nimajo, bi veljalo ponovno preučiti potrebo po tej službi, kar bo v skladu s konceptom in nalogami, ki izhajajo iz podpisanega družbenega dogovora o organiziranosti in uredničenju družbene samozaščite v občini Ptuj.

STANE ŠIROVNIK

Sodišče združenega dela pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter starostnega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji

S posebnim sklepom skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji ter skupščine skupnosti starostnega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji (Ur. l. SRS št. 7-77) je bilo ustanovljeno zgoraj imenovano sodišče. Med drugim bo to sodišče odločalo o sporih iz dokončne odločitve o pravici in do starostnega zavarovanja kmetov, nudilo bo pa upokojencem tudi pravno pomoč v zvezi z zagotavljanjem pravic pred tem sodiščem. Sodišče bo imelo svoj sedež v Ljubljani, z delom bo pa pričelo 1. 1. 1978.

Anketa o praznovanju delavskega praznika 1. maja

OB PRAZNOVANJU PRVEGA MAJA — PRAZNIKA DELA JE PRAV, DA NAPIŠEMO V NAŠI POTI TUDI O TEM, KAKO BODO PRAZNOVALI IN KJE BODO PREŽIVELI PRVOMAJSKE PRAZNIKE NAŠI DELAVCI. Z NEMENOM, DA BI O TEM KAJ VEČ IZVEDELI, SMO ZAPROSILI ZA NJIHOVA MNENJA:

ŠTEFAN DOMITER: »ZA PRVOMAJSKE DNI NE ZMANJKA ZABAVE NA PROSTEM!«

Stefan Domiter, delavec v TOZD sadjarstvo v Selcah že 2 leti, doma iz Dolgih njiv:

»Po izšolanju v poklicni kmetijski šoli v Svečini in po sedanjem delu v Selcah ter po odslužitvi vojaškega roka, ki ga bom nastopil v letošnjem poletju, sodim, da bom preživel večino delovnega in prostega časa med delavci, predvsem iz kmetijske stroke. Zato se tudi zanimam za zgodovino o mestu in vplivu delavcev v proizvodnji ter o splošnem reševanju vseh življenjskih vprašanj in razmer, kako vplivajo na delavčevu razpoloženje in fizično kondicijo za delo, pa tudi na delavčevo osebno in družinsko življenje, pa še na njegovo družbeno udejstvovanje pri nas in drugje po svetu.

Praznovanje 1. majskih dni me je vedno veselilo. Sodeloval sem pri pripravah na program za ta dan. V šoli v Svečini smo imeli šolsko proslavo z nastopi s postavitvijo prvomajske smreke, zvečer s kresom in z zabavo pri kresu.

Tudi v Selcah smo postavili mlaj, vendar ne visok z namenom, da bi plezali nanj, ker smo smeli posekati le mlajšo smreko. Po postavitvi mlaja smo kaj popili in vsi skupaj zapeli domačo pesem.



Za prvomajske dni ne manjka zabav na prostem. Povsod se zberejo mladi in odrasli, zlasti, če je lepo in toplo vreme in če do kraja zabave ni predaletč.

Letos bom praznoval prvomajske dni s fanti, ki bomo skupaj odšli v JLA in z drugimi prijatelji. Prepričan sem, da bo tudi letos to praznovanje za vse prijetno doživetje.«

MARIJA KLOBUČAR: »ŽELIMO SI PRAZNOVANJE 1. MAJA V MIRU!«

Marija Klobučar, trgovska pomočnica — saldakontist pri Agro-kombinatu Lenart od 1976. leta; doma je v Gradišču:



»V osvobojeni Jugoslaviji sem 1945. leta začela prav doživljati praznovanje delavskega praznika 1. maja kot dijakinja in pozneje kot mladinka v trgovini v Vidmu ob Ščavnici.

Pozneje smo z možem Ivanom ter s sinovi Ivanom, Bojanom in

Vojkom radi pogledali šolske proslave za 1. maj, pa tudi krajevna praznovanja ob kresih na vrhu hriba, s petjem in plesom. Ob paradah v Lenartu z revijo kmetijske mehanizacije smo radi sodelovali, otroci v šoli, zaposleni s kolektivom. Zdaj je to prenešeno na krajevni praznik. Postavljanje mlaja z vencem in zastavo se še vedno ponavlja, kar tudi poudari pomen delavskega praznika.

Za naprej si vsi želimo, da bi ostalo praznovanje delavskega praznika — 1. maja v miru in ob proslavah, ob uspehih socialističnega razvoja pri nas in po svetu ter ob mednarodnem delavskem spoznavanju in srečevanju.

Ob prvomajskem praznovanju smo ostajali Klobučarjevi sicer vedno v domačem kraju zlasti v letih, ko smo si gradili dom. Na ta dan nismo delali, ker tudi drugi niso delali pri hišah in na polju. Pa tudi doma niso vsi sami, saj vedno pride ob praznikih na obisk kdo izmed bližnjih sorodnikov in je takoj bolj praznično in živahno.«

FRANC KLJUČAR: »PRAZNIČNO RAZPOLOŽENJE SE JE OBDRŽALO VSA LETA!«

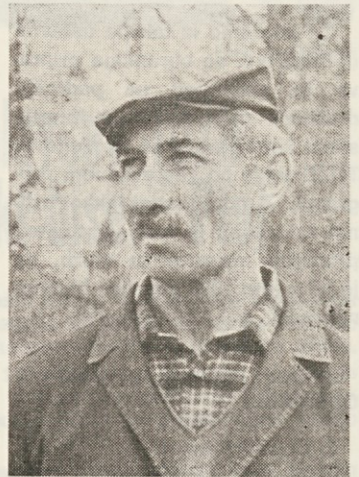
Franc Ključar, delovodja hmeljišča v TOZD Poljedelstvo in živinoreja Agrokombinata Maribor, v obratu 25 let, doma iz Nove vasi pri Rakeku, stanuje v Razvanju:

»Pred drugo svetovno vojno je bilo le ponekod razumevanje za praznovanje 1. majskega praznika. Zato smo morali na ta dan delati. Vse proslavljanje je bilo bolj skrivoma kot javno, pač pa pod vodstvom naprednih delavcev.

Po osvoboditvi je postalo praznovanje 1. maja množično, enako v mestu kot po vaseh in naseljih. V programih proslav so sodelovali šolarji, mladina in odrasli. Navadili smo se na parade in revije kmetijske mehanizacije, na postavljanje mlajev z vencem in zastavo, na transparente čez cesto in na parole raznih velikosti. Na obeh straneh parade je bilo mnogo gledalcev. Na zborovanju po paradi je bil slavnostni govor. Godba je igrala pred zborovanjem in po njem. Na mitingih in veselicah je bilo veselo.

Praznično razpoloženje se je obdržalo vsa leta. Nihče ni delal na dan 1. maja. Postavljanje mlajev je bilo pri nas v navadi ob verskih praznikih, zdaj pa je to prenešeno na prvomajsko praznovanje. To se mi zdi lepa navada, da vihra zastava nad krajem v znak, da kraj praznuje 1. maj.

Prva leta po vojni ni bilo toliko osebnih vozil in možnosti za izlete in potovanja manjših in večjih skupin. Ljudje so bili bolj nave-



zani na svoj kraj in na vse, kar se je v njem godilo, zlasti ob praznovanjih. Moje tri sestre in štirje bratje s svojimi družinami najraje ostajajo z menoj vred doma razen ob nekaj izjemah, ko dobi tudi moja družina obisk sorodnikov.

Mislím, da se k nam nikdar ne bodo vrnili časi, ko bi bilo prvomajsko praznovanje prepovedano in da bi bili ljudje zaradi tega preganjani. Prej se bodo drugi znebili takih težav in bodo svobodni kot mi praznovali prvomajske dni.«

STANKA MERC: »TUDI OB PRVEM MAJU SO BILA SREČANJA IN NASTOPI PEVSKIH ZBOROV!«

Stanka Merc, knjigovodja za investicije, od 1964. leta pri Agro-kombinatu Maribor, živi v Mariboru:

»Med mnogimi delavci v mariborski predvojni industriji, ki so cenili vrednost organiziranega dela in so težko prenašali omejene pravice po delu, je bilo več napredno aktivnih, ki niso prikrivali, da praznujejo 1. maj z rdečim nageljčkom v gumbnici. Praznovali so tako z zadovoljstvom v srcih, da lahko s svojim naprednim delom med delavci prispevajo k izboljšanju delovnih pogojev in življenjskih razmer zaposlenih v industriji in na drugih področjih.

Marsikdo je rad odšel z nji mi na praznovanje 1. maja ali po njihovih stopinjah v lepo, zeleno in cvetočo naravo, daleč od vsakdanjih skrbi in težav, tovariši med tovariše v mirno pohorsko pokrajino. Kmalu so prišla za lepimi majskimi dnevi tudi leta težav in fašističnega in vojnega



gorja, boji za osvoboditev Jugoslavije ter za uničenje fašizma.

ANTON ŠVEGLJ: »PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA IMA PRI NAS ŽE BOGATO IN GLOBOKO VSEBINO!«

Anton Šveglj, delovodja poslovne enote Hladilnica Agrokombinata Maribor, zaposlen v AK Maribor od aprila 1944, živi v Račah:



»Že pred drugo svetovno vojno je bilo v Krčevini pri Ormožu razumevanje za delavski praznik 1. maj. To so potrjevali mlaji v Središču, Ljutomeru in pri Miklavžu, pa tudi drugod. Povsod ni bilo tako. Tam je bilo delo naprednih delavcev zelo težavno.

Med okupacijo je okupatorska oblast posebej pazila, da se ne bi kje pojavil mlaj s slovensko zastavo. NOV in partizani so napravili s pomočjo zavednega ljudstva Jugoslavije fašistični tiraniji konec in po osvoboditvi so organizirale šole in družbenopolitične organizacije prvomajske proslave v mestu in na podeželju. Praznično vzdušje je bilo povsod. Ob prvem maju je bilo vedno več obiskov delavcev in delavk iz delavskih in kmečkih družin doma. Bilo je veselo. Nikjer niso delali, saj nihče ni hotel motiti tega prazničnega razpoloženja.

Ob prvem maju v svobodi mnogim ni bilo mogoče dati nageljčka na grob in k spomeniku, ki so padli kot žrtve fašističnega nasilja in drugi kot neustrašni borci NOV.

Na mariborskih prvomajskih proslavah v letih po osvoboditvi sem sodelovala v pevskem zboru. Tudi ob prvem maju so bila srečanja in nastopi pevskih zborov. Po Mariboru se je vila dolga parada otrok, mladine in odraslih, žensk in moških, vsi veseli in srečni prvomajskih praznovanj. Praznovanja niso bila na predvečer 1. maja, kot je sedaj vedno bolj v navadi, temveč na dan prvega maja z dopoldnevnim programom in s popoldnevnim mitingom ali veselico. Zdaj je težko zadrževati na dan 1. maja ljudi skupaj v mestu, niti v okolici, ko pa izkoristijo zlasti lastniki motornih vozil, pa tudi drugi z vlaki in drugače vsako uro za oddih v naravi, na izletih, večdnevni potovanjih v oddaljene obmorske in druge kraje.

Praznovanje prvega maja ima pri nas že bogato in globoko vsebino. Proslave so povsod, kjer so aktivne družbenopolitične organizacije in kjer šole rade sodelujejo s svojim programom. Mlaji so postali splošno priljubljen znak za prvomajsko proslavljanje. Vedno več osebnih avtomobilov obstane na delavskih in kmečkih dvoriščih, na ravninskem in gričevnatem svetu. Domači prihajajo redno domov praznovati, le nekateri porabijo za to drugo priložnost. Zlasti otroci so veseli, da so v prosti naravi med svojimi vrstniki. Družine, ki odpotujejo na prvomajsko praznovanje na izlete po domovini, se prepričajo, da povsod pri nas praznujejo prvi maj, drugače pa je v deželah, kjer še prepovedujejo 1. majsko praznovanje.

Mislim, da bo prvomajsko praznovanje prodrlo v vedno širši svet, saj v deželah, kjer ovirajo delovanje naprednih delavcev, ne morejo več zavirati širjenja napredne misli delavcev, zato dolgo ne bodo več mogli prepovedati praznovanja 1. maja.«

STANE BRATKOVIČ: »NA SLOVENSKO-GORIŠKIH HRIBIH GORIJO KRESI!«

Stane Bratkovič, planer-analitik dnevnega programa v »Košakih« v obratu 1, predsednik sindikata 1, v »Košakih« zaposlen od 1971. leta, doma iz Brengove:



»V osnovni šoli v Cerkenjaku sem bil načelnik pionirskega oddela. Na krajevni prvomajski proslavi smo nastopili pionirji, mladina in odrasli. Na slovenskogoriških hribih gorijo kresi. To je na predvečer 1. maja. Na visokih

mlajih plapolajo zastave. Pod njimi je godba, mnogo ljudstva in ples. Vsi smo bili veseli tega praznovanja. Iz leta v leto je lepo in bo tako tudi ostalo, saj ostaja prvomajski praznik za delavce v proizvodnji in na drugih delovnih mestih praznik zadovoljstva in ponosa za vse, kar nam omogoča doma mirno življenje, v svetu pa spoštovanje do junakov boja in dela naše socialistične skupnosti.

V deželah, kjer še ne smejo praznovati 1. maja kot mi, nam zavidajo tudi letošnje praznovanje za Titov 85. rojstni dan, za 40. letnico, odkar je na čelu ZKJ in 40. letnico obstoja ZKS.

Za nadaljnje praznovanje 1. maja mislim, da si večina naših delavcev želi, da bi lahko v miru živeli in delali na svoji svobodni zemlji in da bi še naprej visoko plapolala naša zastava svobode, neodvisnosti in miru.«

SONJA ŠTANGLER: »V OKRAŠENI ŠOLSKI AVLI SMO SE ZBRALI NA PROSLAVI!«

Sonja Štangler, mesarica — prodajalka v trgovini »Košakov« v Jurčičevi ulici; v »Košakih« zaposlena od februarja 1975:



nje in cvetje, na to, da na ta praznik okrog nas nihče ni nič delal in da smo v šoli učence izročile učiteljicam in učiteljem rdeče nageljčke, učenci pa nam dekletom. V okrašeni šolski avli smo se zbrali na šolski proslavi. Po praznikih smo se radi pogovarjali, kje in kako je kdo preživel te praznike. Nekateri so bili v gosteh, drugi so dobili obiske. Fantje so bili zaposleni s postavljanjem mlaja, dekleta so spletla venec za vrh smreke in so hrabril fante, ko so postavljali smreko, ki so ji prej pritrdili na vrh zastavo.

Pri nas v Rogozi nimamo kulturnega doma. V njem bi si lahko pripravili za praznovanje 1. maja proslavo po programu. Upamo, da bo sčasoma naš kraj tudi to dosegel, čeprav mogoče z lastnimi prispevki in z udarniškim delom. Zato se odpelje marsikdo iz naše okolice v bližnji kraj na praznovanje in na veselico. Z bratom in s fantom smo se tudi lani odpeljali z osebnim avtomobilom na izlet v Koreno in smo se tam zadržali na prijetni veselici.

Mislim, da bo tudi letos več naših sodelavk in sodelavcev preživelo prvomajske dni na izletih in obiskih v drugih krajih, zlasti tisti, ki imajo svoja osebna vozila ali ki jih ne moti vožnja z vlakom niti z avtobusom. Želim vsem, da bi se zdravi vrnili s praznovanja in z mnogimi prijetnimi vtisi in spomini.«

BLAGOJE VUKOVIČ: »VESELO JE BILO V LETIH PO OSVOBODITVI!«

Blagoje Vukovič, vodja selekcije v živinoreji v TOZD Kmetijstvo; v Kmetijskem kombinatu Ptuj dela od julija 1960:

»V Sloveniji sem od 1947. leta in od takrat naprej praznujem tukaj praznik delavcev — 1. maj. Veselo je bilo v letih po osvoboditvi, ko so poskrbele družbenopolitične organizacije za proslavo, za parole v povorkah, za kresovanje, ognjemet, streljanje z možnarji in s petardami.

V Črni gori, v Ivangradu, kjer sem doma, je bilo pred 1941. letom prepovedano proslavljanje 1. maja. Kljub temu pa so se na bližnjih hribih zbrali delavci in študentje. Ko so zakurili krese v obliki petokrake zvezde, so imeli postavljene straže, da jih (Nadaljevanje na 18. strani)

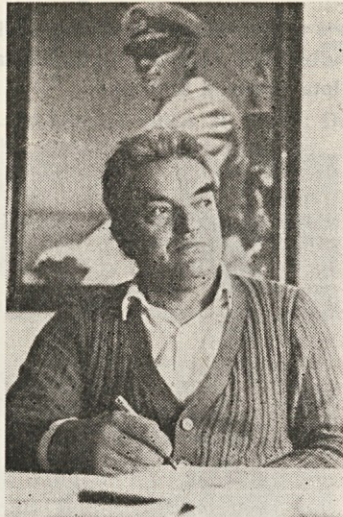
BLAGOJE VUKOVIČ: »VESELO JE BILO V LETIH PO OSVOBODITVI!«

(Nadaljevanje s 17. strani)

ne bi polovili in zaprli orožniki. Pravočasno so bili pri kresu zbrani obveščeni o nevarnosti. Porazgubili so se po hribu; ker ni bilo več nikogar pri kresu, so orožniki ogenj razbrskali, o udeležencih pri kresu pa niso ničesar zvedeli. V času italijanske okupacije so ob 1. maju Italijani s topom streljali na prostor, kjer so opazili kres. Zbrani, odrasli in mladina, so se morali umakniti, da ni bilo žrtev.

Po osvoboditvi, pa tudi sedaj je enako kot v Sloveniji na predvečer proslava in kresovanje, na dan 1. maja pa so mnogi že daleč od doma. Nekaj ljudi pa le ostane doma. Mi smo med njimi, ki se držijo doma ali sorodnikov, ki so najbliže.

Mislím, da bo tudi v bodoče tako. Vsak se bo najprej udeležil praznovanja v kraju, kjer biva, potem pa bo praznoval še tam, kjer je najraje in kjer je



najbolj dobrodošel. Tako bo nedvomno tudi pri nas. V Črno goro je le daleč in za to je najprimernejši dopustni čas.«

NEŽA ZADRAVEC: »LETOŠNJI PRVI MAJ BO TUDI MOJ PRAZNIK!«

»Dom v Zabovcih, osnovna šola v Markovcih in delovno mesto na vrtnarji me poznajo kot delavko. Po končani osnovni šoli sem se znašla med delavkami na vrtnarskem delu. Že 22 let sem tukaj v sončnih in deževnih dneh, tudi ob nedeljah in praznikih, ker vrtnarstvo tako zahteva. Z dohodkom iz tega dela sem se preživljala, pomagala vsaj deloma domačim ter pozneje še hčerki Majdi, ki je sedaj že poročena in sinu Branku, ki odslužuje sedaj v JLA kadrovski rok.

Delavski praznik je bil vedno po osvoboditvi praznik, tudi zame in za moja otroka zaslužen praznik, ena izmed važnih pravic po delu, po mojih nazorih in občutkih. Rada sem poslušala ob prvomajskih praznikih na proslavi, po radiu in čitala v časopisu o delavcih, ki so začeli praznovati 1. maj kot mednarodni praznik dela. Njim ni bilo na delovnih mestih tako kot je sedaj nam, saj so živeli ob čisto drugačnih političnih in gospodarskih razmerah, zaposleni v industriji in v kmetijstvu ter drugod. Mnoge njihove žrtve in boji so vgrajeni v temelje naših pravic. Še vedno rada čitam kaj o njih v časopisju in poslušam radio. Pri tem si mislim, da je tudi naše današnje delo skupaj z uspehi del velikega ustvarjanja za dobrodit človeštva kot celote in nas samih. Delavci drugih držav po svetu vedo za nas in za naše delo, za naše zmage in uspehe.



Mnoge delavske delegacije pridejo k nam, ker jih zanima, kaj delamo in kako podpiramo tudi njihovo delo in boje ter napredek.

Letošnji prvi maj bo tudi moj praznik dela, v stanovanju v Ptuj v miru in zadovoljstvu, da vsi skupaj v miru praznujemo mednarodni dan dela, da proslavimo 85. letnico Titovega rojstva in vse druge jubileje v zvezi z njegovim političnim in miroljubnim delom. Ponosni smo nanj, saj je njegovo delo in življenje posvečeno v dobrobit naše socialistične domovine in v dobrobit sporazumevanja med narodi v svetu.«

Sanacijski program v Agrokombinatu Lenart

AGROKOMBINAT LENART ZDRUŽUJEJO ŠTIRI TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA, OBRAT KOOPERACIJA KMETIJSTVO TER DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB.

POSLOVNO LETO 1976 V KOMBINATU NI BILO ZADOVOLJIVO, SAJ JE DELOVNA ORGANIZACIJA ZAKLJUČILA Z IZGUBO. IZGUBO IZKAŽUJE TOZD POLJEDELSTVO-ŽIVINOREJA, TOZD GOSTINSTVO IN TRGOVINA LENART IN TOZD TRANSPORTSERVIS LENART. ZADNJI DVE TOZD STA POKRILI IZGUBO IZ LASTNIH SREDSTEV, ZA TOZD POLJEDELSTVO-ŽIVINOREJA LENART PA JE BIL IZDELAN SANACIJSKI PROGRAM, V SMISLU ZAKONA O SANACIJI.

TOZD Poljedelstvo živinoreja Lenart se je organiziralo 20. marca 1975 iz takratne TOZD Proizvodnja in storitev. Razvoj TOZD je bil usmerjen in še danes v urejanje kmetijskih zemljišč, z namenom pridelati kmetijske pridelke kot tržne viške, na drugi strani pa si zagotoviti dovolj voluminozne osnovne krme za pitanje govejih pitancev. Velika vlaganja v usposabljanje zemljišč in nabavo mehanizacije še niso odigrale postavljene naloge, saj so pridelki na teh površinah (ki jih je približno 450 hektarjev), ki smo jih meliorirali predvsem nižji od možnosti, ki jih lahko dosežemo. Dejstvo je, da so pridelki v prvih letih precej nižji zaradi slabe strukture zemlje in prehrane. Zato izkazuje obračunska enota poljedelstvo slab finančni rezultat, kakor tudi obračunska enota živinoreja, ki je glavni faktor v naši proizvodnji.

Na nastalo izgubo so precej vplivali tudi neurejeni tržni odnosi pri prodajnih cenah živine s

cenami reprodukcijskega materiala in cenami osnovnih surovin za pitanje. Tako izkazuje TOZD po zaključnem računu 1976 izgubo v višini 2.418.292,00 din. Del izgube se krije iz rezervnega sklada TOZD in iz sredstev TOZD Sadjarstvo Selce tako, da ostane nepokrite izgube 1.803.861,00 din. Predmet sanacijskega programa je:

1. pokritje izgube in
2. pridobitev kvalitetnih trajnih sredstev.

Sanacijski program podaja konstrukcijo na podlagi predhodnih razgovorov, ki sanira nastalo izgubo in sicer:

- skupne rezerve Skupščine občine Lenart 200.000,00 din
 - skupne rezerve SRS 1.603.861,00 din
- s k u p a j : 1.803.861,00 din

Potrebe po trajnih obratnih sredstvih pa bo zagotovila Kreditna banka Maribor v višini 3.000.000,00 din.

Sanacijski program je izdelan v kurativnem in preventivnem pomenu:

DEVIZNO POSLOVANJE IN KREDITNI ODNOSI S TUJINO

Nov zakon o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino (Ur. l. SFRJ št. 15-77) ureja zlasti skupno devizno politiko, plačilno in devizno bilanco Jugoslavije, plačilno-bilanco in deviznobilančno pozicijo republik in avtonomnih pokrajin v enotni plačilni bilanci in devizni bilanci Jugoslavije, predvideva ustanovitve republiških in pokrajinskih samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino ter interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, določa, da se oblikujejo tečajni tujih valut v razmerju do dinarja na deviznem trgu in da je politika realnega tečaja dinarja sestavni del celotne ekonom-

ske politike države, ureja organiziran sistem nakupov in prodaj deviz na ozemlju SFRJ (devizni trg) in drugo.

Zakon prepoveduje devizno in zlato klavzulo, ko določa, da je prepovedano sklepanje poslov, po katerih naj bi bila dinarska vrednost pogodbene obveznosti izražena na podlagi cene za zlato ali tečaja dinarja v razmerju do tuje valute, kolikor ta zakon drugače ne določa. Določila takega pravnega posla so neveljavna.

Zagotovljena je tajnost podatkov o deviznih računih in o njihovih deviznih hranilnih vlogah. Za devizne račune občanov in za njihove hranilne vloge jamči federacija.

— v kurativnem zato, da sanira nastalo izgubo v letu 1976;

— v preventivnem pa zato, da si zagotovimo trajna obratna sredstva za nadaljnji razvoj tovrstne proizvodnje.

Navedena sredstva so že zagotovljena ter se istočasno kaže pravilna usmeritev nadaljnega

razvoja TOZD in delovne organizacije.

Delavci v Agrokombinatu Lenart, predvsem pa v TOZD, se zavedajo, da je to le začasna rešitev in zagotavljajo, da bodo storili vse v smislu zakona o združenem delu, da do ponovnih sanacij ne bo prišlo. Vzrok temu pa ni prenizka produktivnost dela.

PREDSTAVLJAMO VAM:

TOZD ribe Agro-kombinata Maribor

Z reorganizacijo TOZD Kmetijstvo Agrokombinata Maribor je iz obratov Ribogojnica in Krapi bila formirana nova TOZD Ribe.

V okviru TOZD je akumulacijsko jezero v Pernici, kjer je proizvodnja krapov okrog 150 hektarjev ribnikov za krape v Pernici in Račah, ribogojnici v Podlipju in Pernicah in manjša ribogojnica v Studenicah.

ZAČETKI RIBIŠTVA V MARIBORSKEM AGROKOMBINATU

Pred tremi leti, ob otvoritvi ribogojnice v Muti smo v Naši poti zapisali, da je z izgradnjo tega objekta nov čas prinesel tudi novo življenje, pa tudi dolina Bistriškega jarka je temeljito spremenila svojo podobo. Namesto travnikov je ob strugi Bistrice nastal sodoben objekt. Betonski bazeni so zamenjali travnato površino, v bazenih pa plava na stotisoče rib. S tem je bil uresničen drzen in velikopotezen načrt Toneta Jeromla, takratnega upravnika obrata Rače.

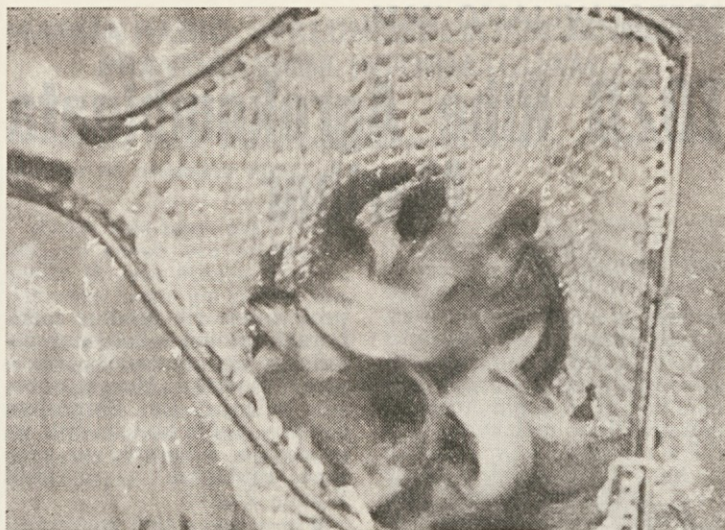
Tone Jeromel je poleg svojega dela v živinoreji pričel rejo krapov v ribnikih v Račah in Pernici. Prav uspeh pri gojenju krapov je bil odločilen za nadaljnji razvoj ribištva v Agrokombinatu Maribor. Tako so začeli poleg krapov gojiti tudi postrvi. Vse od leta 1968 do 1973 je Tone Jeromel z ekipo strokovnjakov raziskoval pretok večjih rek, najintenzivneje pa pretok reki oziroma hudournika Bistrice, ki teče pod Muto in se niže Mute izliva v Dravo. Večletne raziskave so pokazale, da ima Bistrice tudi v času najhujše suše pretok 2 m³ na sekundo, medtem ko doseže pretok ob nalivih in poplavih celo do 25 m³. Nепrekinjena tekoča voda je seveda osnovni pogoj za gojitev rib, saj ribe potrebujejo kisik. V Bistriškem jarku je v času od aprila 1973 leta do julija 1974 leta nastalo v Pernicah 18 in v Podlipju 24 bazenov, dolgih 50, širokih 5,30 in globokih 1,20 metrov. Teoretična zmogljivost bazenov je 200 ton letno, vendar celotne zmogljivosti ne koristijo, predvsem zaradi problema vzreje mladice. TOZD Ribe nima lastne vzreje mladice in je zato odvisna od nakupa mladice po vsej Sloveniji, pri raznih ribiških družinah, tudi v drugih republikah. Prav zaradi tega so stroški izredno visoki, kar pa pomeni, da zlasti ribogojnica v Muti posluje na meji rentabilnosti. Ker je reka Bistrice hudourniške narave, je vzreja mladice nemogoča, saj bi pri poplavih mladice odplavilo in bi pri tem nastala dvojna škoda, škoda na odplavljenih mladiceh in škoda na prirastku, ki bi ga mladica dala.

TEŽAVE PRI PREZIMOVANJU POSTRVI

Pri izgradnji ribogojnice na Muti so sodelovali najrazličnejši strokovnjaki, tudi iz Zavoda za ribištvo Ljubljana, ki pa so vse premalo upoštevali hudourniško reko Bistrico. Poleg tega pa je po pripovedovanju Toneta Šparla, dosedanjega upravnika obrata Ribogojnica na Muti, reka Bistrice pozimi močno zamrznjena, kar pa povzroča velike težave pri pretoku. Pozimi, v času, ko pade temperatura vode v bazenih pod 4°C, rib ne morejo več krmiti, kar pa lahko traja letno tudi pet do šest mesecev. Tako ribe prezimijo in nastaja zimski kalo, ki pa ni ravno majhen. Letošnja zima je bila za ribogojstvo ugodna, saj rib niso krmlili le kakšen mesec.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z ribogojstvom ugotavljajo, da je ugodneje, če ribe čim manj prezimujejo. To bi dosegli na ta način, da bi v mesecu marcu vlagali v bazene večje mladice, ki bi tehtale 10 dekagramov ter bi do jeseni zrasle do konzumne velikosti in dosegle težo 25 dekagramov.

Desno ribogojnica pri Muti



Ulovljene postrvi

NAKUP MLADIC

Ker v jeseni večino teh rib prodajo, bi bila ribogojnica na ta način čez zimo skoraj prazna.

Mladice bi nabavljali pri Ribarstvu — eksport Ljubljana, ki je pripravljeno na podlagi pogodbenega sodelovanja dobaviti letno 800 ton mladice. Cena sicer ni sprejemljiva, saj bi znašala za en kilogram 55 dinarjev, kar pa ni v skladu z maloprodajno ceno, ki znaša 46 dinarjev po kilogramu. Prav tako je visoka cena prireje rib, predvsem zaradi visoke cene krme, ki je 11 dinarjev do 12 dinarjev po kilogramu.

Predvidena poraba krme je 2,5 kilograma za kilogram prirastka.

PRODAJA POSTRVI

Ribarstvo — eksport Ljubljana bi se pogodbeno za-

vezalo, da bi od Agrokombinata Maribor odkupilo celotno količino konzumne postrvi, razen količine, ki jo Agrokombinat Maribor potrebuje za oskrbo mariborske tržnice in stalnih kupcev v okolici Maribora in Slovenj Gradca. Pri vsem tem pa bi morali upoštevati enakopravno delitev končnega proizvoda, po kateri bi delili tudi dohodek po vloženem delu.

PLANIRANA PROIZVODNJA POSTRVI IN IZVOZ

V preteklem letu je obrat Ribogojnica zaključil poslovanje z izgubo, ki pa je zlasti posledica nizkega vrednotenja zaloga. Lanskoletna proizvodnja rib je približno 146 ton. Planirana proizvodnja za leto 1977 znaša zaradi manjše količine mladice 65 do 75 ton konzumnih postrvi in približ-

(Nadaljevanje na 20. strani)

TOZD Ribe Agrokombinata Maribor

(Nadaljevanje z 19. strani)

no 60 ton mladice. Mladice zaenkrat vzgajajo v ribogojnici Ribiške družine v Frankolovem. Mladice, ki bodo v mesecu maju dosegle težo 6,5 gramov, bodo poizkusno vložili v ribogojnico v Pernicah na Muti in bi do jeseni zrasle od 8 do 12 dekagramov. Mladice bi v ribogojnici Pernice prezimile. Kolikor bi se način vlaganja mladice obnesel, bi mladice trajno vlagali v baze na Muti. S tem se zmanjša cena prevoza, kar pa tudi vpliva na nižjo ceno mladice.

Pri vsem tem pa obstaja bojazen, da mladice ne bodo prezimile, saj temperatura vode v zimskih mesecih precej pade. Tega rizika pa bi se lahko izognili le na ta način, da bi bila lokacija novega vzrejaljšča mladice na kakšni izvirmni topli vodi.

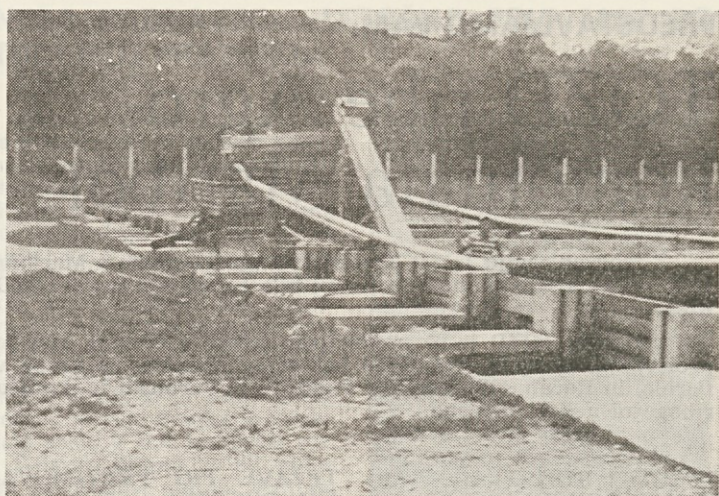
Približno 30 do 40 odstotkov

proizvodnje rib prodajo mariborski tržnici, okoliškim gostilnam ter oskrbujejo ribarnice v Radgoni, Murski Soboti, Velenju in Slovenjem Gradcu. Večje količine rib pa prodajajo Ribarstvu — eksport Ljubljana in podjetju Sljeme Zagreb.

V preteklem letu so izvozili približno 45 ton rib v Zvezno republiko Nemčijo, v Francijo in manjšo količino rib v Avstrijo.

NABAVA KRMIL

Velik problem pri proizvodnji rib je predstavljala nabava krmil, ker so sestavine krmil iz uvoza. Zaradi problema uvoza niso mogli nabaviti krmil preko Kornat — eksporta Zagreb in preko Tovarne močnih krmil iz Bjelovara. Ta problem so v preteklem letu rešili na ta način, da so



Sortirni stroj za ribe

nabavili krmila pri Emoni Ljubljana. Za letošnje leto imajo v TOZD Ribe že podpisano pogodbo s Tovarno močnih krmil Bjelovar za dobavo 110 ton krmil.

Krmo za mladice pa kupujejo pri Ribarstvu — eksport Ljubljana in je prav tako iz uvoza.

MEHANIZACIJA

V ribogojnici Podlipje krmijo ribe strojno na ta način, da tratkor vleče in poganja

krmilni stroj. Poleg stroja za krmljenje imajo v ribogojnici Podlipje tudi stroj za sortiranje rib, s katerim strojno sortirajo ribe po velikosti, predvsem zaradi enakomernega sprejemanja hrane in s tem enakomerne rasti rib.

V današnjem sestavku smo več besed namenili proizvodnji postrvi, v eni izmed prihodnjih številčk pa bomo napisali nekaj več tudi o proizvodnji krapov.

M. P.

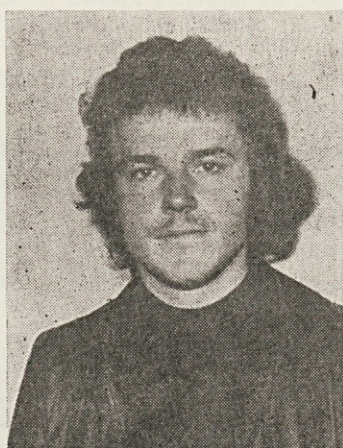
Naši učenci

NIKO CRNOBRNJA bo mehanik

Niku Crnobrnji bodo iztekla letos julija tri leta učne dobe za mehanika v TOZD Strojni postaji Agrokombinata Maribor in šolanje v Poklicni avtomehanski šoli v Mariboru. Čaka ga še odslužitev kadrovskega roka v JLA, nakar se bo zopet vrnil v Maribor, sposoben za mehanika in za samostojno življenje.

Učenca Nika je pripeljal iz Prijedora v Maribor s seboj oče Peter, ki je zaposlen pri Agrokombinatu Maribor na živinski farmi v Pekrah. Oče je zvedel za učno mesto v TOZD Strojni postaji. Priporočil je sina Nika, ki je bil tudi sprejet za učenca mehanske smeri. Želel je postati mehanik.

Niko je bil v 1. letniku Poklicne avtomehanske šole v Mariboru edini dijak iz druge republike. Razmeroma hitro se je privadil slovenščini. V strojni postaji in v šoli so mu pomagali, da se je lažje vživel v novo okolje. Potrpel je in se pri obojnem delu potrudil. Rad se je družil s sošolci, zato se jim je tudi lažje privadil. Prav dobro sta se razumela s sošolcem Slavkom Beličem, ki je zaposlen pri Avtobusnem podjetju Maribor in se tudi sedaj večkrat vidita. Danes, ko je Niko v 3. letniku, dela pri mojstru Jožetu Brezniku na tovornih avtomobilih, na traktorjih in na osebnih vozilih. Zamenjuje obrabljene dele in opravlja



razna popravila. Mesečno prejema 1.000 din nagrade. Upa, da bo končal letos šolo s prav dobrim uspehom, saj se je rad učil in tudi nekaj zna. Zadovoljen je, da je že blizu časa, ko bo pomočnik.

Dvakrat letno je obiskal doma v Prijedoru svojo mamo in mlaj-

MARIBORSKI „ZA“

Občani Maribora se bodo v nedeljo, 12. junija, odločali za drugi občinski samoprispevek. Javna razprava je pokazala, da se Mariborčani zavzemajo za to, da bi solidarno prispevali od svojih osebnih dohodkov za osnovnošolsko izobraževanje, za osnovno zdravstveno varstvo in za otroško varstvo. Stopnja prispevka bi bila 1,2 odstotka

V petih letih bi se zbralo 279,8 milijona dinarjev iz samoprispevka, program treh področij pa je v celoti ocenjen na 441,1 milijona dinarjev. Tako bi zgradili 23 šolskih objektov (nove gradnje, dozidave in obnove) v vrednosti 186,6 milijona dinarjev. Zgradili bi tudi pet novih zdravstvenih objektov s 74 ordinacijami površine nad 11.000 kv. metrov — program je ocenjen na 137,6 milijona dinarjev.

V petih letih bi na področju otroškega varstva zagotovili iz 1,2-odstotne stopnje varstvo še za 1420 otrok v 56 oddelkih za predšolske otroke in 23 oddelkih za dojenčke. Program otroškega varstva je ocenjen na 116,7 milijona dinarjev. Večer

šega brata Rajka. Tudi brata Mladen (3. letnik) in Ranko (1. letnik) se učita v Mariboru za ključavničarja. Niko lahko reče za se, da bo ostal in delal v Mariboru po službi v JLA, za brata pa še ne ve, kako in kje se bosta ustalila, da bi bila bližje domu v Prijedoru in doma živeči materi, bratu Rajku in očetu, ko bo izpolnil pogoje za upokožitev.

Niko je obljubil, da bo kot mehanik rad pomagal učencem, ki se bodo pri njem učili. Sam je zelo cenil vso uvidenost in pomoč, ki jih je bil deležen kot učenec v TOZD Strojna postaja in v šoli, da se je lahko izučil za mehanika.

Š A H

SINDIKALNO PRVENSTVO V ŠAHU

11. in 13. aprila je bilo v okviru Kmetijskega kombinata Ptuj sindikalno prvenstvo v šahu za posameznike. Prvenstva se je udeležilo 9 tekmovalcev; zmagal je Franc Žula z 11,5 točke pred Kajnihom 10 točk, Štefancem 9,5 točke, Jaušovcem 8,5 točke, Plajnskom 6,5 točke.

Anketa o informiranju

O INFORMIRANJU V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SMO V NAŠI POTI ŽE VELIKO PISALI. VSE PREMALO PA SO NAM ZNANA MNEJNA DELAVCEV V SESTAVLJENI ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA KMETIJSKO PREHRAMBENI KOMBINAT, PREDVSEM O TEM ALI SO O DOGAJANJH V DELOVNI ORGANIZACIJI DOVOLJ INFORMIRANI, NA KAKŠEN NAČIN IN KAKŠNO INFORMIRANJE PREDLAGAJO.

MARIJA DOBIČ: »OSEBNA INFORMACIJA JE MNOGO VREDNA!«

Marija Dobič, zaposlena 3 leta v Agrokombinatu Maribor, sedaj v hladilnici AKM pri sortiranju jabolk, doma iz Mihovc na Dravskem polju:

»Za nas mlajše je informiranje na delovnem mestu koristno dopolnjevanje našega znanja, delovnih izkušenj in splošne poslovne in samoupravne razgledanosti. Nekaj informacij si naberem iz 'Naše poti', iz izvlečkov sklepov delavskega sveta in iz razgovorov s sodelavkami na delovnem mestu, nekaj pa tudi iz tiska in RTV.

Na delovnem mestu informacija vse drugo pomeni kot sicer doma v kmetijstvu ali v gospodinjstvu. Na delovnem mestu si želijo samoupravni organi in družbenopolitične organizacije, da bi vedeli zaposleni čim več o gospodarjenju, o planih proizvodnje, o skrbi za dohodke in za zmanjšane izdatke in vse drugo, zaposleni pa si želijo, da bi strokovno, samoupravno in družbenopolitično vodstvo porabilo nekaj časa tudi za razgovore z delavci v proizvodnji, za njihove želje in predloge. Obojestranska kratka in jasna informiranost koristi obema.

Čeprav je mnogo pripomb proti sestankom, pa je osebna informacija le mnogo več vredna kot preobširno napisana informacija, ki ne doseže vedno končnega namena, ker si malokdo vzame toliko časa, da bi vse do kraja in v miru ter natančno prečital in preštudiral. Na razgovorih je mogoče odpraviti vse nejasnosti. Se-



veda ti ne smejo biti po svoji dolžini na škodo dela. Utemeljeno poudarjamo, da prednjači stik med ljudmi, ustna informacija in zato ta tudi zasluži toliko časa in pozornosti, da doseže svoj namen.

Veseli me informacije, ki spodbujajo k vestnemu delu, pa tudi informacije, ki silijo, da se je potrebno o njih s kom pogovoriti ali da morate priznati, kaj vas navdušuje ali kaj vas prizadene. Najboljše so informacije, ki ne puščajo nezadovoljstva, nesporazumov ali ogorčenosti.«

PETER ŠTANGLER: »INFORMACIJE PRI NAS NE OBVEZUJEJO SAMO DELAVCEV!«

Peter Štangler, kmetijski mehanik v TOZD STROJNA POSTAJA Agrokombinata Maribor, zaposlen že 4 leta, ves čas v delavnici v Radvanju, član delavskega sveta, doma iz Brezule:

»Z nastankom TOZD Strojne postaje Maribor nam je lažje spremljati vse naše poslovanje in reševati probleme ter težave. Lažje se pomenimo o vsem, da bomo pri delu boljše organizirani in tudi uspešnejši pri željah in predlogih za uspešnejše delo. Med seboj se dobro poznamo, se odkrito pomenimo, zato ni med nami nesporazumov in nesoglasij. Sestanke imamo na sežu postaje v Krčevini. Tja se odpeljemo z osebnimi avtomobili in vzamejo s seboj tudi tovariše, ki nimajo svojih vozil.

Informacije pri nas ne obvezujejo samo delavcev, da bi mo-

rali vse vedeti o poslovanju postaje in o samoupravnem odločanju, temveč obvezujejo vse, da dajo svoje predloge za izboljšanje dela in morajo potem vsi tudi sprejeti predloge izvajati. Sklepi samoupravnih organov ostanejo dokument o naših odločitvah in dogovorih. Temeljito seznanimo vse o namenu dogovorjenih izboljšav organizacije dela in rezultatov dela, da ne ostanejo nejasnosti, kaj bo kdo delal in kako. Kontrola dela po programu pokaže sliko resnosti na delovnem mestu in čuta odgovornosti do prevzetega in opravljenega dela.

MARIJA RABIČ: »PREDNOST DAJEM JASNIH IN PRAVOČASNIH INFORMACIJAM!«

Marjana Rabič, dela v kadrovsko-pravni službi v »Košakih« TMI Maribor od novembra 1975:

»Odkar sem zaposlena v 'Košakih', mi koristi vse pridobljeno znanje iz časa šolanja. Tudi na delovnem mestu me zanima vse, zlasti pa želje in problemi zaposlenih v proizvodnji ter aktivnih v samoupravi in družbenopolitičnih organizacijah. Dnevne naloge mi olajšuje pravočasna in kratka informiranost o vsem, kar se pripravlja za reševanje in potem še odločitve v delavskem svetu.

Prednost dajem jasnim in pravočasnim informacijam v osebni pogovoru z vodilnimi in strokovnimi ter družbenopolitičnimi delavci. Zelo pa mi koristijo tudi napisane informacije, ki omogočajo podrobnejši pregled čez probleme in rešitve v 'Košakih'. Po njih večkrat sežemo in jih ne izbriše pozaba. Na vsebino raznih poslovnih dogovorov bi pozabili, če ne bi bili zapisani.

Pri nas ima informiranost svojo ustaljeno prakso z osebnimi informacijami, z glasilom 'Naša pot', z informacijami na oglasnih deskah v obeh obratih ter z dnevnim tiskom, radiom ter s televizijo.

Mislím, da ima naše informiranje svoj glavni namen v tem, da



spoznavamo skrbi, težave, želje in uspehe ljudi v delovni organizaciji 'Košaki' ter v naši okolici. Po teh se vsakdo najlažje opredeli za oceno, kaj je najvažnejše za skupnost in za vsakogar posebej.

Odločitve v samoupravnih organih po teh ocenah omogočajo vrednotenje dela samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in raznih služb v delovni organizaciji, pa tudi zadovoljstvo zaposlenih, ko so upoštewane pri obravnavah in reševanju njihove želje in predlogi.«

MARTA MIHAJLOVIČ: »KRATKA IN PREPRLIČLJIVA INFORMACIJA JE ZELO KORISTNA!«

Marta Mihajlovič, doma iz Trnovske vasi, prva prodajalka v trgovini 23 »Košakov« na Vodnikovem trgu v Mariboru:

»Po dosednji praksi informiranja v trgovini 23 'Košakov' so-deč moram reči, da sem dovolj informirana. Naš poslovodja Ivan

(Nadaljevanje na 22. strani)



Informacija o željah in predlogih delavcev narekujejo potrebne uskladitve, predno pride do sklepanja o njih. Tako pride pred delavski svet več variant za reši-



tev. Glasovanje po razlagi variant potrdi, ali je predlog sprejemljiv, potreben dopolnitve ali pa odložen za reševanje pozneje.

Ni dovolj, da bi spremljale informacije samo priprave na seje delavskega sveta in sklepe delavskega sveta. Njihov namen je mnogo širši in obvezuje vse, da namen poznamo in da se v njem odraža vpliv delavskih želja in predlogov, pa naj si jih izražajo sami ali družbenopolitične organizacije.«

MARTA MIHAJLOVIČ: »KRATKA IN PREPRIČLJIVA INFORMACIJA JE ZELO KORISTNA!«

(Nadaljevanje z 21. strani)

Bračič je član delavskega sveta. Pred sejami nas seznanja o nalogah delegatov na prihodnji seji in o dnevnem redu, po sejah pa o rešitvah, ki so bile izglasovane. Tudi o poslovnih in drugih vprašanjih smo sproti obveščeni. Dobimo pojasnila, če koga to ali drugo posebej zanima.

Pravočasno in kratko informiranje je koristno za delovno mesto, da se vsakdo pravilno loti svojega dela, za družbenopolitično in za samoupravno aktivne pa je to v korist, da se lahko pripravijo z zbranimi mnenji sodelavcev na seje in na sestanke ter na glasovanja o predlogih za rešitve. Nekaj informacij nam prinaša glasilo 'Naša pot'. Nekaj obvestil najdemo na razglasnih deskah v obratu 1 in 2. Največ informacij imajo vedno sodelavci;

včasih so nekatere nepopolne. Potrošniki mesa in mesnih izdelkov nam izražajo svoje želje in zadovoljstvo, ko lahko vse kupijo, kar želijo.

Sem za obojestransko sprotno informiranje. Smatram, da je tudi za naše predpostavljene najbolj prav, če zvedo za mnenja delavcev o vprašanih proizvodnih in samoupravnih zadevah. Tako se važna vprašanja sproti rešujejo, ne pride do zavlacovanja niti do škode pri delu.

Mislím, da je tudi v 'Koškah' vedno več delavcev, ki se zanimajo, kako delajo in premagujejo težave tudi v drugih delovnih organizacijah. Z nami so vsi veseli, ko premagamo težave z mesom in mesnimi izdelki, mi pa smo veseli, ko brez težav kupujemo, kar potrebujemo za dom in za družino.»

SILVA GREDIN: »OD BODOČEGA INFORMIRANJA SI ŽELIM ŠE VEČ ZNANJA!«

Silva GREDIN, natakarka v TOZD in gostinstvo AGROKOMBINATA LENART, doma iz Selc:



»Osnovno šolanje v Voličini in 3-letno poklicno v Gostinskem šolskem centru v Mariboru, praktično delo na učnem mestu ter spremljanje vsega, kar dela mladina in odrasli, mi je prineslo tudi spoznanje, da je potrebno k osnovnemu in poklicnemu znanju še dodatno, ki ga je mogoče doseči ob delu. Zelo mi koristi tudi pri delu, da sem vedno rada čitala leposlovna dela in sedaj še strokovna iz domačih založb.

V prostem času si najdem delo doma, ko nisem angažirana s pregledovanjem informacij za delegate zborov občinske skupščine Lenart, kjer sem delegatka (2 leti) in informacij delavskega sveta TOZD kot delegatka (1 leto).

Nejasnosti iz informacij se najlaže odpravijo v razgovorih s sodelavci v delovni organizaciji in s delegati, ki najbolj poznajo želje, pobude in predloge občanov in sodelavcev v delovni organizaciji. Iz samega informativnega

materiala, posebno obširnega, ni vedno lahko izluščiti, za kar se občani in sodelavci najbolj zavzemajo.

Za koristno delo v delovni organizaciji, v skupščini in v delavskem svetu se moram največ zahvaliti vsem, ki mi povedo svoje želje in zamisli ter pripombe o razmerah in pojavih in raznih področjih dela. Tako dobivam širši vpogled v probleme in naloge, ki še čakajo na rešitve in izvršitev, pa tudi pregled nad stanjem na našem delovnem in življenjskem območju.

Od bodočega informiranja si želim še več znanja in ugotovitev, kaj vse nam uspeva ob prizadevanju vestnih in marljivih delavcev v proizvodnji in na drugih področjih in kaj vse še čaka na vrsto za reševanje in pridnost aktivnih pri vsakdanjem delu.»

DOPIŠUJTE V

»NAŠO
POT!«

SLAVICA MERC: »INFORMIRANJE PRISPEVA K SPLOŠNI RAZGLEDANOSTI!«

Slavica Merc, kuharica — vodja izmene v gostišču »Pri Roziki« TOZD Gostinstvo »Haloški biser« v Ptujju; tukaj je začela 1968. leta kot učenka in po izučitvi ostala na delovnem mestu:

»Uspešno delo v gostinstvu je po mojem mnenju in mnenju večine zaposlenih v gostišču »Pri Roziki« odvisno od tovariškega vzdušja, delovne vneme, strokovnih sposobnosti vodstva in sodelavcev, dobre organizacije dela in uspešnega gospodarjenja, delovnih prostorov in potrebne opreme, pa tudi od spodbudne informiranosti o nalogah in uspehih skupnega dela. Zelo važno pri vsem tem pa je zadovoljstvo naših gostov in tudi nas samih ob prejemanju osebnih dohodkov.

Priznati moram, da so mi vzbujali in oblikovali smisel za tako delo doma starši, v osnovni šoli učiteljice in učitelji in tri leta na učnem mestu in v Gostinskem šolskem centru v Mariboru, enako pa zdaj na delovnem mestu, v sindikatu in v delavskem svetu Haloškega bisera, kjer sem delegat 2 leti. Vse to niso za me samo nauki in naloge, temveč tudi zadovoljstvo, da sodelujem v kolektivu, ki ga ne vežejo na delovna mesta samo vsakodnevni napor, temveč tudi naše ustvarjalno sožitje.

Menim, da ne more samo informiranje dopolnjevati vseh



drugih pogojev dela, pač pa mora prednjačiti pred tovariškim vzdušjem in delovno vnemo. Informiranje lahko mnogo prispeva k splošni razgledanosti, zlasti družbenopolitični in strokovni razgledanosti.

Širše obzorje nam je vsem potrebno in mislim, da je tudi med nami vedno manj delavk in delavcev, ki na to drugače gledajo.«

DRUGI O NAS:

Je jabolok preveč?

NEPOTREBEN UVOZ HRUŠK — PO UGODNEJŠI CENI DO POTROŠNIKA — KJE JE SINDIKAT

Skladišča sadja in zelenjave so v sosednjih republikah polna, vendar ne z zgodnjim (letošnjim) sadjem in zelenjavo, temveč še vedno s pridelkom lanske letine. Kam z jabolki in krompirjem, se sprašujejo tudi kmetje sami, ki so si ob obilni letini obetali dober zaslužek — ki pa ga, žal, ne bo. Vzroki so predvsem v slabi organizaciji in špekulaciji, delno pa je odpovedala tudi zvezna administracija, ki ni pravočasno dala izvoznih dovoljenj za presežke.

In kako je pri nas v severovzhodni Sloveniji? Pri mariborski Povrtnini so zadovoljni in zagotavljajo, da se dajo dobra jabolka hitro prodati. V marcu sicer z njihovo prodajo niso bili preveč zadovoljni, a se sedaj le izboljšuje. Direktor Povrtnine Ivan Vobič meni, da slovenske zaloge jabolok dovolj, mogoče celo preprevelike, težave pa bodo s pritiski prodajalcev iz drugih republik, ki imajo še velike neprodane zaloge jabolok.

Glavni direktor mariborskega agrokombinata dr. Štefan Bau-

men nam je povedal, da imajo jabolok dovolj, mogoče celo preveč. Trenutno so agrokombinatove zaloge jabolok takšne, kot je običajno za marec. Ob normalni prodaji bi jabolka mogoče še lahko prodali, vendar opažajo, da zaradi (nepotrebne) uvoza hrušk in večje ponudbe južnega sadja, kot je bila predvidena, prodaja jabolok ne gre najbolje. Po dveh uspešnih jesenskih akcijah (ozimnica in prodaja jabolok po nižji ceni) sedaj prodajajo jabolka po sindikatu v delovnih skupnostih samih. Med delavci je za tako prodajo veliko zanimanje, premajhno pa med sindikalnimi funkcionarji, ki naj bi v sodelovanju z agrokombinomatom prodajo tudi organizirali. Kilogram drugorazrednih jabolok stane tako le tri do štiri dinarje, odvisno od kakovosti.

Direktor agrokombinata pa nam je še povedal, da trgovci drugorazrednih jabolok zaradi velikega rizika ne prodajajo radi. Ob tem naj povemo, da je bila lanska letina zaradi suše slabša le po kvaliteti sadja. Sicer pa bo mogoče jabolka verjetno lahko jedli še cenje kot do sedaj, saj pri agrokombinatu pripravljajo akcijo pospešene prodaje v lastnih in tudi drugih prodajalnah.

»Večer« J. Šalerc

Delovodja Tone Žnidaršič

Tone Žnidaršič je v Agrokombinatu Maribor zaposlen od leta 1967. Delal je na različnih delovnih mestih, najprej v obratu Rače pri proizvodnji krapov, v obratu Ribe v Pernici, v skupnih službah kot nadzornik za ribištvo, vse do leta 1976, ko je prevzel delovno mesto delovodje v ribogojnici Muta.

Kot delovodja skrbi za organizacijo dela, za oskrbovanje ribogojnic v Podlipju in Pernicah, za prodajo rib, prevoze, za redno krmiljenje rib, za nabavo in prevoz mladice ter za izdelavo manjše opreme, ki se uporablja v ribnikih in ribogojnicah.

Vsaki teden, v ponedeljek se sestanejo vsi zaposleni v ribogojnici Muta in skupno sestavijo tedenski plan dela ter se dogovorijo za razpored dela, za prihodnji teden. O spremembah plana sproti odloča delovodja, skupno v dogovoru z delavci.

Tone Žnidaršič mora skrbeti, da se bazeni v ribogojnicah redno čistijo, zlasti prod, ki ga nosi reka Bistrica.



Prav tako mora skrbeti, za redno krmiljenje rib, ki se v letnem času krmijo štirikrat dnevno, v spomladanskem času dvakrat dnevno, v hladnih dnevih pa samo enkrat, okrog 13. ure. V kolikor bi ribe krmili večkrat na dan, v času, ko je temperatura zraka visoka, bi ribe poginile, saj site ribe potrebujejo več kisika, vendar ga pa voda zaradi visoke temperature zraka vsebuje manj.

Prav tako pa morajo v ribogojnici paziti, da voda ni hladna, saj v takšni vodi ribe poginejo, ker imajo enako temperaturo kot voda. V tem primeru nastanejo pri ribah prebavne motnje.

Tone Žnidaršič določa vsako jutro način in čas hranjenja glede na vremensko napoved, ki jo posluša na radiu in televiziji. Skrbi za stalna dežurstva v ribogojnici, saj je potrebno čuvati objekt ribogojnice in skrbeti za čiščenje mrež. Dežurni vodi dnevnik, v katerega vpisuje vse dogodke (temperaturo zraka in vode ter porabljeno krmo). Dnevnik vsaki dan pregleduje delovodja Tone Žnidaršič in opozarja delavce v ribogojnici na morebitne pomanjkljivosti. Skupno z odgovornimi delavci v TOZD Ribe sestavlja Tone mesečni plan porabe krme, ki je odvisen od ko-

ličine vložene mladice v ribogojnico. Prav tako se skupno dogovarjajo za nabavo mladice. Redno sodeluje pri sortiranju rib, saj je potrebno stroj za sortiranje pravilno nastaviti po merah, ki se zahtevajo. V primeru, da stroj ni pravilno nastavljen, zaradi trenja ribe dobijo poškodbe, ki pa velikokrat vplivajo na večji pogin rib.

Kot delovodja pa mora biti Tone Žnidaršič stalno prisoten pri kontrolnem tehtanju rib, ki ga opravi redno vsaki mesec. S kontrolnim tehtanjem ugotavljajo prirastek na ta način, da poizkusno vzamejo iz bazenov določeno količino rib ter na podlagi vzorcev določijo prirastek pri ribah. V primeru ugotovitve, da je prirastek pri ribah slabši od planiranega, morajo poiskati vzroke, ki vplivajo nanj. Ponavadi je vzroke iskati v krmi in vremenskih neprilikah, ki vplivajo na krmiljenje rib. Zaradi tega je potrebno krmo analizirati in primerno ukrepati, če krmilo ne vsebuje predpisanih sestavin.

Ker je delo v ribogojnici izredno zahtevno in ker je potrebna stalna skrb in prisotnost, delo Toneta Žnidaršiča ni lahko, saj mora skrbeti in upoštevati stalne spremembe v ribogojnici. M. P.

Obiski in razgovori

S SEJO SVETA KOOPERANTOV OBRATA KOOPERACIJA — KMETIJSTVO AGROKOMBINATA LENART 8. APRILA 1977 V POSEBNI SOBI RESTAVRACIJE »GROZD« V LENARTU SO BILI ZADOVOLJNI ČLANI SVETA IN DRUGI ZBRANI (VSEH 22). USPEŠNO SO OPRAVILI DELO PO DNEVNEM REDU, VESELI PA SO BILI, DA SE JE UDELEŽIL SEJE TAJNIK ZDRUŽENJA HKS SLOVENIJE TOVARIŠ MIHAEL DEMŠAR.

Razprave, ki so jim sledili sklepi, so potrdile, da ni mogoče ob obstoječih možnostih za kooperacijsko proizvodnjo na območju Agrokombinata Lenart praktično dohitevati in prehitovati kratkoročno in srednjeročno programirane proizvodnje zaradi težav iz prejšnjih let in zaradi omejenih možnosti v nerazviti občini Lenart, da bi dosegli kooperanti kljub pospešenim prizadevanjem pričakovane uspehe.

Živinorejci — kooperanti ugotavljajo v svoji okolici, da je v njej premalo telic nove, boljše pasme. Pri pospeševanju živinoreje ni spodbudnih uspehov, v kmečkih hlevih ni pasemske elite. Kontrola TOZD Mlekarne nad čistočo in toliščo vedno več pomeni. Pri pospeševanju živinoreje bi bila tudi potrebna redna kontrola uspehov. Že plemenski sejem bi pokazal, ali je dovolj plemenske živine na območju Agrokombinata Lenart in na širšem proizvodnem območju, ali je ni in zakaj je ni? Preveč telic konča v zakolih. Prodaja plemenske živine med kmeti koristi ohranitvi take živine. Sodijo, da je lenarško območje pasemsko celo bolj čisto kot ptujsko. O tem so že bili razgovori med Živinorejsko veterinarskim zavodom v Ptuj in Agrokombinatom Lenart in vse kaže, da se bo stanje v živinoreji izboljšalo.

Več glav živine v hlevih kooperantov, več ornih površin in uporaba več umetnih krmil in umetnih gnojil zahteva tudi večjo kupno moč kmetov in tudi možnosti za podaljšanje plačilnih rokov za najete kredite. Brez kre-

dita je težko povečati živinorejske hleve.

Glede na vse te in druge upoštevane okoliščine na območju Agrokombinata Lenart, kaže Združenje HKS Slovenije, kot je dejal tovariš Demšar, vse razumevanje z nekaj milijoni sredstev Agrokombinatu Lenart za olajšave kmetom pri premagovanju začetnih težav. Hranilno kreditna služba pri Agrokombinatu Lenart bo morala izkoristiti vse možnosti, da bi tekel ves denarni promet čez HKS, saj je ravno ta kmetom s svojega območja najbliže in najlaže v pomoč, biti pa mora vedno likvidna. Vsako čakanje na izplačila za prodano živino ali za kmetijske pridelke se na svoj način maščuje. Tajnost o hranilnih vlogah pri HKS in ves denarni promet kmetov pri njej je pogoj za zaupanje kmetov v njeno resnost in delo ter pomoč.

O vseh teh in še drugih vprašanjih je iz izkušenj Združenja HKS Slovenije in drugod govoril zbranim tovariš Mihael Demšar. Trgovanje kmetov v Agrokombinatu Lenart zahteva učinkovito funkcioniranje



V sredini tajnik ZHKS Mihael Demšar

celo več blagajn, ki so odprte določen čas na določenem mestu, pa tudi resne in zanesljive ljudi, ki jim domači zaupajo svoje skrbi in želje, svoje prihranke in tudi svoje dolgove ter možnosti za vračanje anuitet in obrov. Zato je potrebna hitra in učinkovita tozadевна akcija Agrokombinata Lenart, da bo v kratkem času dosežen uspeh. S hitro akcijo bo tudi Združenje HKS Slovenije pomagala HKS Agrokombinat Lenart. Tovariša Demšarja so vsi zbrani

z zanimanjem poslušali, saj obeta pomoč Združenja HKS Slovenije v Ljubljani Agrokombinatu Lenart skupne uspehe v korist večje kmetijske proizvodnje pri kooperantih.

Na tej seji sprejeti samoupravni akti sveta bodo osnova za nadaljnje napore v kooperaciji Agrokombinata Lenart v 1977. letu. Še se bodo sestajati člani sveta in bodo ocenjevali dosežene uspehe in prizadevanje kooperantov za uspešno izvedbo sprejetih sklepov.

J. V.

Razpis počitniških mest

KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ ZA LETO 1977

Svet za družbeni standard Kmetijskega kombinata Ptuj, na osnovi sprejetega sklepa na seji dne 21. aprila 1977

RAZPISUJE POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI ZA SEZONO 1977 IN SICER:

1. Počitniška skupnost Krško »Materada« Poreč — 39 ležišč. Čas koriščenja od 20. 6. do 10. 9. 1977 — izmene so 10-dnevne.

Cena penzijskih storitev:

— za odrasle člane delovne skupnosti 85,00 din

— za otroke od 3 do 10 let 60,00 din

— za otroke do 3 let 30,00 din

Višina turistične takse še ni znana.

2. Dom komunalcev Biograd na moru — 12 ležišč. Čas koriščenja je od 21. 6. do 29. 8. 1977; izmene so 10-dnevne.

Cena storitev znaša:

— za odrasle člane

100,00 din

— za otroke

75,00 din

3. Počitniški dom občine Ptuj — 14 ležišč. Čas koriščenja od 20. 6. do 10. 9. 1977 — izmene so 10-dnevne. Člani plačajo turistično takso in prehrano v počitniški koloniji

— za odrasle člane

105,00 din

— za otroke od 5 do 10 let

74,00 din

4. Odmarališče »Jura Kalc« Valbandon pri Puli — 12 ležišč. Čas koriščenja je od 20. 6. do 10. 9. 1977 — izmene so 10-dnevne. Člani plačajo le turistično takso in porabo električne energije. Prehrana je urejena v restavraciji »Jure Kalc«. Člani lahko nabavijo le posamezne obroke ali pa organizirajo prehrano v celoti sami.

5. Počitniški dom Varaždinske Toplice — 12 ležišč. Čas koriščenja je od 1. 6. do 30. 9. 1977 — izmene so 5 ali 10-dnevne. Prehrana je zagotovljena v restavraciji »Ključice«. Cena penzijskih storitev znaša 90,00 din po osebi in turistična taksa.

6. Počitniški objekti v Malem Lošnju — naselje Nerezine — 36 ležišč. Izmene so 7 ali 14-dnevne. Objekti bodo odprti od 1. 6. do 15. 10. 1977. Prehrana ni zagotovljena in jo gostje organizirajo sami. Cena prenočišča 12,00 din na dan po osebi ter 15,00 din na dan za porabo električne energije, vode in plina. Višina turistične takse še ni znana.

7. Autocamp Stella — Maris, Umag — 8 ležišč (prikolice). Čas koriščenja od 20. 6. do 10. 9. 1977 — izmene so 10-dnevne. Člani plačajo turistično takso in porabo plina, vode in elektrike. Prehrano si vsak organizira sam.

Vsi člani delovne skupnosti, ki nameravajo v letu 1977 koristiti počitniške zmožljivosti kombinata, naj pošljejo prijave najkasneje do 10. 5. 1977.

Možnost letovanja bo vsem delavcem sporočena s sklepom sveta najkasneje do 25. 5. 1977.

Svet za družbeni standard

Delavec in kmet morata enakopravno odločati!

V sedanji razpravi o kmetijstvu prepogosto vidimo le potrebne količine hrane, pozabljamo pa na uresničevanje novih odnosov v povezovanju kmetov z organizacijami združenega dela. Prav v tem pa je politično zelo pomembna naloga sindikatov, saj morajo ustvariti resnično povezavo med delavci in kmeti.

V razpravo na plenarni seji RS ZSS in republiškega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Slovenije je posegel tudi predsednik slovenskih sindikatov Janez Barborič. Opozoril je, da v razpravi o socialistični preobrazbi kmetijstva in vasi pogosto mislimo le na proizvodnjo hrane, pozabljamo pa, da gre poleg tega za zelo pomembna vprašanja idejnopolitične narave. Predvsem kaže opozoriti, da z uresničevanjem novih družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, pri povezovanju kmetov s kmetijskimi združenji, obrati za kooperacijo in družbenimi kmetijskimi gospodarstvi uveljavljamo resnično povezavo med delavskim razredom in kmeti v naši socialistični samoupravni družbi. To je tudi nujno, saj smo v naši družbi že zdavnaj spoznali, da ne moremo iskati rešitev za hitrejši razvoj socialističnega kmetijstva v kolektivizaciji, razlaščenju in povezovanju kmetov z državno lastnino, temveč v združevanju dela, sredstev in zemlje v kmetijstvu. Tako z uresničevanjem ustavnih določil in zakona o združenem delu za družbeno in ekonomsko integracijo delavcev in kmetov zagotavljamo tudi gospodarsko in politično stabilnost v naši družbi.

Še posebej pa je Janez Barborič opozoril, da so kmetje spoznali nujnost združevanja dela in sredstev in povezovanja z družbenimi gospodarstvi. Čedalje več je kmetov, ki si želijo dolgoročenega proizvodnega sodelovanja z družbenim sektorjem v kmetijstvu. To pa pomeni, da dobivamo v naši družbi zelo pomembno politično zmago na tistem sektorju narodnega gospodarstva, kjer je bil najgloblje zakoreninjen tradicionalizem in konservatizem v mišljenju.

Janez Barborič je v svoji razpravi še posebej opozoril, da smo doslej grešili tudi v kmetijskih združenjih in v obratih za kooperacijo, ki so svojo dejavnost omejevali predvsem na »štacunarko politiko«, namesto da bi razvijali dolgoročne oblike sodelovanja s kmeti. To je tudi eden od razlogov, čemu ne uresničujemo hitreje dohodkovnih odnosov nasploh in predvsem v sodelovanju kmetov z družbenimi organizacijami. Dejstvo je, da mnoge delovne skupnosti v podarjenju prepuščajo le kmetom-kooperantom in pogosto pozabljajo, da je uresničevanje samoupravnih odnosov — eno od načel zakona o združenem delu — stvar kmetov in delavcev v združenem delu.

V takšnih razmerah seveda ne preseneča, da kmetje javno

govorijo o tem, da so »objekt« pri sodelovanju s kmetijskimi organizacijami. Toda — je dejal Janez Barborič — v tistih okoljih, kjer so družbenopolitične organizacije že odpravile takšne odnose, kjer ni cilj le komercialni učinek in kjer so spoznali, da na starih osnovah ni mogoče graditi sodobne politike, tam tudi že prihajajo do takih samoupravnih in ekonomskih rešitev, ki so v skladu in zakonitostnem delu. Spoznali so, skratka, da moramo iskati rešitve za hitrejši razvoj večje socialno in ekonomsko varnost kmetov predvsem v združevanju dela in sredstev, v solidarnosti in v skupnih vlaganjih.

Osnovne organizacije sindikata v kmetijski proizvodnji, v predelavi in v trgovini z živilskimi izdelki morajo organizirano, dosledno in zelo odgovorno vzpodbujati sodelovanje med kmeti in delavci v združenem delu na podlagi enakopravnosti, skupnega odločanja o gospodarskih rezultatih in riziku. Pri tem naj še posebej poudarimo misel Janeza Barboriča, da so se sindikati premalo odločno upirali tehokratskim težnjam v nekaterih delovnih skupnostih, podjetniškemu urejanju odnosov med kmeti in organizacijami združenega dela, da so marsikdaj celo podpirali delovne skupnosti združenega dela, obratov

za kooperacijo v njihovih prizadevanjih, da bi živeli na račun kmetov.

Vprašanje zase so polkmeti. Gre za delavce v organizacijah združenega dela, ki imajo tolikšne kmetijsko-obdelovalne površine, kot jih določa »zemljiški maksimum«, pa tudi za tiste, ki ne morejo živeti od svoje zemlje. Vsak deveti slovenski delavec pa je tudi kmetijski proizvajalec, skoraj 50 odstotkov kmetov-kooperantov in združnikov je v delovnem razmerju v združenem delu in samo 45 odstotkov je čistih kmetijskih zasebnih gospodarstev.

Janez Barborič je opozoril na ta vprašanja predvsem zato, ker često v praksi govorimo o teh delavcih kot o nediscipliniranih, kot o slabih proizvajalcih. Prezaposlenost teh ljudi, saj opravljajo dvojno delo, pa je razlog za različna obolenja, invalidnost, predčasno delovno nesposobnost in za različna obolenja, invalidnost, predčasno delovno nesposobnost in za oscilacije v industrijski proizvodnji.

Res pa je, da tega vprašanja ne bomo tako kmalu rešili, saj se moramo zavedati tega, da bomo pri povečanju produktivnosti dela v kmetijstvu še vnaprej dobivali »presežke delovne sile« s podeželja. Tudi polproletarcev bo več. Vsa za-

(Nadaljevanje na 25. strani)

sebna gospodarstva moramo vključiti v družbeno proizvodnjo prehrane, naloga sindikatov pa je, da si prizadevajo, da postanejo člani zadrug in obratov za kooperacijo dejanski nosilci proizvodnje in sodelovanja z družbenimi organizacijami. Tudi zato, ker so to predvsem ženske.

Ob vsem tem, kar je navedel predsednik slovenskih sindikatov v svoji razpravi, pa seveda ne smemo pozabiti tudi na socialno varnost kmetov, toda na novih načelih. Dejal je, da so sindikati že doslej posvečali temu vprašanju precej pozornosti, saj je bilo tudi po njihovi zaslugi sprejetih več ukrepov na področju starostnega zavarovanja, zdravstvenega varstva, otroškega varstva in štipendiranja. Tako smo se, denimo, zavestno izrekli za »prelivanje« sredstev iz delavskega zavarovanja v kmečko. To je dokaz solidarnosti v naši družbi, kar bo potrebno uveljavljati tudi v bodoče, dokler ne bodo zasebni kmetijski proizvajalci sami sposobni zagotoviti svojo socialno varnost in ekonomsko stabilnost. V ta splet vprašanj sodijo tudi politika cen, dogovarjanje o količinski proizvodnji kmetijskih pridelkov in še posebej povezovanje kmetov in njihovih organizacij v kmetijske zadruge in temeljne organizacije kooperantov. Danes pa še vedno ugotavljamo, da v praksi ostajamo pri golih kupoprodajnih odnosih. Zato je naloga sindikalnih organizacij v kmetijskih zadrugah in v družbenih gospodarstvih, da presežejo te odnose in čim prej uveljavijo načela zakona o združenem delu. Prav zato je dejal Janez Barborič, morajo v vseh organizacijah sindikata takoj pripraviti akcijske programe, jih oblikovati na ustavnih in zakonskih načelih in nehati s prakso zanašanja, da bodo drugi mimo kolektiva in kmetov ponudili konkretne rešitve za dohodkovne odnose.

(DE) M. Horvat

HUMOR

DOMA

Mamica: »Tonček, v shrambi so bile tri čokolade, sedaj pa še je samo ena...«

Tonček: »Mamica, oprost, v shrambi je bila tema, pa sem videl samo dve in tako je po neresi ena ostala...«

V ŠOLI

Tovarišica vpraša Tončka: »Tonček, zakaj te predvčerajšnjim ni bilo v šolo?«

Tonček: »Ker mi je mama oprala hlače...«

Tovarišica: »Tonček, zakaj pa te potem včeraj ni bilo v šolo?«

Tonček: »Ker sem videl na vrvi vaše hlače, pa spet nisem šel...«

Marjana Šišek

KDO BO OPROŠČEN? PRED RAZPISOM REFERENDUMA ZA UVEDBO NOVEGA SAMOPRISPEVKA V OBČINI MARIBOR

Samoprispevka ni treba plačevati od družbenih denarnih pomoči, invalidnin, pokojnin z varstvenim dodatkom, otroškega dodatka, štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejema učenci v gospodarstvu, pravi predlog odloka o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka v občini Maribor, ki ga izvršni svet SO Maribor predlaga zborom občinske skupščine.

Po tem odloku, če bo referendum uspel, ne bo treba plačevati samoprispevka, ki bo predvidoma znašal 1,2 odstotka, od čistih osebnih dohodkov, tudi od regresov za letni dopust, delovnim ljudem, katerih čisti dohodek ali pokojnina ne presega 2493 din na mesec, ter kmetom, in zasebnikom, kadar imajo pravico do oprostitve davka po veljavnih predpisih. Samoprispevka prav tako ne bo treba plačevati občanom, če dohodek na družinskega člana ne presega 1245,65 din, vendar bodo morali občani to oprostitev sami zahtevati.

Kar zadeva prispevek kmetov, še vedno proučujejo višino katastrskega dohodka, do katere samoprispevka ne bo treba plačevati.

Vse mejne zneske osebnih dohodkov in pokojnin, od katerih bodo občani oproščeni plačevanja samoprispevka, bodo letno valorizirali z uradno ugotovljenim odstotkom povišanja življenjskih stroškov.

Zunanjetrgovinsko poslovanje

Po zakonu o prometu blaga in storitev s tujino (Ur. l. SFRJ štev. 15-77) smejo OZD, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev, opravljati posle zunanjetrgovinskega prometa le, če so združile delo in sredstva s proizvajalnimi in drugimi OZD, za katere opravljajo posle zunanjetrgovinskega prometa trajneje in v večjem obsegu ter ob skupnem prevzemanju rizikov iz tega poslovanja.

Nosilke zunanjetrgovinskega prometa so lahko tudi zadruge, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo ali z organiziranjem proizvodnje.

Zakon določa, da mora predložiti OZD za vpis v sodni re-

gister tudi soglasje posebnega koordinacijskega odbora za OZD, ki opravljajo posle zunanjetrgovinskega prometa. Ti odbori se ustanovijo v republiki oziroma avtonomni pokrajini in pri zveznem izvršnem svetu. Koordinacijski odbor ima po novem zakonu vrsto pristojnosti glede zunanjetrgovinskih OZD, med drugim daje ta odbor tudi poprejšnja soglasja k izvolitvi delavcev, ki imajo pri opravljanju poslov zunanjetrgovinskega prometa posebno pooblastila in odgovornosti.

Zunanjetrgovinski promet se opravlja prosto ali v okviru kontingentov ali z dovoljenjem ali pa na podlagi soglasja.

NAGRADE SLIKOVNE KRIŽANKE

Rešitve slikovne nagradne križanke pošljite do 18. maja 1977 na naslov:

UREDNIŠTVO NAŠE POTI
KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ
Muzejski trg 2

Za pravilno rešitev križanke bodo razdeljene denarne nagrade:

1. nagrada v vrednosti 200 din
2. nagrada v vrednosti 150 din
3. nagrada v vrednosti 100 din

Upoštevali bomo le pravočasno sprejetje in čitljivo pisane rešitve.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: mol, sto, Oto, mrva, spomladansko, cvek, ebonit, RI, prepoved, potovalec, rokomet, Laredo, Aca, amoret, KI, Aka, KK, dan, tek, omot, zoo, Onon, neprosojnost, Bombaj, Minerva, ona, AV, VE, davi, Evita, ura, zlodej, prekop, dar, korak, Kolima.

UGANKARSKI SLOVAR

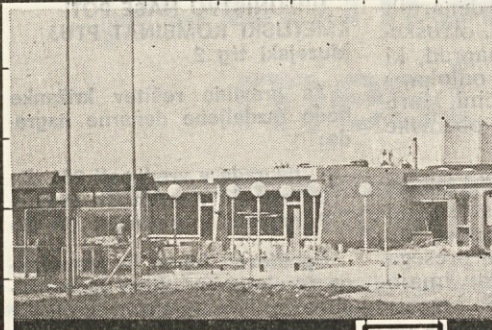
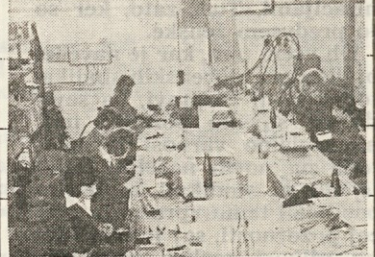
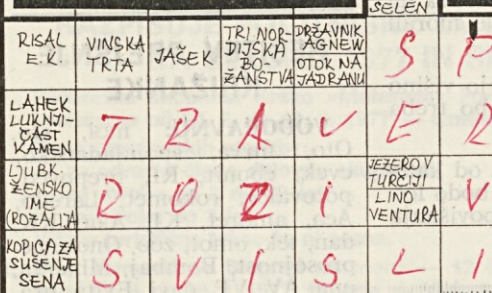
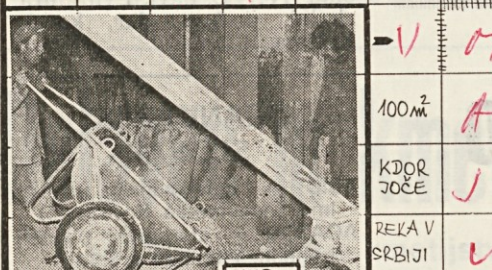
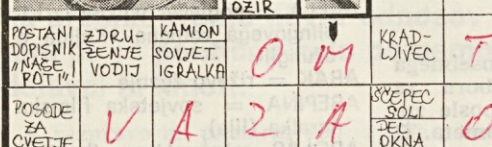
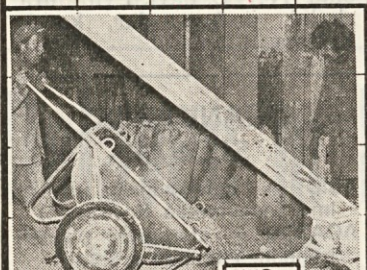
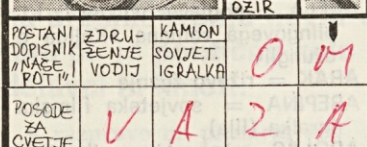
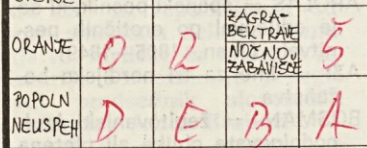
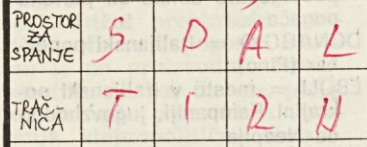

ABID = muslimansko moško ime (nogometaš Kovačević)
AGATON = starogrški pisatelj tragedij, Platonov prijatelj
AKELA = poglavar volkov iz Kiplingovega romana »Knjiga o džungli«
ARAK = riževo žganje
AREPINA = sovjetska filmska igralka (Ilja)
AROLAS = španski pesnik, ki se je odlikoval po erotičnih pesnitvah (Juan, 1805—1849)
AZI = ime za tri nordijska božanstva
BOSMAN = ženitovanjski kruh podolgovate oblike ali pletena pogača
DONAGGIO = italijanski popevkar (Pino)
EBOLI = mesto v italijanski pokrajini Kampaniji, jugovzhodno od Neaplja
KATORGA = prisilno delo z izgnanstvom
MILIAN = kubanski filmski igralec (Thomas)
OCENA = odličen španski profesionalni kolestar, po moči takoj za Mercxom (Luis)
RAM = ruševina gradu na Donavi
RENO = italijanski popevkar, mož Rite Panove (Teddy)
SOJA = vzhodnoindijski fižol
SPIRO = ime ameriškega državnik Agnewa
ŠTRK — drug naziv za štokrlo
TACIT = rimski zgodovinar (»Anali«)
TRAVERTIN = lahek luknjičast kamen, lehnjak
TRIOLET = francoska pisateljica ruskega rodu (Elsa, »Veliki nikoli«)
VLASINA = desni pritok Južne Morave v jugovzhodni Srbiji



ŠERČ



NAGRADNA KRIŽANKA

SELEN				SEST. EDI KLASINIC	ŽIVINO-ZDRAVNIK	STAROGRSKI PISATEL	PREPROST PLUG	NIKO LAPAJNE	16. IN 10. CRKA	PEVEC VENE	ATLET-SKE DISCIPLINE	POTEM																	
				ZANESLJIVOSTI, GOTOVOSTI	V	A	R	N	O	S	T																		
				GESLO FRANCO-SKE PEVO-LUCIJE	E	G	A	L	I	T	E																		
				KOPEN IGRALKA GRAY	T	R	L	ŠTOR-KLJA	VSE V REDU ZLAHNI PLIN	O	K																		
					L	E	T	O	Š	A	J	PLANIN-SKA UJEDA (BRKAT)	S	LIRIČNO PES-NISTVO	ODLIČEN SPANJSKI KOLESAR	POTEM													
RISAL E. K.	VINSKA TRTA	JASEK	TRI NOR-DIJSKA BO-ZANSTVA	DREAVNIK AGNEW OTOK NA JADRANU	S	P	I	R	O	TUJE ZENSKO IME	T	E	A	POJEM V SLOVNICI 24 UR	S	K	L	O	N										
LÁHEK LUKNJI-KASTI KAMEN	T			R	A	V	E	R	T	I	N	I	R	O	N	D	E	L	I	C	A								
LJUBK. ŽENSKO IME (ROZALIJA)	R			O	Z	I	V	A	N	NIKEL	K	R	A	P	I	N	A	R	A	D	E	T							
KOPICA ZA SUŠENJE SENA	S			V	I	S	L	I	ŽENSKO IME SPANJSKI PESNIK	A	N	A	OMEMBA	KOSITER RACJI SÁMEC	S	N	P	E	V	E	C	DONAGGIO ANIJCJI	D	I	N	O			
					V	M	A	R	I	B	O	R	U	SINJSKA IGRA DEL TENI-SKE IGRE	A	L	K	A	DOPIŠUJ V NAŠO POT?										
				100m ²	A	R	PRISILNO DELO Z IZGANI-STVOM	BABICA ANTON SOVRE	O	M	A	Y	Z	H	O	D	N	O	S	O	J	A	NOGO-METAŠ KRVIENE ZVEZDE	KOŽA (ANGLEŠKI)					
				KDOR JOČE	J	O	K	A	K	Ě	C	1	E	N	A	KOČEVAR SAMO ZDRAVNOST	K	S											
				REKA V SRBIJI	V	L	A	S	A	H	A	T	I	N	Č	E	K												
POSTANI DOPIŠNIK 'NAŠE! POT!'	ZDRU-ŽENJE VODIJ	KAMION SOVJET. IGRALKA	O	M	KRAD-LIVEC	T	A	T	RIMSKI HISI NI BOG	P	I	S	K	I	V	E	K	S	PEVKA ŠTEFOK	SKAKALEC RASKA 24. IN 16. CRKA	J	I	R	I					
POSODE ZA CVETJE	V			A	Z	A	ŠČEPEC SOLI DEL OKNA	O	S	O	K	MAŽA ZA STROJE ZDRAVI-LISKE	V	A	Z	E	L	I	N										
ORANJE	O			R	Š	O	P	RUŠEVINE GRADU NA DONAVI	R	A	M	S	N	O	V	O													
POPOLN NEUSPEH	D			E	B	A	L	K	TOPONSKI IZRE-LEK KALCIJ	G	R	A	H	A	T	H	TRST PEVEC MARTIN	T	S										
PROSTOR ZA SPANJE	S			D	A	L	N	I	C	A	ZOLAJEV ROMAN VODNI VRTINEC	N	A	H	A	A	12 MESECEV MURSKA SOBOTA	L	E	T	O	PLAT							
TRAC-NICA	T			I	R	N	I	C	A	SKUPINA PTIC TONE V TOMŠC	J	A	T	A	DEL HARMO-NIKE	M	E	H	Č	S									
VENCE-SLAV NOVAK	V			N	I	C	A	RIMSKI ZGODO-VINAR	T	A	C	I	T	ZVOČNIK (KRAJČE)	S	O	N	A	T										
16. IN 10. CRKA	O			A	C	E	H	GEOMETRISKI POJEM	T	R	I	K	O	T	I	Z	E	L	O	B	I	R							
DOPIŠUJ V NAŠO POT?	ŽENITO-VANJSKI KRUH	TINA AUMONT FORMA	T	A	ANTON AŠKERO	Z REŠE-VANJEM URIS SPOMIN	POGAN	ODPO-SLANCI	DEL VPREGE	J	A	R	E	M	ITALIJ. FILMSKI IGRALEC	S	I	K	A										
BOJEV-NICA	B			O	R	K	A	ALUMINIJ REKA V ANGLIJI	A	L	I	D	A	PARADIŽ RAJ IVO ANDRIĆ	E	D	N												
TRGANJE SAJTA	O			B	I	R	A	N	J	E	GL.MESTO 'TOR-DANIJE	O	J	MLEČNI IZDELEK SCIT	S	I	R	TRESKA	FILMSKA IGRALKA FONDA	ZIŽEVO ŽGANJE									
SLOM-SKOV ROŠTNI KRAJ	S			L	O	M	E	D	G	A	R	GL.MESTO ITALIJE	H	O	T	E	L	V	M	A	R	I	B	O	R	A	N	A	Z
FILMSKI IGRALEC (THOMAS)	M			I	L	I	A	N	NOVI SVET/ SMEDREVO	A	M	E	R	I	K	A	NORVEŠKI JEZIKO-SLOVEK AASEN	I	V	E	D								
POGLAVJE VOLKOV V KNJIZI O DEJUSU	A			K	E	L	A	SRBSKO MOŠKO IME	S	T	A	N	I	M	I	D	ZDRA-VILNA RAST-LINA	S	E	A	A								
PERJE PRI REPI	N			A	T	rebis	mom&	M	I	N	O	M	E	T	DOPIŠUJ V NAŠO POT?	SLOVEN-SPORTNI REPORTER (STANKO)	V	D	N	L									